

PRED 25-LETNICO KOČEVSKEGA ZBORA

Program proslave v Kočevju že izdelan

Od 1. do 3. oktobra 1943 je bil v Kočevju Zbor odposlancev slovenskega naroda

Na zadnji seji odbora za pripravo proslave 25-letnice kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda, so že sprejeli program slovesnosti, ki sicer še ni dokončen, vendar pa kljub temu do proslave ne bo bistveno spremenjen. Program predvideva:

29. septembra bodo gasilci praznovali 90-letnico prostovoljnega gasilskega društva Kočevje.

30. septembra bo v Seškovem domu odprta spominska razstava o razvoju slovenske oblasti. — Začela se bodo tudi športna tekmovanja, ki bodo trajala ves teden.

2. oktobra ob 16. uri bo pred spomenikom promenadni koncert rudniške godbe. — Ob 17. uri bo v hotelu Pugled slavnostna podelitev nagrad sklada Jožeta Šeška. — Ob 19. uri bo v Seškovem domu koncert Invalidskega pevskega zbora iz Ljubljane.

3. oktobra ob 8. uri bo pred osnovno šolo Mirka Bračiča srečanje borcev 9. brigade. — Ob 9.30 bodo na novem pokopališču odkrili kostnico in spomenik padlim borcem NOV. — Ob 11. uri bo v Seškovem domu slavnostna seja delegatov zbora skupščine SRS, na kateri bodo sodelovali še vsi predsedniki slovenskih občinskih skupščin, preživeli odposlanci Kočevskega zbora, delegati občinske skupščine Kočevje in delegacija zvezne skupščine. Na seji bo govoril predsednik skupščine Sergej Kraigher; Janez Vipotnik, predsednik republiške konference SZDL pa bo predlagal, da bi 27. april, dan ustanovitve OF, proglasili za republiški praznik. — Ob 12. uri bo v avli nove šole tovariško srečanje preživelih udeležencev Kočevskega zbora.

Razen tega bo v teh dneh v Likovnem salonu razstava partizanske grafike, v domu telesne kulture pa filatelistična razstava.

Pred velikim zborovanjem novomeških učiteljsčnikov

Letos je poteklo 20 let, odkar je dolenska metropola dobila učiteljske. V tem času je zapustilo ustanovo nad 600 diplomantov, ki v glavnem poučujejo po šolah na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju, mnogi pa tudi drugod po Sloveniji.

Iniciativni odbor, ki se je medtem že sestal, je sklenil organizirati proslavo tega pomembnega jubileja. Proslava bo v soboto, 19. oktobra, v Novem mestu. Ob 18. uri bo v domu Ljudske prosvete svečana akademija, dve uri kasneje pa tovariško srečanje učiteljsčnikov vseh generacij na Otočcu. Ob tem bodo nekdanji dijaki podelili priznanja vse svojim predavateljem, tistim, ki so učili več kot deset let, pa bodo poklonili še darila.

Pokrovitelji slavja naj bi

bili predsedniki občinskih skupščin Novo mesto, Metlika, Črnomelj, Ribnica, Kočevje, Trebnje, Sevnica, Krško in Brežice. Odbor vabi vse novomeške učiteljsčnike, da se prijavijo za obisk slavnosti do 5. oktobra na gimnaziju v Novem mestu. Za osebo naj nakažejo 40 din in sporočijo svoj točen naslov.

Praznovanje 20-letnice učiteljskega v Novem mestu je vključeno v program proslav za občinski praznik te dolenske občine.

V. P.

ATLETSKO TEKMOVANJE MESTNIH REPREZENTANC

Le kdo je pričakoval takšen uspeh?

Aletom Novega mesta in Kočevja čestitke — Novomeščani zmagali v obeh konkurencah — Zmagovalci med posamezniki so: Katja Močnik, Vesna Saje, Marinka Humer, Borut Hočevar, Stane Šega, Vinko Istenič, Jože Smodej, Branko Štrumbelj in Kamilo Možina.

Na atletskem tekmovanju mestnih reprezentanc Jesenice, Koprna, Kočevja, Murske Sobotice in Novega Mesta, ki je bilo v nedeljo, 15. septembra na Stadionu bratstva in enotnosti v novem mestu, je poteklo s presenečenjem, kakršnega ni nihče pričakoval! Presenečenje je v tem, da je zmagala reprezentanca Novega mesta pred Mursko Sobotico in Kočevjem, Dolenjski atleti so v desetih disciplinah od šestnajstih bili zmagovalci. To jim je prineslo v skupnem zbiru točk zasluženo prvo odzroma tretje mesto. Tekmovanje, ki ga je pod pokrovit-

telstvom delovnega kolektiva Novotelske izdeljalna komisija za atletiko pri ObZTK je bilo razen manjših spodrajajev vzorno organizirano.

Vse tri pokale so osvojili Novomeščani. Priznanje jim je podelil predsednik upravnega odbora Novotelske Andrej Petrič.

Končni vrstni red ekip: moški — 1. Novo mesto 36, 2. Kočevje 33, 3. Murska Sobota 25, 4. Jesenice 24, 5. Koper 15, 5. Zenske — 1. Novo mesto 28, 2. Murska Sobota, 27, 3. Koper 26, 4. Kočevje 12, in 5. Jesenice 11 točk. Rezultati tekmovanja: moški —

100 m 1. Hočevar (Koč.) 11,52, 2. Hribar (N. m.) 11,6. Že v prvem startu sta nas naša predstavnik razveselila. Prvo in drugo mesto je bilo spodbuden začetek za ugoden razvoj nadaljnjih dogodkov. 400 m 1. Istenič (N. m.) 53, 8. 3. Divjak (Koč.) 55,4. Povratek Isteniča na atletsko stezo je bil več kot uspešen. Zaslužno je porazil dobrega šušteršiča in s svojim tekmo dvignil gledalce na noge. Divjak je s tretjim mestom uspel. 1500 m — 1. Veberič (M. S.) 4:25, 3. Košir

(Nadaljevanje na 15. str.)

Razgibano, lepo in kvalitetno atletsko srečanje v Novem mestu je bilo razveseljivo za nadaljnji razvoj atletike na Dolenjskem. Teki na kratke in dolge proge so bili razburiljivi in so večkrat dvignili gledalce na noge. (Foto: S. Dokl)

»Gospa Judit« v Brežicah

Branka Verdonik-Rasbergerjeva, prvakinja reškega gledališča, bo z recitalom Cankarjeve »Gospa Judit« nastopila prihodnji četrtek, 26. septembra, v Brežicah. Popoldne se bo predstavila gimnazijski mladini, zvečer pa odraslemu občinstvu. — Na podobnem recitalu v Kostanjevici je ugledna umetnica predzadnje soboto požela izreden aplavz in navdušila vse navzoče s svojo izredno igro.

Črnomaljska »ZORA« se pripravlja na združenje z novomeško IMV

Ker se je v zadnjem času po ožaj pri lesni predelovalni industriji ZORA v Črnomlju zaradi zmeraj hujše konkurence na trgu precej poslabšal, je očitno, da z dosedanjim proizvodnim tovarno ne bi več dolgo uspevala. Delavski svet podjetja kakor tudi občinska skupščina sta o tem razpravljala ter predlagala, naj bi se podjetje združilo z novomeško tovarno avtomobilov, za katero že 3 leta izdelujejo kosovno pohištvo za stanovanjske prikolice. Ob dejstvu, da IMV povečuje proizvodnjo prikolice od 2.000 na 6.000 letno, se kaže pri obeh kolektivih interes za združenje. Če se bo kolektiv Črnomaljske ZORE odločil za priključitev, bo IMV organizirala serijsko proizvodnjo pohištva za prikolice samo v Zorinih prostorih.

Pridelovalci pšenice bodo nagrajeni

V dvorani AGROKOMBINATA v Krškem pripravljajo za 22. september veliko slovesnost. Razdelili bodo nagrade tekmovalcev v pridelovanju pšenice. Denar zanje bo prispeval sklad za pospeševanje kmetijstva pri občinski skupščini.

OD 19. DO 29. SEPT.

Do 21. septembra stalno s pogostnimi padavinami, nato se bo vreme v splošnem izboljšalo, vendar okrog 27. septembra zopet prehodne padavine.

Dr. V. M.

Tovariš Kardelj med govorom v Novi Gorici (Foto: M. M.)

Nikdar več hlapci!

Nova Gorica z rdečo vrtnico v mestnem grbu, najmlajše slovensko mesto in simbol hrepenenja majlega naroda po svobodi in soncu, je v nedeljo utripalo kot pravo velemesto. Vsa odeta v cvetje in zastave, je sprejela več kot 100.000 ljudi, ki so prišli čestitat Primorcem za srebrni jubilej vstaje

Z otvoritvijo razstave o Primorski v boju za svobodo, atletskim tekmovanjem slovenskih mest in veličastnim ognjemtom se je praznovanje začelo že v soboto.

V nedeljo zjutraj, ko so se začele proti mestu valiti reke ljudi z vseh štirih vetrov, pa je bilo dogodkom že kar težko slediti. Najprisrčnejša in najlepša so bila prav gotovo srečanja starih borcev in prijateljev, ki so se večkrat s solzami v očeh objemali in se poljubovali na vseh koncih mladega mesta.

Tu so se srečali tudi nekdanji brigadirji, ki kar verjeti niso mogli, da je iz močvirnega travnika, kjer so pred 20 leti prvič zapičili lopate, zraslo tako ponosno in lepo mesto. Oči so jim drsele po nebotičnem zidu močvirne stolpnice pred občinsko skupščino, ki se razgleduje in združuje Slovence to in onstran meje.

Ob 11. uri dopoldne, ko je iz 500 gri zadonela pesem »Vstajenje Primorske«, se je začel osrednji del proslave. Po pozdravu predsednika občinske skupščine Nova Gorica Milana Vižintina je govoril član sveta federacije in član predsedstva CK ZKJ

Edvard Kardelj (odlomke iz govora prinašamo na tej in na 3. strani). Prebrali so tudi pismo tovarisa Tita, ki se zaradi neodločljivih državnih zadev proslave ni mogel udeležiti.

Ko so združeni pevski zbori za konec slavnostnega dela ognjevitno zapeli še »Na juriša in italijansko partizansko pesem »La brigata Garibaldi«, je pričela zbrana množica navdušeno ploskati. Navzlic dežju, ki je ponagajal med proslavo, se ljudje niso razšli, ampak vztrajali do zadnje pesmi — »Zdravice«, ki jih je simbolično povabila tudi k pripravljenim mizam in k veseli družbi.

Pesmi stoterih malih pevskih zborov so odmevale po parkih mladega mesta, v lokalih pa so znane domače in partizanske viže povzeli kar vsi prisotni — celo natakargil se ko so se začele prižigati luči, so bili vsi trgi in ulice polni ljudi.

»Hočemo Titovo Jugoslavijsko« se nas pozdravljali stari, obledeli napisi na hišah ob cesti, ko smo se vračali domov. Obledeli, a ne izbrisani! Zapisani so v srcih.

M. MOSKON

Iz govora tovarisa Kardelja

V uvodu, ko je tovariš Kardelj govoril o zgodovinskih dneh vstaje na Primorskem, je še posebno poudaril pomen odločnega upora Slovencev z besedami:

Tudi med nami so bili tedaj ljudje, ki so izgubljeno ponavljali, da pomeni vstaja

uničenje slovenskega ljudstva. Toda to, česar niso čutili in vedeli taki ljudje, so čutili in vedeli tisoči in tisoči preprostih delovnih ljudi po mestih in vaseh. Zato so večje množice vse odločnejše sledile pozivu Komunistične

(Nadaljevanje na 3. str.)

tedenski mozaik

Urednik britanske revije »New Statesman« je prejel tole posmehljivo pismo: »Zelo sem presenečen, da so naši politiki spregledali najboljši primeren način, da bi pomagali Cehom. Morali bi oskrbovati Sovjetsko zvezo z orožjem in vplivati na njihovo politiko v dobrem smislu — prav tako kakor delamo v Nigeriji...« V Tisburyju pri Londonu so na isto ladjo naložili 170 ton granat in pomoč za Biafro. Granate so bile namenjene zvezni nigerijski vojski, obleke in biblije pa Biafrancem... Bilanca »kulturne revolucije« na Kitajskem: Od tridesetih članov politbiroja jih je dvanajst odšlo z odra. Desetčlanski sekretariat partije je izgubil šest članov, preostali štirje so se pridružili rdeči gardi. Centralni komite je imel 93 članov, 48 članov je bilo odstavljenih, devet pa suspendiranih. Seznan s tem se daleč ni izbrpan... ZDA so lahko hvaležne Moskvi za okupacijo ČSSR. Vojna v Vietnami ni videti več tako strašna — menijo nekateri, zahodnoevropske članice NATO, ki so kazale znamenja neposlušnosti, so spet postale bolj ubogljive, morebitne nove pustolovščine v lastni »interesni sferi« so zdaj postale lažje in v najslabšem primeru lahko Washington reče, da na »druzi strani« niso nič boljše... Moskvska »Pravda« je odkrila svojim bralcem, da se motijo, če mislijo, da kontrarevolucija nastopa samo z orožjem v roki. V ČSSR ni tako — je zapisal list. Tam je »stih« kontrarevolucija, ki nastopa bolj pretkana. Tako pretkano, da je varšavska peterica vse doslej ni mogla odkriti. Izvedelo se je, da je sovjetsko poveljstvo nekaj dni po okupaciji ČSSR na tihem poslalo vzhodnonemške tanke in enote domov. Res je bilo neprijetno, da tudi to so sodelujejo Nemci pri okupaciji Češkoslovaške. Toda glavni razlog — kakor poročajo dopisniki — je bil najbrž ta, da Nemška DR po Potsdamskem sporazumu, na katerega se Rusi tako radi sklicujejo, sploh ne bi smela imeti — armade.

Bodo sadjarji zaman vabili kupce?

Zakon ponudbe in povpraševanja žal še ne sega preko občinskih meja — Prodajalci preveč izkoriščajo krajevne razmere

V Slovenskih goricah odkupujejo jabolka in slive po 30 par kilogram, kolikor jih sploh odkupijo. Sadjarji bi jih namreč radi prodali še več, čeprav je cena zelo nizka. V občini Slovenske Konjice pa sploh ne odkupujejo kmečkega sadja, ker ne najdejo kupcev zanj. Podobno v občini Slovenska Bistrica in še v nekaterih. V nekaterih krajih Slovenije pa je sadje tako drago, ko da bi ga bilo premalo ali bi bilo uvoženo. Po ta-

kih cenah bi lahko sklepali, da ima pri nas vsaka občina svojo carinsko mejo in prelevmane — posebno dajatve pri uvozu iz drugih krajev — podobno kot Italija pri uvozu mesa in živine.

Težave pri prodaji sadja pri nas sicer niso tako zapletene kot pri izvozu živine zaradi italijanskih prelevmanov, našim sadjarjem pa škodujejo enako ali včasih še bolj. Nekateri sadjarji že sprašujejo: »Ali se bo v sadjarstvu ponovilo, kar smo doživeli v živinoreji?« (O nazadovanju naše živinoreje menda niso potrebne še nove razlage). Zdaj sadjarjem slabo kaže, hudo slabo, če se ne bodo mogli sporazumeti s trgovci in bodo v medsebojnih odnosih delali tako, kot ravnaajo z nami tujci.

Poglejmo dejstva!

V Mariboru prodajajo jabolka, hruške in slive po največ 1,20 din kilogram. Najnižje cene na tržnici so tudi za polovico nižje. Enake najvišje cene imajo v Celju — le hruške so nekoliko dražje — da drugih manjših mest v severovzhodni Sloveniji ne naštevamo. Podobne cene so bile v teh mestih tudi proti koncu avgusta, ko so v nekaterih dolajških občinah bile mnogo višje. Za primerjavo vzemimo najvišje cene. V Ribnici so prodajali jabolka po 3,- din kg, v Kočevju po 2,80 in v Trebnjem po 2,75. V septembru so cene sicer nekoliko znižali, a še vedno prodajajo jabolka v Ribnici po 2,50, v Kočevju pa po 2,20 din kilogram. Torej celo po višji ceni kot v Ljubljani, ki velja za najdražje mesto v Jugoslaviji.

Presenetljiva je tudi primerjava med cenami v Brežicah, kjer so prodajali jabolka po 1 do 1,20 din kg, Krškim — 1,50 din kg — in v Trebnjem 2,75 din kg. Zakaj tako velika razlika v ceni, ko pa ti kraji in občine niso tako daleč druga od druge?

Potem je prišla okupacija ČSSR. Italija in Zvezna republika Nemčija sta nemudoma sporočili, da sporazuma še ne bosta podpisali, vsaj za zdaj. Zdaj se je glasila še Japonska, ki pravi, da bo najbrž počakala s podpisom sporazuma.

To stališče je razumljivo in izraža strah in razočaranje. Strah zaradi ranljivosti malih in srednjih držav pred obema supersilama in razočaranje, da postajata obe velikanki čedalje bolj predrzni in nesramni. Morda tiči za takim upanjem celo nameč, »omisli si« lastno atomsko orožje, ki bi vsaj nekoliko bolj jamčilo za neodvisnost malih in srednjih držav.

Tak račun je očitno zmoten, toda države po svetu so prestrašene. V strahu pa človek in celi narodi pogosto ravnajo drugače, kakor bi sicer po zrelem premisleku. Krivdo za sedanjí strah pa vsekakor najbolj nosi Sovjetska zveza, ki si sama prizadeva, da bi bil sporazum o neširjenju čim prej podpisan.

Tudi v ameriškem kongresu zavlačujejo z ratifikacijo tega sporazuma, čeprav ga je vlada v Washingtonu že odobrila. Deloma izvira to iz predvolilnih manevrov v ZDA, deloma pa iz prizadevanja, da bi ZSSR plačala višjo ceno za ta sporazum, ki bi bila dejanska cena za njeno neumno in neodgovor-

CAPE KENNEDY: Tu so v ponedeljek imeli vajo za start 74 metrov dolge vesirske rakete APOLLO SEDEM. Raketo SATURN B1 so za poskus napolnili z gorivom. Tudi astronauti Schirra, Eisele in Cunningham so pripravljene za izstrelitev, ki bo jutri tri tedne — 11. oktobra. Telefoto: UPI/NASA

tedenski zunanjepolitični pregled

Cedalje bolj je čutiti posledice, ki jih je povzročila okupacija ČSSR po obojenih silah petih članic varšavske zveze, v resnici pa predvsem po tankih Sovjetske zveze. Zakaj prav vodstvo Sovjetske zveze je bilo tisto, ki je dalo pobudo in večino tankov za vojaško intervencijo v »bratski« socialistični državi.

Ni znano, kaj vse so sovjetski voditelji upoštevali, ko so se odločili za vdor. Vojaško so se vsekakor dobro pripravili, saj so pripravili tekke skoraj pol leta in zahodni vojaški stratezi pravijo, da je bila cela operacija »vzorno« izpeljana. Zato pa je politično doživeła polom.

Prav tako neugodno je vplivala tudi na mednarodne odnose, predvsem na stališče posameznih držav do podpisa sporazuma o prepovedi širjenja atomskega orožja, ki sta ga Washington in Moskva načelno že sklenili. Vrsta držav je že prej imela pomisleke do tega sporazuma, toda vse je kazalo, da ga bodo omahljivke prej ali slej le podpisale.

Potem je prišla okupacija ČSSR. Italija in Zvezna republika Nemčija sta nemudoma sporočili, da sporazuma še ne bosta podpisali, vsaj za zdaj. Zdaj se je glasila še Japonska, ki pravi, da bo najbrž počakala s podpisom sporazuma.

To stališče je razumljivo in izraža strah in razočaranje. Strah zaradi ranljivosti malih in srednjih držav pred obema supersilama in razočaranje, da postajata obe velikanki čedalje bolj predrzni in nesramni. Morda tiči za takim upanjem celo nameč, »omisli si« lastno atomsko orožje, ki bi vsaj nekoliko bolj jamčilo za neodvisnost malih in srednjih držav.

Tak račun je očitno zmoten, toda države po svetu so prestrašene. V strahu pa človek in celi narodi pogosto ravnajo drugače, kakor bi sicer po zrelem premisleku. Krivdo za sedanjí strah pa vsekakor najbolj nosi Sovjetska zveza, ki si sama prizadeva, da bi bil sporazum o neširjenju čim prej podpisan.

Tudi v ameriškem kongresu zavlačujejo z ratifikacijo tega sporazuma, čeprav ga je vlada v Washingtonu že odobrila. Deloma izvira to iz predvolilnih manevrov v ZDA, deloma pa iz prizadevanja, da bi ZSSR plačala višjo ceno za ta sporazum, ki bi bila dejanska cena za njeno neumno in neodgovor-

no ravnaje v ČSSR. Zaradi češkoslovaške krize je zanimanje za Srednji vzhod — vsaj v Evropi — v zadnjih dneh nekoliko splahnelo. Toda položaj na arabsko-izraelskih mejah je ves čas oblikovala neizprosna logika krajevnega in mednarodnega dogajanja. Zmotno

Posledice vdora

bi bilo misliti, da okupacija ČSSR ni vplivala na stanje v tem delu sveta. Močno je vplivala, in to tako, da je položaj hudo poslabšala.

Po prvih ocenah je vsekakor opogumila Izrael za morebitne nove vojne ali bolj omejene vojaške akcije proti arabskim državam. Za temi ocenami tiči domneva, da Sovjetska zveza ne bi mogla tako glasno vpiti »Primate tatui!« na Srednjem vzhodu, ko je bila sama »tatica« v ČSSR. To je morda zmotno mnenje, toda tako je mislil marsikdo.

Toda položaj na Srednjem vzhodu je dosti bolj zapleten, da bi ga lahko razložili samo z igro velesil. Pomembno vlogo igrajo tudi »krajevni« dejavniki. In med njimi je — posebno v zadnjem času — čedalje bolj pomemben dejavnik vpliv »fedajinov« oziroma arabskih partizanskih komandosov tudi na politiko državnih vodstev v arabskih državah.

Záj eksplodirajo bombe že sredi Tel Aviva in nobenega dvoma ni, da so komandosi postali trn v peti Izraelcem. V določenem smislu so neprijetni tudi za zakonite arabske vlade, ki se zavedajo, da Arabci kljub ponovni izdatni vojaški pomoči Sovjetske zveze še nikakor niso sposobni, da bi se vojaško lotili Izraela.

Iz »fedajinov« je zdaj zraslo pravo ljudsko gibanje, v katerem so predvsem sinovi palestinskih beguncev, to je tisti ljudje, ki so kot otroci morali zapustiti svojo domovino ali so se celo rodili pod begunskimi šotori v puščavi in jedli grenki kruh tuje pomoči. To gibanje je v marsičem nestrogo s politiko odgovornih arabskih vlad in si pridobiva zaveznikov, ker lahko pokaže vsaj na diverzantske uspehe. In tako prihaja tudi na Srednjem vzhodu do sprememb, toda — žal — na slabše.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ SKLEPI PREDSEDSTVA IN IO REPUBLIKE KONFERENCE SZDL SLOVENIJE — Priprave na vseljidski odpor so sestavni del vsebine naše samoupravne družbe! Tako so poudarili na skupni seji predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije, na kateri so razpravljali o aktualnem političnem položaju in nalogah vseh slovenskih organizacij Socialistične zveze. Dejali so, da je dolžnost vseh družbenih sil, da kar najhitreje razvijajo in oblikujejo osnutek vseljidskega odpora proti kakršnikoli grožnji in s katerekoli strani. Naše priprave morajo biti popolne, tako da bo vsak državljan natanko vedel, kaj mu je storiti v primeru nevarnosti. Zaupati moramo v lastne sile in moč naroda. To bo krepilo našo odgovornost, disciplino in požrtvovalnost. Obenem moramo biti budni proti notranjemu sovražniku.

Graditi moramo našo družbo tako, kakor da bo sto let mir, in pripravljati moramo biti, kakor da bo že jutri vojna!

■ JE KAJ NOVEGA V OSNUTKU NOVEGA ZAKONA O DELOVNIH RAZMERNIH? — Predvsem se sestavljavci trudijo, da ne bi z novim zakonom zoževali možnosti za samoupravno urejanje delovnih odnosov v kolikivih. Je pa v osnutku tudi nekaj novosti. Tako zaposleni osebni, ki ima najmanj 35

oziroma 30 (ženske) delovne dobe, ne bi moglo prenehati delovno razmerje brez njenega pristanka, če bi ukinili njeno delovno mesto. V osnutku je tudi predlog, po katerem bi vse delovne organizacije morale v svojem splošnem aktu o sistematizaciji ugotoviti potrebno strokov-

Vseljudski odpor in samoupravljanje

nost za vsako delovno mesto. Predvidena so tudi določila o prenehanju delovnega razmerja po zakonu osebam, ki izpolnjujejo pogoje za polno starostno pokojnino.

■ PREDSEDNIK TITO ODPRL ZAGREBSKI VELESEJEM — Na površini 190.000 kvadratnih metrov razstavlja 1250 domačih in 5000 tujih razstavljalcev iz 52 držav, med njimi tudi Sovjetska zveza. Evropo zastopa 26 držav; Afriko 11, Azijo 9, ameriško celino pa 6 držav. Prvič letos razstavlja na sejmju Brazilija, Kolumbija, Malgaška republika in Kenija.

■ PRITISK NA NOVO RAZPOREDITEV DELOVNEGA ČASA — V javnosti ni odpora proti petdnevni delovni tedni, temveč le zahtevajo drugačen raspored delovnega časa. Tako bi radi namesto enournega uveljavili polurni odmor. Delovni dan naj bi se začel prej, kot je predlagal izvršni svet. S tem bi — tako pravijo — znatno omilili težave, ki so nastale spriču neurejenega otroškega varstva in družbene prehrane.

■ PROSLAVA DNEVA MORNARICE — Glavna slovesnost ob dnevu mornarice 9. septembra je bila v Splitu. Poveljnik splitskega armadnega območja viceadmiral Bogdan Pecotić je ob tej priložnosti dejal, da je naša pripravljeno poroštvo, da bodo enote vojne mornarice izpolnile vse naloge, če bo treba.

■ SINDIKATI O GIBANJU GO-SPODARSTVA — Predsedstvo sveta ZSJ je menilo, da so sprejeti ukrepi omogočili večji gospodarski polet, ki pa v tem času še ni mogel priti povsem do izraza. V gospodarstvu so že vsekakor opazne težnje, po povečanju proizvodnje, kar vzbuja pogum, obenem pa tudi zavezuje. Podatki kažejo, da občutno narašča dohodek go-spodarskih organizacij, zmanjšujejo se poslovni stroški, povečuje produktivnost dela itd. Pravijo, da je tudi povpraševanje na domačem trgu večje, kar je tudi ohrabrujoče.

Reforma že daje prve uspehe

(Nadaljevanje s 1. str.)

svobodnega razvoja, ne more pričakovati milosti ne od osvajačev in ne od zgodovine. Različno pa so tudi čutili, da narod, ki vztraja v svoji borbeni enotnosti, ne more biti zlomljen v svojem odposvojenega obstanka in lastnega

Iz govora tovariša Kardelja

močnejšega sovražnika.

To spoznanje, izpričano pri nas med drugo svetovno vojno, je bilo po tej vojni ponovno izpričano tudi v številnih osvobodilnih gibanjih v svetu. O njem zgovorno pričča uspešen herojski odpor vietnamskega naroda in vrste drugih narodov.

Tega nauka iz naše zgodovine in boja drugih narodov ne smemo pozabiti. Zlasti pa ga ne smejo pozabiti mlade generacije našega ljudstva. Kajti, v svetu so še močne sile, ki poskušajo deliti svet na narode-gospodarje in na narode-hlapce, na narode-ekspluatatorje in narode-proletarce, na velike, ki odločajo in si dele svet, ter na male, ki slede in ki jih delijo. Še so močne sile, ki poskušajo urediti svet — ne na temeljih svobode in enakopravnosti narodov ter njihove kolektivne varnosti — marveč na podlagi pravice močnejšega in interesov močnejšega. Odtod tako veliko aktov mednarodnega nasilja nad narodi, ki smo jim priča na vseh kontinentih. In odtod naša vztrajna podpora vsem, ki se bore za svobodo in neodvisnost narodov, za mir in družbeni napredek.

Zvesti smotrom in težnjam našega ljudstva smo tudi po vojni našo zunanjo politiko usmerili k tem smotrom. Tisti, ki jim tako stališče in tako aktivnost socialistične Jugoslavije ne ustreza, nam očitajo, da se s tem vtikamo v stvari, ki se nas nič ne tičejo. Toda položaj v mednarodnih odnosih in njihov razvoj se nas še kako tiče, kajti samo s svojo aktivnostjo v teh odnosih lahko branimo lastno neodvisnost in prihodnost. Kakor mir v svetu ni deljiv, tako tudi varnost narodov ni deljiva.

Nujno je v medsebojnih odnosih med socialističnimi deželami ter komunističnimi in delavskimi partijami odkrito razčistevati vsa tista vprašanja, ki vedno znova vnašajo v te odnose nezaupanje in tako rekoč vsakih deset let ustvarjajo neko novo krizo v teh odnosih.

Obenem pa se moramo doma še bolj enotno in intenzivno posvetiti svojemu delu in reševanju svojih lastnih problemov.

Pri svojih prizadevanjih in iskanjih novih poti socialističnega napredka smo doživljali uspehe, neuspehe in poraze. Toda če damo na tehtnico vse te uspehe in neuspehe in če primerjamo katerokoli področje ustvarjalnosti slovenskega naroda in vse Jugoslavije z rezultati ustvarjanja v kateremkoli drugem družbenem in političnem sistemu, potem doseženi uspehi pre-

Preživeli borci brigad IX. korpusa, ki imajo domicil v primorskih občinah, za njimi pa stotisočglava množica zborovalcev v Novi Gorici med govorom tovariša Kardelja

priljivo dokazujejo, da smo bili na pravi poti.

To velja tudi za materialne oziroma gospodarske rezultate naše socialistične graditve v Jugoslaviji, Sloveniji in na Primorskem.

Z doseženimi uspehi seveda ne moremo biti zadovoljni. In prav je, da ne zamegljujemo niti enega problema in ne ene deformacije, ki se pojavijo v našem družbenem življenju. Toda prav tako je neogibno, da kot zenico v očesu varujemo tiste poglobitve pridobitve našega socialističnega razvoja, ki osvobajajo delovnega človeka vseh oblik ekonomskega in političnega monopola, bodisi privatno-lastniškega, bodisi etatistično-birokratskega ali tehnokratskega. V sedanjih praksi to pomeni, da se moramo še bolj vztrajno boriti, da bomo dosledno uresničevali smotre gospodarske in družbene reforme.

Vedeli smo, da bo taka reforma trd oreh za našo družbo. Praksa je pokazala, da so v določenem pogledu problemi, težave in žrtve celo večje, kot smo pričakovali. Nasprotniki reforme in sociali-

stičnega samoupravljanja doma in po svetu so ob pojavu takih problemov in težav škodoželjno triumfirali, češ vidite, kam vas vodi samoupravljanje. Toda ti škodoželjni preroki so se prezgodaj oglasili. Že v tretjem letu reforme lahko ugotovljamo tudi njene prve pomembne rezultate na področju stabilizacije gospodarstva, ponovnega naraščanja proizvodnje, izvoza, življenjskega standarda ljudi itd.

Naposled naj povem, da so določeni ljudje v tujini ob naših razpravah, v katerih javno razgrinjamo vse prob-

leme družbenega razvoja in iščemo zanje najustreznejše razrešitve, zelo pohitili z nepačnimi ocenami odnosov med jugoslovanskimi narodi in si te razprave razlagali kot slabitev njihove enotnosti.

Toda narodi Jugoslavije so preveč usodno povezani in imajo preveč skupnih interesov, da bi se dali speljati bodisi na pot hegemonizma, bodisi na pot reakcionarnega sovinizma, saj bi jih obe privedli samo pod pritisk tuje gospodarske in politične hegemonije. Danes je to bolj jasno kot kdajkoli poprej.

KO GOVORE TEZE o idejno-političnih osnovah za izdelavo programa družbeno-ekonomskega razvoja SRS o nekateri ključnih problemih našega dolgoročnega razvoja, opozarjajo med drugim zlasti na sestavo našega gospodarstva. Takšna, kakršno imamo zdaj, v marsičem ne ustreza. Zaradi administrativnega odločanja v preteklosti je tudi sestava gospodarstva nedinamična, delovne zmogljivosti pa glede na lokacije gospodarstva dostikrat ne ustrezajo. Potrebne so spremembe: iz stare strukture mora zrasti nova, ki bo razgibana in prilagojena potrebam domačega in tujega trga.

NEKATERE OBSTRANSKE (terciarne) dejavnosti očitno zastajajo, zlasti še, če se primerjamo s sosednjimi državami, ki imajo približno enak ali

PRED VI. KONGRESOM ZKS

Potrebujemo večjo poslovno povezanost

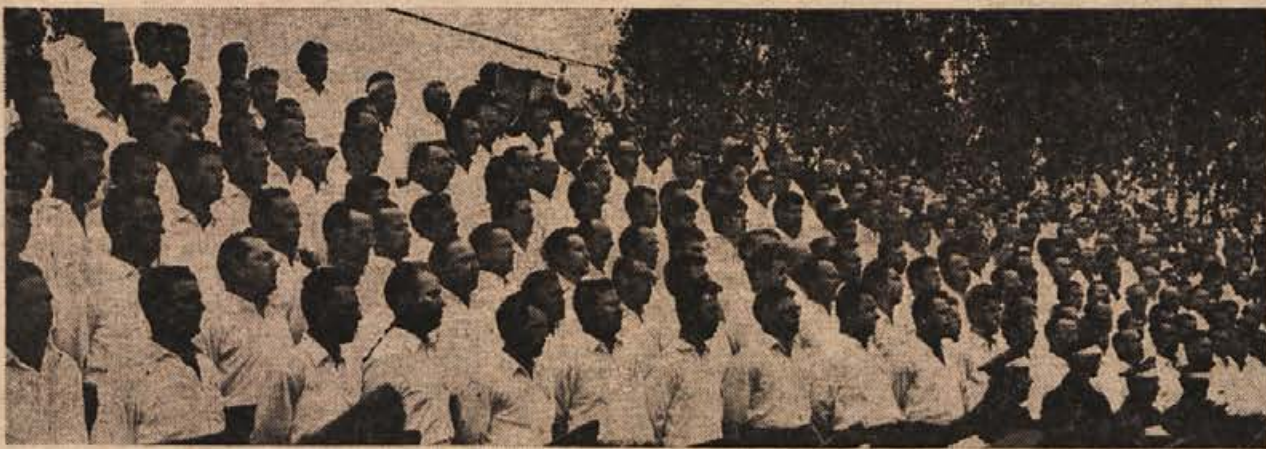
Slovenska nacionalna skupnost zahteva vsa obeležja, ki so značilna za narod. Zaradi naše maloštevilnosti bodo zato izdatki za splošno potrošnjo relativno večji kot so pri drugih, večjih narodih

nekoliko višji narodni dohodek (Italija, Avstrija). Naš geopolitični položaj nam daje možnost za hitrejši in prizadevnejši razvoj turizma, trgovine, prometa in pod.

TEZE NADALJE OPOZARJAJO na delež akumulacije v narodnem dohodku, od česar sta odvisna obseg razširjene reprodukcije v narodnem dohodku in tempo nadaljnje gospodarske rasti. Razvijati je treba zlasti ekonomske in družbene znanosti, da bomo lahko realno in uskladen odmerjali cilje in naloge v razvoju družbe. Gospodarstvo, ki si mora zagotoviti nenehno rast in nuditi ljudem polno zaposlenost, bo moralo povečati sredstva za investiranje, pri čemer je treba računati tudi z uvozom tujega kapitala. Teze nadaljujejo takole:

SLOVENSKO GOSPODARSTVO sestavljajo mnoga majhna podjetja, ki so povečini nastala po vojni in so zanje značilne pestra proizvodnja, pogosto obrtniška tehnologija in organizacija. Postavlja se vprašanje njihove modernizacije in rekonstrukcije ob današnji tehnični revoluciji, ki jo moramo uveljaviti tudi pri nas na Slovenskem. Nekateri postavljajo v ospredje problem majhnosti slovenskih podjetij. Tu vprašanje moramo osvetliti z vidika premajhne poslovne povezanosti, skupne programske usmerjenosti, delitve dela in specializacije in ne toliko z vidika fizične razdrobljenosti. Sodobno tehniko, tehnologijo in organizacijo je mogoče uveljaviti samo pod pogojem, če nam bo uspelo povezati naše gospodarstvo na višji ravni in na osnovi sodobnih znanstvenih spoznanj.

ZAPOSLOVANJE JE VSE BOLJ PEREC PROBLEMA. Težiti moramo za takšnim razvojem, ki bo praviloma omogočal zaposlovanje vsem, ki to želijo. Doseganje in vzdrževanje polne zaposlenosti pa je odvisno od nenehne gospodarske rasti in akumulacijske sposobnosti gospodarstva. To objektivno dejstvo moramo na vsakem koraku upoštevati. — Število prebivalcev v naši republiki bo v prihodnjih 30 letih naraslo za približno 326.000 ljudi. Upošteva-joč naravni prirastek in bodočo deagrarizacijo, potrebujemo v tem obdobju okrog 300.000 novih delovnih mest zunaj kmetijstva. Računi kažejo, da nam primanjkuje lastnih investicijskih sredstev, da bi lahko zaposlili tolikšen priliv aktivnega prebivalstva. To je nedvomno ključni problem: kako zaposliti bodočo generacijo, kako akumulirati potrebna sredstva in v kakšni smeri izobraževati prihajajočo generacijo.

Združeni pevski zbori so zapeli tako ubrano, da je šlo poslušalcem res do živega. Ko so nekdanji borci italijanske partizanske brigade Garibaldi zaslili svojo himno, so se jim vsem od kraja orosile oči. Pa ne samo njim, tudi nam je segla globoko v srce znana pesem, čeprav zapeta v tujem jeziku, tako naša in tako tovariška, kot je meja med dvema državama prav pri Novi Gorici. Za pesem ni meja — tokrat so jo dobro slišali tudi onstran nje!

Kmetijski nasveti

Seme je treba razkužiti

Seme za setev mora biti zrelo, zdravo, celo, brez plevelnih semen in ne starejše od dveh let. Zelo dobro je tudi, če je razkuženo. Rje in sneti so namreč največje sovražnice žita, ko pa je bolezen že na njivi, poljedelec ne more več kar prida pomagati. Bolezen je treba preprečevati, če je nj mogoče zdraviti.

Proti rji, ki je zelo odvisna od vremena, se borimo tako, da uničujemo češminove grme, ki so vmesni gostitelji te bolezni. V mnogih državah so že uvedli obvezno uničevanje teh grmov in so bolezen močno omejili.

Mnogo več orožja pa imamo proti snetem. Teh je več vrst, med seboj pa se razlikujejo tudi po načinu okužbe: ene okužijo cvet, druge pa žitno kal. Prve so nevarnejše, ker jih težje uničujemo. Običajno priporočajo proti njim namakati pšenico v topi vodi vsaj nekaj ur, to pa je zamudna zadeva. Najbolje je že na njivi pobirati snetive klase in jih uničevati.

Drugo skupino, sneti, t. i. trde sneti, je lažje uničevati. Dobro se obnesejo kemična razkužila, ki ne zmanjšajo kaljivosti semena. Modra galica, ki so jo nekdanj na veliko uporabljali tudi za te namene, zmanjša kaljivost in je več ne priporočajo, razen za oves.

Danes uporabljajo največ živosrebrna razkužila in razne bakrene pripravke. Živosrebrnih je cela vrsta: uspulun, abavit, ceretan, cerasan, agrosan itd. Za 100 kg semena potrebujemo 100 do 250 gramov razkužila, ki ga lahko uporabimo kot suho ali mokro razkužilo.

Če namakamo žito v raztopini potrebujemo kad in košaro, če želimo prašiti, pa star lesen sodček z vratici, ki ga lahko na posebnem podstavku vrtimo, da se seme enakomerno pomeša z razkužilom. Če ni ne enega ne drugega, lahko mešamo kar z lopato. Seme je takoj uporabljivo za setev. Razkužiti moramo tudi vreče; v ta namen pa uporabljamo enodstotno raztopino modre galice.

Inž. M. L.

SAMOUUPRAVLJANJE - EDINA MOŽNA POT, KI PA DRŽI TUDI SKOZI NEMIRNE ČASE...

Iz nove številke revije **TEORIJA IN PRAKSA**, ki jo izdaja visoka šola za politične vede v Ljubljani, ponatiskujemo z dovoljenjem uredništva dva odlomka iz pogovora, ki ga je imel v Stanetom Kavčičem, predsednikom izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, odgovorni urednik revije Zdenko Roter. V reviji je izšel pogovor s tovarišem Kavčičem pod naslovom: **DRUŽBENA PREOSNOVA BREZ ILUZIJ IN DOGEM.**

Uvodno vprašanje — **ROTER:** Mislim, da naš sedanji položaj v Jugoslaviji lahko imenujemo neke vrste krizo. Seveda ne gre za krizo, razumljeno kot zagato, kot situacijo, iz katere ni izhoda, marveč za krizo kot naravno fazo družbenega razvoja. Znamenja takšne krize so po mojem mnenju npr. tale: neučinkovitost političnega sistema, konflikti in nasprotja med republikami ali še bolj med republiškim politikami, preživelnost mnogih federalnih institucij, nekakšna gospodarska stagnacija, zmanjšana avtoriteta partije, pojavljanje gibanj in zahtev za revolucioniranje družbene prakse zunaj obstoječih institucij, brezposelnost, emigracija... Kakšno je Vaše mnenje o tem, ali je to tudi Vaša osebna diagnoza? Ali je možen izhod iz tega po poti revolucioniranja obstoječih institucij?

KAVČIČ: Ni dvoma, da se nekaj dogaja, česar doslej v takem obsegu nisimo poznali. Gre za nekaj novega. Ali je to kriza ali pa to samo imenujemo krizo? Kriza česa? Revolucije, njenih ciljev, idealov, politike, gospodarstva, morale? Če bi na ta vprašanja odgovarjal parcialno in če bi odgovoril bodisi pozitivno, bodisi negativno, bi odgovor ne bil natančen. Zdi se mi, da gre za nekaj več. Da gre za to, da je otroška doba socializma z vsemi mogočimi boleznimi za nami in da gremo v neko novo kvaliteto naše socialistične družbe. Gre torej za prehod v višje stanje, kjer pa seveda te nove kvalitete odsevajo zelo različno. Recimo v materialni osnovi. Vsekakor drži, da nam danes ni več potrebno vsako delo. Ni več važno samo to, da delaš, da gradiš socializem. Čedalje bolj važno je, kako delaš in kakšni so rezultati tega dela. Med delom in delom je lahko zelo velika razlika. Od tod tudi mnogi problemi, ki nastajajo zaradi tega v gospodarstvu, vse do brezposelnosti. Postali smo tako bogati, da naš trg ne more več absorbirati nekvalitetnih in dragih proizvodov. Hkrati pa čutimo pomanjkanje dobrin, modernih in poceni proizvodov. Imamo torej blaga preveč in premalo. To je neke vrste kriza — če se uporabi ta izraz — v materialni osnovi. Začenja se boj za večjo produktivnost dela; in ne več v načelu, na sestankih in z resolucijami; sedaj se bje boj v praksi v gospodarstvu, na trgu. Je to kriza? Za slabo in malo produktivno delo da; za moderno organizirano proizvodnjo pa ne; njej je to nagrada in perspektiva.

Samoupravljanje je zdaj v Jugoslaviji stvarnost in praksa

V družbeni nadstavbi gre po mojem mnenju predvsem za to, da se

zmanjša klasični politični monopol ne glede na to, kako je bil konstituiran, v kakšnih oblikah je obstajal in tudi kakšno napredno vlogo je odigral, in da se namesto te, rekel bi, stare politične strukture, starega načina mišljenja in urejanja družbe, pritegnejo k soodločanju širše množice. Samoupravljanje je bilo v začetku pri nas v Jugoslaviji predvsem politična — demokratična pravica. Zdaj postaja stvarnost — praksa. Med načelno pravico in prakso je lahko razlika. Skratka, gre za novo, močnejšo afirmacijo delavskega samoupravljanja. Ravnotežje se torej ne vzpostavlja več v družbi samo od zgoraj navzdol in

Tovariš Stane Kavčič ob letošnjem zadnjem uradnem obisku v Novem mestu (Foto: M. Moškon)

zlasti ne samo prek Zveze komunistov, čeprav je le-ta tu in ima svoj pomen in vpliv. Rekel bi, da se družbeno ravnotežje in razreševanje problemov rešuje čedalje bolj elementarno in neposredno, vendar ob istih ciljih, to se pravi ob skupnih socialističnih ciljih. Take družbene preosnove in spremembe pa ni možno uresničevati tako, kot se lahko pripovedujejo pravljice, pa četudi o socializmu. Potreben je hud boj, nujne so izkušnje in pretresi. Nujen je spopad med starim, ki izginja, in novim, ki nastaja. To je torej bistvo »krize«.

Če se pa plastično izrazim, ni več osnovni dialog med človekom, ki gradi socializem, in socializmom kot nekim sinonimom te družbe, niti med oblastjo in državljanom, ampak prihaja na dnevni red dialog o človeku samem in neposreden dialog med ljudmi. V čem je torej problem in kje je težava? V tem, da se ljudje te resnice ne zavedajo dovolj. Marsikdaj bi radi nove pravice, hkrati pa prejšnji način reševanja problemov. To pa seveda ne gre skupaj. V tem dejstvu je eden od izvirov trenutnih nesporazumov, pretresov, konfliktov in tudi kriz.

Boj s socialistično romantiko

Dalje mislim, da v takih družbenih dogajanjih še vedno niso premagana mnenja oziroma iluzije, da vse zmoremo. Boj s socialistično romantiko kot veliko utvaro dobiva zdaj nove razsežnosti. Drži, da sta bila v pretek-

losti poudarjena voluntarizem in subjektivnost v vodstvenih organih, in res je, da so se ti organi v zadnjih letih v precejšnji meri tega otresli. Mislim pa, da se v širših neposrednih nastopih danes srečujemo z istim subjektivizmom in voluntarizmom, in to je med drugim najbrž tudi vir nesporazumov in konfliktov. Ob takih dogodkih je superkritika lahko zelo nevarna stvar, zato ker postane zaveznik iluzije, da vse moremo in zmoremo, da je možno vse storiti, da pa je tu nekdo, ki noče, in da je treba samo tega odstraniti, pa bo vse v redu. Zato odklanjam tako superkritiko vsega, kar je bilo in je, in religiozno poveličevanje tistega, kar bo. Poleg vsega drugega ne kaže niti za hip pozabiti na materialne zmogljivosti te družbe. In vendar smo le družba s 500 dolarji dohodka na prebivalca. Zdi se mi tudi, da imamo pri tem pritisku in večjem odločanju opravka še z iluzijo, da smo lahko družba brez zmot, brez grehov, napak in pomanjkljivosti, ne pa družba, ki se bo nepeprano z vsemi temi problemi borila in jih premagala. Tak »religiozno« način gledanja na družbo daje sijajen prostor demagogiji. In ni naključje, da prav v tem času cvete demagogija kot že dolgo ne.

Najbistvenejša so dogajanja v množicah

Kje je izhod iz takega političnega položaja? Revolucioniranje institucij je eden izmed pogojev. V revolucioniranju institucij človek vidi, z njim pojmuje zlasti pomladitev teh institucij, tako ideološko usmerjenost in stopnjo zavesti teh institucij, da bodo znale na družbene procese gledati s sodobnimi očmi in jih realizirati, da bodo razumele temeljno kvaliteto spremembe v naši družbi, in upoštevale te spremembe, iskale svoje oblike dela, svojo taktiko, svoje kratkoročne in dolgoročne cilje. Gledati socializem takšen, kakršen je bil še včeraj, in si ob takem pogledu postavljati iste cilje, kot smo si jih postavljali včasih, bi protislovja samo poglobljalo. Ponavljam, da je revolucioniranje institucij samo eden od pogojev za naše gibanje naprej. Drugi, še bistvenjši pogoj pa so dogajanja v množicah, v tistih širokih delovnih in množičnih organizacijah, ki na neposreden način ugotavljajo in zavzemajo svoj aktivni zorni kot, iz katerega pravilno ali nepravilno gledajo na družbena dogajanja. Tako imamo opravka s široko množično akcijo, ki ji — če gledamo po starem — komunisti nismo več kos. Tu so nastale nove razsežnosti. V jedru gre torej za to, kako se bo gibala ta zavest aktivnih množic in kaj jim bodo pripovedovale njihove aktivne izkušnje. V tem pogledu si ne delam nobenih iluzij in mislim, da bodo stvari šle počasi, marsikje pa trdo.

ROTER: Zakaj?

KAVČIČ: Zaradi še vedno sorazmerno nizke produktivnosti dela, nizkega nacionalnega dohodka in zaradi iluzij, o katerih sem malo prej govoril, in rekel bi, nekega splošnega prepričanja, ki je mnogo preveč prisotno, da je treba samo hoteti in želiti, pa se bodo stvari skokovito in sunkovito pomikale naprej.

Nihče ne more nadomestiti aktivizacije in neposrednega odločanja množic. Nobena, niti še tako popolna subjektivna sila, še tako popolne vodstvene strukture, skratka, nobena še tako revolucionarna avantgarda. Le-ta lahko samo osvešča. Nihče tudi ne more vnaprej prepričati vse raznoterosti takega gibanja, takega hrepenenja po samoodločanju, po aktivni vlogi v socializmu.

Socializem kot ustvarjalna praksa milijonskih množic postaja vedno močnejši

Mislim, da se bo marsikaj še treslo in še marsikaj streslo. Ni izključeno, da bomo naredili hkrati tri korake naprej in dva nazaj. Celotno skozi poraze in izgubljene bitke pelje pot naprej. Možne so tudi recidive. Ob vsem tem pa bo socializem kot ustvarjalna praksa milijonskih množic postajal čedalje močnejši. Mislim, da je tako gibanje, da so take politične situacije s takimi značilnostmi, s takimi družbenimi protislovji in konflikti, neizogibne v obdobju, ki je pred nami in ki bo trajalo nekaj naslednjih let. Zdaj so tu konflikti, ki prihajajo na površje v delavskem razredu samem. To niso več nasprotja med starimi dilemami za socializem ali proti socializmu, za samoupravljanje ali proti samoupravljanju.

ROTER: Katera so po Vašem mnenju ključna vprašanja, poleg težavnega položaja prosvete in neučinkovite republiške uprave, glede česar so znane pobude izvršnega sveta, ki jih bo slej ko prej treba urediti na nacionalni ravni, ker niso in ne morejo biti komunalno vprašanje oziroma vprašanje posamezne gospodarske organizacije?

KAVČIČ: Selekcija in prestrukturiranje gospodarstva bo prav gotovo v prihodnje še vedno ena najvažnejših in tudi razmeroma težavnih nalog. Čas, ki nas loči od reforme, nam dokazuje, da gre to bolj počasi in teže, kot smo pričakovali. Tu se ne spoprijemamo samo z materialnimi problemi, ampak tudi z miselnostjo, navadami, ustaljeno zavestjo in mentaliteto, ki verbalno prisega na reformo, praktično pa dela tako ali nstopa s takimi zahtevami, da spodkopava reformo.

Nujno moramo zagotoviti večji vpliv kmetov v zadrugah!

Spremembe, ki so nastale v gospodarstvu, postopno uresničevanje gospodarske in družbene reforme, nove kvalitete političnega dela in odnosov ne morejo mimo vasi. Vse to dobiva svoj odraz tudi na vasi in pri kmetijskih proizvajalcih. Da bom popolnoma jasan: želim povedati, da je večina dosedanjih kmetijskih zadrug preveč odtujena od neposrednih proizvajalcev, da posluje in da se obnaša ali poizkuša obnašati kot neka blaga oblika posredne nacionalizacije kmetijske drobnoblagovne proizvodnje. Od tod nujna naloga zagotoviti večji vpliv kmetov v zadrugah in na ta način doseči tudi večji njihov razmah in dati možnost širše zasebne iniciativne delovnemu kmetu. In nasploh se mi zdi, da jih bo treba bolj pritegniti v javno življenje in k soodločanju, jim zagotoviti ustrežnejši prostor v naši slovenski družbi. Ne pozabimo, da so vendarle še četrtnina prebivalstva zasebni kmetijski proizvajalci, in zaradi tega ni mogoča skladnejša integracija celotne nacionalne skupnosti, če le-ta nima dovolj poslušnosti tudi za stanje in dogodke na vasi.

Švico naj primerjam s Slovenijo?

Agronom, začasno zaposlen v Švici, primerja kmetijstvo obeh dežel

16 let je obiskoval šolo in se pripravljalo, da bo pomagal k napredku našega kmetijstva, vendar zanj doma ni bilo dela. Poskusil je na več mestih in dobil vtis, da pri nas šolanhi ljudi ne potrebujemo, čeprav zanje porabimo veliko denarja. Tvrška KLIBA iz Basela v Švici, ki proizvaža močna krmila, se ni obotavljala zaposliti inž. Franca Lešnjaka iz Novega mesta kot strokovnega sodelavca, odgovornega za prašičjerejo. Po desetih mesecih dela je zadovoljna z njim. Pri nas pa toliko očitkov na račun mladih strokovnjakov!

Avgusta je bil na letnem odhodu. Izkoristili smo prilžnost in ga povprašali o vtisih in primerjavi med obema deželama.

— Švica je pokrajinsko podobna Sloveniji. V svetu je znana tudi po razvitem kmetijstvu in spada med dežele, ki imajo največ kmetijske mehanizacije na hektar kmetijskega zemljišča. V svojem delu stalno obiskuje švicarske kmetovalce, odjemalce vaše tvrdke. Ko primerja švicarske kmetije z našimi, kaj je po vašem tisto, kar je ustvarilo tolikšne razlike?

— Odgovor je sicer preprost, toda vse to uresničiti ni preprosto. Po mojem so najpomembnejše ekonomske razmere: ustaljenost cen, zagotovljena prodaja, dobro organizirana strokovna služba, varnost kmetijskih naložb, načrtna skrb za zaokrožitev kmetij in farm, izredna delavnost, red in samozavest kmetovalcev. Iz vsega tega izhaja izredna intenzivnost proizvodnje.

— Podobno kot pri nas prekriva trava več kot polovico kmetijske zemlje, zato je najbolj pomembna živinoreja, zlasti govedoreja. Kaj so ukrenili, da se jim posreči stalno zmanjševati proizvodne stroške in vzdržati konkurenco?

— Predvsem: nadvse smotno gnojijo travnat svet. Redno in skrbno gnojenje z gnojilom, ki je mešanica gnojila in gnojnice, ter dopolnjevanje s fosfornimi gnojili jim omogoči, da kosijo do šestkrat na leto. Tako pridelajo tudi 100 in več centov kvalitetne beljakovinske krme na hektar.

— Če primerjaš, naše gospodarjenje, kolikšne so naše kmetijske rezerve?

— Dosti ne pretiram, če pravim da 500-odstotne. Pri nas gnojnica zaliva pota, kvečjemu se pogledamo, kako je bomo s kanalizacijo speljali v bližnji potok. Crpa.ke in traktorji, opremljeni za razvoz tega dobrega organskega gnojila, bi se še kako izplačali. In še en primer: v Švici prvič pripuščajo govedo pri 24 mesecih starosti, zato pa lahko dosega tolikšno molznost in vzdržljivost živali. Tudi njihovi krmni normativi so drugačni. Lahko rečem, da z dobro doma pridelano krmo dosega večjo prirejo in več mleka kot pri nas marsikje z močnimi krmili. Gotovo je odveč pripovedovati, kakšen je tam delovni tempo, kako so mehanizirani in specializirani, kako imajo skoraj v vsakem hlevu telefon...

— Pri nas še zdaj dobro spoznavamo, da smo premalo mislili na pot do porabnikov, kupcev. Naenkrat se je zaostrilo in ne vemo, kam prodati kmetijske pridelke. Upravičeno očitamo trgovini, da skoraj nič ne tvega in vedno pobere smetano. Kako delajo v Švici?

— V našem združništvu nismo zajeli prodaje in trgovine. Morda bi se kaj naučili od švicarske združne organizacije MIGROS, ki ima 60.000 članov, zaposlenih 25 tisoč delavcev, ogromne veleblagovnice, klavnice, mesnice, skladišča, celo rečne ladje za prevoz, lastno banko in zavarovalnico ter oko. 600 milijard (v starih dinarjih) letnega prometa. Načelo podjetja: čim manj posrednikov

in nižje cene, kot jih ima konkurenca.

— In če dovoliš se osebno vprašanje: kaj misliš v prihodnosti?

— Razumljivo, da se želim zaposliti v domači deželi. Ker pa trenutno še nimam možnosti, bi rad prihranil nekaj denarja in si doma opremil obrat kokoši nesnic. Zdaj imam 700 jarcic v sodobni baterijski reji, poskusil pa bom obrat še razširiti. Močno sem prepričan, da je tudi pri nas mogoče kaj več narediti, samo spodbude, volje in znanja je treba. Našemu kmetijstvu bi rad koristil — z zgleodom.

Inž. M. LEGAN

PRIJATELJSKO PREPRICEVANJE: Franc Ganc v razgovoru z inž. Ivanom Doberškom. (Foto: Legan)

NAČRT ZA ENO PRVIH VZORNIH KMETIJ PRI NAS

Prav je naredil zase in za druge

Samotna Gančeva domačija v Jablanci pri Sevnici bo postala vzorna kmetija, urejena po sodobnih načelih kmetovanja v višjih legah — To bo veljalo dobrih šest milijonov starih dinarjev

Pot do odločitve je dolga. Na mizo je priromal že drugi liter sadjevca, ki je plahnil grla po dobrem domačem siru. Dve, morda tri ure smo sedeli za široko kmečko mizo in tehtali, tehtali... On, gospodar hribovske kmetije, dva sinova, ki gresta proti 20 letom, žena, ki je čas izkoristila še za šivanje, in midva s kmetijskim referentom iz Sevnice.

Kolikor poznam Dolenjsko, lahko mirne duše trdim, da je komaj še kje kaka domačija podobna hribovski kmetiji Franca Ganca iz Jablance nad Boštanjem pri Sevnici. 10 hektarov obdelovalne zemlje, pašniki, gozd, vse okoli hiše in gospodarskih poslopj, vse na samem. Pravi kralj na Betajnovi, toda ne v Cankarjevem pomenu; kralj nad možnostmi in prihodnostjo.

Pridni Ganci so si z žuljavimi velikimi dlanmi in od košev zajedenimi ramami zgradili po vojni kozolec, svinjake, popravili hlev. Delali so po starem, s preudarkom, toda brez kakršnihkoli načrtov in zgledov. Gnojnice je tekla v grapo, s strmih rebri je pomagal spraviti krmo samo narašni koš.

Ganci so čutili, da je treba nekaj spremeniti. Sprejeli so ponudeno roko sevniškega kmetijskega referenta inž. Iyana Doberška. Pripravljeni so

urediti zgledno hribovske kmetije, ki bo osnovana na sodobnih pravih gospodarjenja.

Načrt je pravzaprav preprost: urediti in za 11 m podaljšati živinski hlev, ki ima zdaj 10 glav živine, zgraditi jamo za gnojevko (mešanico gnoja in gnojnice, za kar se skoraj ne potrebuje stelje), zgraditi dva silosa, kupiti črpalko in cevi za gnojenje pašni-

kov in travnikov ter uvesti pašo v čredinkah. Če bo kazalo rediti pretežno krave, bo potrebo dokupiti še molzni stroj.

Vse to bo veljalo dobrih šest milijonov starih dinarjev. Dva milijona bo kot posojilo dal hranilno-kreditni odsek sevniškega kmetijskega kombinata, drugo pa bosta prispevala Gančev gozd in živina.

Kot razumen kmet se je gospodar hitro zagrel za zamisel. Skupaj s kmetijskim referentom sta obiskala kmetije v Savinjski dolini ter se zaimala za švicarske in avstrijske izkušnje, ki so uporabne tudi za naše razmere.

Toda tik pred dvanajsto se je mož ustrašil in

znova ga je bilo treba prepričevati. »Bojim se, da bosta sina odnehala, ko bo potrebno zagrabit. Sam sem bolehen, dosti sem prestal v vojski, v partizanih. Nisem vajen imeti dolgov. Hišo bi bilo treba najprej popraviti. Saj ne rečem, da te stvari niso dobre, toda bojim se tvegati. Kaj bodo rekli sosedi?« je govoril Ganc, sinova Ivan in Polde pa sta ga na koncu vendarle spodbudila, da je potrdil prvotni dogovor.

Ko sva se ob slovesu z roba gozda ozrila proti domačiji, sva čutila s tov. Doberškom osebno zadovoljstvo. Ganc je dobro naredil. Zase in za druge. Naš kmet je nezaupljiv, zanj velja predvsem tisto, kar sam vidi, kar je dokazano v praksi. Vzorne kmetije so zato tembolj pomembne.

M. LEGAN

Ceno živine je treba zajamčiti

Za primerno ceno naj jamči družba — Podjetja, ki imajo promet z mesom, bogate, kmetje pa prodajajo živino z izgubo — Cene lesu naj se sprostje —

Pred kratkim je sindikat delavcev kmetijstva pri mestnem odboru Ljubljana sklical razširjeno sejo pododbora za kmetijstva, ki so se je udeležili razen drugih tudi predstavniki Občinskega sindikalnega sveta iz Kočevja in Ribnice. Na njej so razpravljali o osnutku stališč, sklepov in priporočil v zvezi z nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji.

Razprava o težavah v našem kmetijstvu je bila ostra, vendar konstruktivna. Res je, kot so ugotovili številni diskutantje, zadnji čas, da preidemo od deklaracij na ukrepe.

Najprej je treba ukrepati v živinoreji. Hlevi, tako v družbenem kot privatnem sektorju kmetijstva, se praznijo. Trgovska in mesna predelovalna podjetja pa si na račun kmetijstva, ustvarjajo velike dobičke. Zaradi sedanjih odkupnih cen mesa je z vzrejo živine izguba. Zaradi tega je bila dosedaj prizadejana slovenski živinoreji že velika škoda. Stalež živine se je občutno znižal in grozi, da bo še nižji. Zelo se je povečalo klanje telet, čeprav zakon tega ne dopušča. Dokler se ne bodo cene za živino uredile, se stanje ne bo izboljšalo. Kaj storiti? Predvsem, naj bodo odkupne cene živine višje za toliko, da bo vzreja živine rentabilna. Cene bi morale biti garantirane, za trdnost garancije pa bi

morala jamčiti družba. Mnoga družbena posestva bremenijo investicije. Razni objekti, ki so jih morala pred leti po ukazu od zgoraj zgraditi, so v sedanjih pogojih gospodarjenja nerentabilni in so zgolj v breme gospodarski organizaciji. Soglasno je bil sprejet predlog, naj bi skupnost črtala dolgove kmetijskim organizacijam za objekte oziroma dejavnost, ki je nerentabilna, kljub prizadevanju upravljavcev.

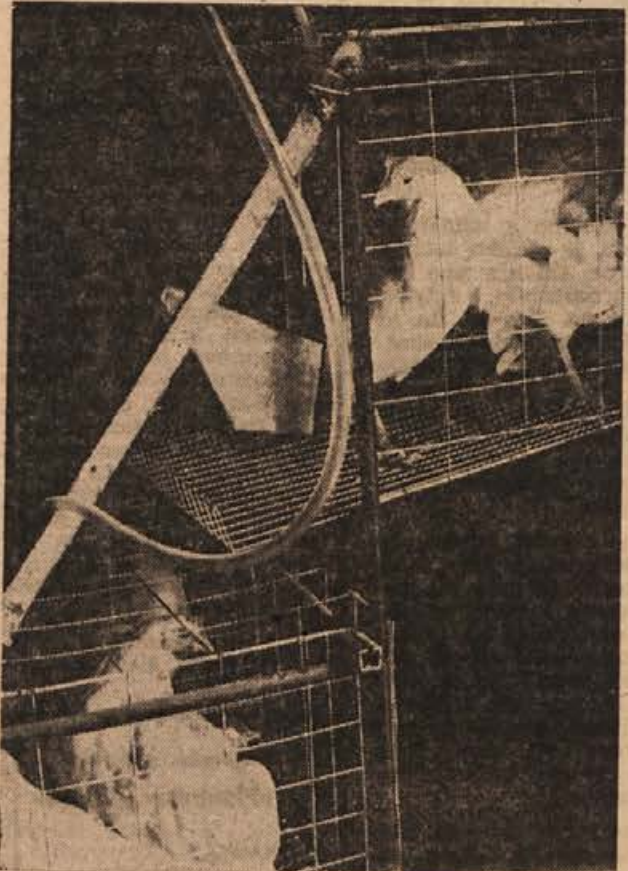
Kritizirali so tudi monopol gozdarskih posestev. Menili so, da bo treba zakon o gozdarstvu popraviti. Sedanji namreč dopušča neproizvajalnim predelovalcem kmetijskim organizacijam za objekte oziroma dejavnost, ki je nerentabilna, kljub prizadevanju upravljavcev. Kritizirali so tudi monopol gozdarskih posestev. Menili so, da bo treba zakon o gozdarstvu popraviti. Sedanji namreč dopušča neproizvajalnim predelovalcem kmetijskim organizacijam za objekte oziroma dejavnost, ki je nerentabilna, kljub prizadevanju upravljavcev. Kritizirali so tudi monopol gozdarskih posestev. Menili so, da bo treba zakon o gozdarstvu popraviti. Sedanji namreč dopušča neproizvajalnim predelovalcem kmetijskim organizacijam za objekte oziroma dejavnost, ki je nerentabilna, kljub prizadevanju upravljavcev.

še posebno, ker velja sprostitve cen za številne druge proizvode. Pri upravljanju z gozdovi v privatnem sektorju bi morale priti do besede tudi kmetijske zadruge, čeprav ne postavljajo zahtev, da se jim ti gozdovi dodelijo v upravljanje.

Gospodarska zbornica SRS bo morala posvetiti vprašanju slovenskega kmetijstva večjo skrb, kot jo je dosedaj. V kolikor tega ne bo storila, se obeta ustanovitev posebne zbornice za kmetijstvo. Nadalje smo slišali predlog, naj bi se za kmetijske stroje znižala prometni davek in carina. S tem bi omogočili večim kmetovalcem nakup teh strojev. Beseda je tekla tudi o dedovanju in sicer da naj bi bilo z zakonom o dedovanju urejeno, da se kmetija po smrti njegovega lastnika ne bi drobila na dediče. Kmetijskim organizacijam pa so priporočili naj zemlje, ki so jo pridobili z arondacijo, ne vračajo prejšnjim lastnikom.

To je le nekaj najvažnejših misli. Naj zaključimo z ugotovitvijo udeležencev seje, da naj bi se s problematiko kmetijstva ukvarjali vsi pristojni organi od občine do republike.

r

PRVIC NA DOLENJSKEM: gojitev kokoši-nesnic v baterijski reji, ki ima vrsto prednosti. Lastnik obrata inž. F. Lešnjak je vanj vložil že veliko truda, dela in denarja ter je prepričan v uspeh.

(Foto: Legan)

Sejmišča

Na sejmu v Novem mestu

V ponedeljek, 16. septembra je bilo na novomeškem sejmu naprodaj 726 prašičkov, prodali pa o j h samo 363. Manjši pujski so šli v denar po 70 do 130 din, za večje pa so zahtevali 140 do 240 din.

Brežiško sejmišče

V soboto 14. septembra, je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 715 pujskov, prodanih pa je bilo 504. Mlajši so šli v denar po 6 do 8,20 din, večji pa po 5 do 5,50 din.

S pogozdovanjem bogatimo naše gozdove

Na območju gozdnega obrata Straža bodo letos posekali 52.000 m³ lesa — Kljub ugodnostim letos ni šel niti en delavec na dopust v Novigrad — Gozdni obrat je kupil 250 knjižic o ravnanju z motornimi žagami, vendar so do zdaj prodali samo eno

V gozdnem obratu GG Novo mesto v Straži planirajo, da bodo letos ustvarili 6.250.000 dinarjev prometa. V prvem polletju so plani presegli, saj so posekali in prodali za 3.860.000 dinarjev lesa. Vendar to ni pravi pokazatelj, ker v prvi polovici leta vedno posekajo in odkupijo več lesa kot v drugi. Letno posekajo 24.000 m³ lesa v državnem sektorju in 28.000 m³ v zasebnem sektorju. Od kmetov odkupijo 10.500 m³ lesa, ostalo pa porabijo kmetje sami. Gozdni

obrat skrbi tudi za obnovo gozdov. Letos bodo pogozdili 35 ha državnih in 14 ha zasebnih, predvsem izčrpanih gozdov in grmišč. Največ pogozdujejo s smreko, borom in nacesnom, nekaj pa tudi z listavci. Vse sadike so vzgajili v svoji drevnici pri Žužemberku. Razen pogozdovanja bodo letos obželi tudi 178 ha gozdnih nasadov, počistili 231 ha bukovih in drugih gošč ter razredčili 230 ha gozdov. V obratu imajo zaposlene 103 ljudi. Od tega so trije

gozdni inženirji, trije gozdni tehniki, en inženir pripravnik, 11 delavcev ima nižjo gozdarsko šolo, drugi pa popolno ali nepopolno osemletko. Mlajše delavce in tiste, ki se hočejo učiti, pošljejo v gozdarsko šolo v Pobjeno. Vsi delavci so morali obiskovati tudi tečaj o varnosti pri delu in tečaj, kako se ravna z motorno žago. Razen tega imajo redne zdravniške preglede, tako da na obratu še ni bilo težje nesreče.

Letos so dobili v gozdnem obratu kot nadomestilo za K-15 150 dinarjev. Za oddih delavcev imajo v Novigradu počitniški dom, kjer je dnevna oskrba 13 din za starejše, za otroke do 10 let pa je cena polovična. Kljub zgodnjim pogonem ni letos odšel na dopust v Novigrad niti en delavec, čeprav bi ravno ti potrebovali oddiha. Vzrok je verjetno v tem, ker imajo njihovi delavci tudi nekaj zemlje ter izkoristijo dopust za njeno obdelovanje. Vsako leto organizirajo sindikalni izlet. Letos so bili v Logarski dolini in Velenju. V obratu imajo težave s prehrano delavcev. Ker so delovne skupine raztresene, jih je težko oskrbovati s hrano.

Na področju gozdnega obrata Straža ima 250 zasebnikov motorna žaga. Ker zna z njimi strokovno ravnanje le malokdo, so kupili 250 knjižic, v katerih so navodila, kako je treba z žagami ravnanje. Na skupnem sestanku so se zasebni lastniki zanimali za te knjige, zdaj, ko jih imajo, pa so prodali samo eno. Na obratu imajo 23 motornih žag, s katerimi požagajo letno 28.000 m³ lesa. Zasebni lastniki pa z 250 žagami požagajo samo 24.000 m³ lesa. Zato so zasebne žage slabo izkoriščene, saj znaša amortizacija za 1 m³ vsaj

15 din, medtem ko je amortizacija žag na obratu 204 din na 1 m³. V obratu so letos namenili za popravilo gozdnih poti 15.000 dinarjev. Oni bodo preskrbeli razstrelivo, prevoz in drug material, ostalo pa bodo naredili lastniki gozdov.

F. P.

„Za tak zakon ne bomo glasovali“

Republiški zakon o uvedbi petdnevnega delovnega tedna v pisarnah državnih organov in organizacij določa, da morajo občinske skupščine do 1. septembra vpeljati nov delovni čas, zato so o tem razpravljali tudi na zadnji občinski seji v Črnomlju. Odborniki pa se niso strinjali z republiškim predlogom, naj bi v pisarnah zjutraj začeli delati kasneje in delovali čas vlekl v pozno popoldne, ker vedo, da tedaj stranke sploh ne prihajajo in da tudi razmere uslužbenecv tega ne dopuščajo. O slednjem so se prepričali z analizo, ki jo je že poletni izdelal občinski sindikalni svet. S ploskanjem je bila sprejeta razprava odbornika, ki je ostro zavrnil predlog republiškega zakona.

V Črnomlju se uglasovali nov delavnik, toda tak, ki ustreza razmeram. Po novem bodo v pisarnah državnih organov in ustanov delali ob ponedeljkih, torkih, sredah in petkih od 6.30 do 14.30, ob četrkih od 6.30 do 16. ure, sobote pa bodo imeli proste.

Ne v vse vinograde enakih gnojil!

Nasade vinske trte na Bizeljskem in Pišeckem bo kmetijska zadruga v prihodnje smotrnejše gnojila. Na pomoč je poklicala inštitut višje agronomske šole iz Maribora. Analiziral bo trtne liste in vzorce tal, ki jih v drugi polovici avgusta odvzemajo v vinogradih. Po naročilu zadruge bodo ugotavljali kislinsko stopnjo zemlje, zaloge fosforja, kalija, dušika in drugih sestavin.

Oglašujte v DL!

Ali se bodo avtobusi še podražili?

Tudi v potniškem prometu je dobilo prvo mesto vprašanje, kaj se plača in kaj ne — GORJANCI ukinili tudi več sprevodniških mest, da bi omejili nenehno povečevanje stroškov v zadnjih štirih letih

Lani odprta avtobusna proga Novo mesto—Reka in do Zagreba podaljšana proga Novo mesto—Karlovac se nista obnesli, zato so ju GORJANCI ukinili. Imeli so prepričljive razlog: samo na teh dveh progah je bilo v treh mesecih 70.000 dinarjev izgube.

Letos so slovenska avtobusna podjetja ukinila na svojih progah iz podobnih razlogov 148 voženj. Tudi GORJANCI imajo take proge, na katerih bi bilo treba zmanjšati število voženj. Po Beli krajini in drugod po Dolenjski vozijo avtobusi, ki prinašajo čisto izgubo. Avtobusnih prog in voženj pa kljub temu ne ukinjajo, ker bi s tem odrezali od sveta kraje, ki jim je avtobus edino javno prevozno sredstvo.

Seveda pa takega razumevanja ne poznajo predpisi o potniškem prometu. Potniški promet je med drugim še vedno pod kontrolo cen. Podjetja, ki ta promet opravljajo, med drugim ne smejo sa-

Petnajsta brigada se spoprime z Nemci

4. nadaljevanje

Neki dan so postavili top pod cesto — malo izpod Minčice in Gabičeve hiše. Naslednje jutro ga že ni bilo več. Enkrat so se prikazali tudi Čerkezji, ki bi se skoro lotili ranjene Minčice. Nekaj dni kasneje je naletel učitelj, ki mu je v vasi že šlo za nohte in se je nameraval čez cesto umakniti in poiskati brigado v Radatovičih, ko je nad državno cesto na znano partizansko zasado. Vodnik v zaplenjeni nemški obleki in dežnem plašču mu je pravkar razlagal, da zaseda čaka Nemce, ko se je izza ovinka ponujalo šest avtobusov zapovrstjo, a zaseda z zbrojevko ni usekala po njih, češ da jih je preveč in bi zasedo z vseh strani napadli in jo dobesedno zmlinili.

Drugega dne, to je 22. vinotoka, sta po poti prihajala od Drag dva partizana — in naravnost v nemško avtomobilsko kolono. Eden se se stisnil srečno pod cesto, eden pa — čeprav že ranjen — na zgoranj stran. Oba sta utekla. Konja sta se nekaj dni pasla tam okoli, pa jima je Tonžula s Skemljevcem snel sedli in ju odnesel v Ravnice.

Biček in Glavič sta pokopavala postreljene in obešenega.

Pred zoro prvega novembrskega dne se je III. bataljon iz Duič premaknil na Vahto, in kmalu je četa dragomeljskega Toneta Kramariča pospravila dva motorja in dva kamiona Nemcev, ki so pripoteli od Zajca navzgor. Nemci so bili tako presenečeni, da so brez premisleka skakali, iskaje zaklone, ali padali na trdo gorjansko cesto zvečine že mrtvi, zadeti torej še v zraku — tako silovito so udarili borci. Največje razdejane je povzročila težka breča. Mrtvi so ležali raztreseni v bližini štirih železnih ruševin.

Dan je bil spričo malenkost zapadlega snega hladen. Iznenada so začele Vahto zavijati kratkotrajne plakte megle, ki so zaprle pogled na belo cesto. Bojne patrole so bile poslane v vse smeri. Ena od teh je opazila neznanu kolono kakih sedemdeset pešcev počasi napredovati kar počez od

cestarske hiše proti Črniemu hribu. Patrola se je hitro vrnila v štab bataljona, ki je bil na grebenu nad odcepom gorenske ceste proti Gospodični. Takoj je bila poslana trojka, ki so jo tvorili lokviški Jože Ambrožič, Jože Anžel iz Mačkoveca in Milan Bajc iz Gradca, proti Črniemu hribu, da ugotovi, kdo so ti neznanci. Trojka je bila preglasna. Neznanci so se pred njo potajili, a na povratku — ko ni ničesar odkrila — je kakih 50 m pred štabom zaropotalo za njimi. Padale so bombe, ropotale brzostrelke. Gavrina se je v megleni zavesti iznenadena umaknila od ognja na jugovoski stran, da ugotovi smer in moč sovražnika.

V megli je nastala zmeda. Nikogar ni bilo videti.

Čez čas se je vse umirilo. Ko so se borci zbirali, so opazili, da so mrtveci pobrani s ceste. Ostale so le štiri dopoldanske razvaline železnih vozil. Ubit je bil konj komandanta Draga Gorjupa. Z njega so Nemci odnesli sedlo in mu sneli celo podkve. Iz komandirjevega nahrabnika je zmanjkala dopolne od doma prinesena podica in pečena kokoš. Njegova srajca je bila raztrgana na kose.

Spodaj je stala za prvimi ovinkom kolona kakih sedemdesetih ali več vozil. Ta so se obračala in umikala pred napredujočim napadom zbranega bataljona navzdol proti Zajcu.

Nastalo je ugibanje: ali so Nemci prišli le po mrtve in razbita vozila ali pa so nameravali v Metliko in Črnomelj po svojo vojsko, kar je je od vdora v Belo krajino še ostalo tam. Zakaj naslednje jutro ne v Metliki ne v Črnomlju ni bilo več Nemcev. Zapustili so nedokoncane bunkerje na cestah in trgu, a ob dveh zjutraj so na vernih duš dan na roke rinili kamione, ob štirih pa še iz Črnomlja. Sele daleč zunaj mest so vžgali motorje, da so se v tishini izognili partizanskim napadom, in krenili proti Kočevju.

Po pripovedovanju Olge Juračević, Poldeta Klemenčiča in Francija Kočvarja zapisal

HINKO WILFAN

Odkod jim milijoni?

Zgodilo se je pretekli mesec v gostišču Grad v Črnomlju. Za mizo je sedel inženir in opazoval tri avtoprevoznike. Bili so glasni in razmeti od pijače. Govorili so o marsičem. Beseda je nanesla na denar in iznenada se je razvilo med njimi kaj čudno tekmovanje.

Sli so se, kdo ima pri sebi več gotovine. Prvi se je izprsil in dejal: »Jaz imam milijon!« Druga dva sta zahtevala: »Pokaži!« Možak je izvelk iz žepov sukničja peč zavilkov denarja in dokazal, da ima res milijon. Drugi je dejal: »To ni nič! Jaz imam 4 milijone!« Kar hitro je tudi on dokazal, da je to res. Tretji je nato prbil: »Jaz imam 12 milijonov! Takoj jih prinesem!« Stopil je iz gostišča do tovarnjaka in se takoj vrnil z aktovko. Vsi trije so ugotovili, da je v njej res 12 milijonov gotovine.

Inženir, ki ob svoji izobrazbi, s poštenim delom

ne zasluži niti 2 milijona na leto, se je zbal, da ga bo kap. Vprašanje: »Le odkod jim toliko denarja?« se je zavrnilo vanj. Prevozniki so kmalu nato odšli skozi vrata gostišča.

Stara, ljudska modrost pravi, da zna ceniti denar samo tisti, ki ga je težko prisižl. Res je tudi to, da je človeku prirodno, da skriva svoj dohodek. Neodgovorno in objestno ravnanje s tolikšnimi zneski v javnem lokalu resnično terja odgovor na vprašanje: kako so prizadeji zaslužili denar, s katerim se bahajo? S kakšnimi občutki je popil svoj polh vina delavec, ki je bil morda takrat v gostišču? Bil je potreben poživka, toda ob svojem skromnem dohodu je moral najbrž močno tehtati, ali si ga sme privoščiti. Trije prevozniki pa so tam istočasno, vsem na očem, objestno šteli milijone in se šli: kdo ima več...

M. JAKOPEC

To bo pijače, da bo veselje!

Letošnja izredna letina češpelj bo večinoma končala v kmečkih kotlih za kuhanje žganja

Letos so češplje na Dolenjskem izredno bogato obrodile. Kljub pogostim padavinam pa na drevju tudi pokale niso, zato so mnogi kmetovalci upali, da jih bo mogoče dobro prodati. Nekateri so kar naložili vozove in se odpravili proti tovarnam, ki predelujejo sadje.

Nestrpno čakajo na odgovor banke

Krčani upajo, da ne bo več dolgo, ko bodo zasadihi lopate za temelje največje hladilnice sadja v Spodnjem Posavju. AGROKOMBINAT ureja še zadnje stvari z bančnimi predstavniki v Beogradu. Ko bo dokončno odobreno posojilo, z gradnjo ne bo več odlašali. Nova hladilnica bo stala v Starj vasi. S

Zglasili smo se v mirenski DANI, kjer nam je na pripombo, zakaj več češpelj ne odkupijo od sadjarjev, komercialist Tone Pate takole odgovoril: »Letos smo od kmetovalcev iz Mirenske doline odkupili 130 ton češpelj po okoli 0,30 dinarja, 70 ton pa smo jih kupili iz okolice Varždina, kjer so zvesti odjemalci naših pijač. Mi bi lahko predelali približno dvakrat toliko češpelj, vendar za

toliko sadja nimamo skladišč.«

Tudi v Beli krajini, ki je znan sadni okoliš za slive in češplje, BELSAD še zdaleč ne more prevzeti vsega pridelka. Po pogodbi je kupil od metliške zadruge 150 ton češpelj po 0,35 din, zadruga pa jih je kmetom plačala po 0,25 dinarjev.

Tako bo večina pridelka ostala doma. Ker vseh češpelj pač ni mogoče pojesti v češpljevih cmokih, jih bo največ predelanih v kotlih za žganjekuho. Nekateri bodo potem pijačo prodali, mnogim pa bo za uteho...

ZDOLE: Komaj je minila polovica leta, odkar je bila ustanovljena krajevna skupnost Zdole pri Krškem, že ima kraj zgrajen vodovod. Veljal je 3,6 milijona starih dinarjev, sami prebivalci pa so v delu ali denarju prispevali 2,9 milijona. Trenutno potrebujejo še pol milijona denarne pomoči. Ko bo dokončan vodovod v Zdolah, se bodo lotili gradnje tudi v Sapolah in Lokah. Na sliki sta predsednik krajevske skupnosti Vilko Boste ter član vodovodnega odbora Ivan Planinc, ki mu izroča ključe novega vodovoda. (Foto: Mizigoj)

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

Srednje šole na Dolenjskem

Na ožjem Dolenjskem (v občinah Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje) imamo 9 srednjih šol; od teh so 4 poklicne šole. Na štirih srednjih šolah, to je na gimnaziji v Črnomlju in Novem mestu, ekonomski srednji šoli, kmetijski srednji šoli in šoli za zdravstvene delavce v Novem mestu, je bilo v šolskem letu 1967-68 v 39 oddelkih 1.029 dijakov. V poklicnih šolah, v katerih traja šolanje 2-3 leta (to so: gostinska šola in poklicna kovinarska in avtomehaniška šola v Novem mestu, poklicna kovinarska šola v Črnomlju in poklicna šola za industrijske šivilje v tovarni »BETI« v Metliki), pa je bilo v 35 oddelkih 871 učencev. Na vseh srednjih šolah se je izobraževalo 1.900 učencev.

Doseženi so bili naslednji učni uspehi:

Skupno je izdelalo 1361 učencev ali 71,63 odstotkov, 418 učencev ali 22 odstotkov ima popravne izpite, 111 učencev ali 5,1 odstotka jih je padlo. Nad povprečjem so šola za zdravstvene delavce in vse štiri poklicne šole, pod povprečjem pa obe gimnaziji, ekonomska srednja šola in kmetijska srednja šola.

Največji učni uspeh izkazuje poklicna šola v tovarni BETI, kjer je izdelalo 92,30 odstotka učenk, najslabši pa ekonomska srednja šola, kjer je izdelalo le 60,50 odstotkov dijakov.

Učni uspehi so povprečno zadovoljivi. Izboljšati pa jih bo mogoče le še z izboljšanjem kvalitete dela osnovnih šol in z večjim prizadevanjem učencev in učiteljev srednjih šol, pa tudi z boljšim financiranjem in modernizacijo učil na srednjih šolah.

Rezultat srednjega šolstva na Dolenjskem in možnosti za poklicno izobraževanje

Medtem ko gimnaziji pripravljata mladino predvsem za nadaljnji študij na višjih in poklicni, ki jih dajejo mladim naših srednjih šol izobražuje in usposablja mladino za določene poklice. Na teh šolah si mladina lahko pridobi znanje za 13 poklicev. Največ je kovinarskih poklicev, in sicer šest. Ostali poklici, ki jih dajejo mladini naše šole, pa so še: ekonomski tehnik, kmetijski tehnik, medicinska sestra, avtomehanic, natakar, kuhar in industrijska šivilja. Izbor je skromen, če vemo, da se v sodobni proizvodnji in drugih dejavnostih pojavlja več sto poklicev. Prav zaradi tega, razmeroma zelo omejenih možnosti veliko otrok, ki dokončajo pri nas osnovno šolo, išče možnosti za nadaljnje šolanje drugje, v večjih industrijskih središčih in mestih, predvsem pa v Ljubljani.

Leta 1966 smo izdelali pregled šolanja mladine iz našega območja na srednjih šolah v SR Sloveniji. Pri tem smo ugotovili stanje, ki ga prikazujemo v naslednji tabeli:

Občina:	Skupno število učencev srednjih šol:	Od tega v šolah našem območju:	Število %	Na šolah izven našega območja:	Število %	Število srednjih šol na 1000 prebivalcev:
Črnomelj	392	289	73,9	103	26,1	23
Metlika	198	100	50,5	98	49,5	28
Novo mesto	1150	850	73,3	300	26,7	24
Trebnje	262	176	67,5	86	32,5	16
SKUPAJ:	2011	1415	70	596	30	22

DELOVNA SKUPNOST OSNOVNE ŠOLE MIRNA PEČ

razpisuje

naslednji prosti delovni mesti:

1. učitelja razrednega pouka na podružnici v Globodolu (U) Nastop službe takoj.

2. Kurjača centralne kurjave Nastop službe 1. novembra 1968.

Pogoji pod drugo točko: kvalificiran kurjač, ki je sposoben opravljati tudi razna druga dela in manjša popravila.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

občinami moramo čimprej ustanoviti sklade za stipendiranje revne nadarjene mladine za vzgojo kadrov odredljive delne organizacije in družbeno-politične skupnosti. Skrb za nadarjeno mladino mora postati skupna skrb, in to v praksi, ne le v besedah. Pri usmerjanju mladine v nadaljnje izobraževanje morajo dobiti večjo vlogo šole in učiteljski zbori, ki vzgajajo in izobražujejo in ob tem najbolje spoznava sposobnosti, talent in težnje mladine. Delovne organizacije naj bi ob podeljevanju stipendij vprašale budoče nagnjenosti in sposobnosti prosilcev stipendij, saj si bodo tako najlažje zagotovile dobre strokovne kadre.

Problemi in težave naših šol

Po novem zakonu o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja so se šole na Dolenjskem znašle v slabšem položaju v primerjavi s šolami drugod. Prej je bilo na območju bivšega ljubljanskega okraja enotno financiranje srednjih šol. To območje je bilo lani razdeljeno na tri manjša: ljubljansko, gorenjsko in dolenjsko. Financiranje srednjih šol so skupno prevzele temelje izobraževalne skupnosti. Le-te pa v naših štirih občinah razpolagajo z manjšimi sredstvi kot na Gorenjskem ali v Ljubljani. Še lani so na celotnem območju veljala enotna merila za financiranje. Ko so lani po novem zakonu razdelili srednje šole v tri območja, so nastale razlike. Tako so že lani šole na Gorenjskem prejemale za 20 odstotkov, šole v Ljubljani pa za 10 odstotkov večja sredstva. Letos poteka financiranje enako kot lani, kar pomeni, da dobivajo naše šole za enako delo manjša sredstva.

Ker je financiranje srednjih šol, boljše rečeno šolstvo, naploho, že daljši čas v krizi, se učni programi ne izvajajo dovolj kvalitetno in učni uspehi niso takšni, kot jih želimo in bi morali biti glede na zahteve. Pomankljiva in nepopolna učila in nezadovoljstvo posravnih delavcev z osebnimi

mi dohodki močno zavirata napredek dela na šolah.

Solniki so z odobravanjem sprejeli stališča izvršnega sveta skupščine SR Slovenije o ureditvi materialnega stanja šolstva in trdno verjamejo, da se bodo že prihodnje leto začela izvajati. Šolstvo mora dobiti znatno večja sredstva, če hočemo, da bo nosilec napredka, kar je njegov osnovni namen. Srednje šolstvo je potrebno v republiki enotno razvijati in financirati.

MIROSLAV VUTE

Dragatušani so obljubili prispevek

Med počitnicami so športno igrišče poleg dragatuške šole asfaltirali, na enak način pa bi radi uredili še prostor pred šolo, medtem ko v vasi poteka splošna akcija za asfaltiranje ceste. Na sestanku vaščanov so se ljudje že pisмено obvezali prispevati v denarju. Izvolili so 5-članski odbor, ki bo v kratkem pripravil predračun del in v sodelovanju z občino Črnomelj poizkušal najti možnost za najetije posojila. Dragatušani bi posojilo vračali z lastnimi sredstvi, zbranimi v obliki samoprispevka.

Učitelj je poklic iz ljubezni

Prof. Troha: »Učitelj je nenadomestljiva šola, kar bomo spoznali šele zdaj, ko ga nimamo!« - Jubilejno slavlje bo po ukinitvi

V počastitev 20-letnice obstoja novomeškega učiteljskega bo 19. oktobra v Novem mestu slavnostna akademija, nato pa prijateljsko srečanje nekdanjih učiteljskih in profesorjev na Otočcu. Praki ga vodi bivši učiteljski ravnatelj novomeške gimnazije prof. Veljko Troha.

»Po naključju bomo 20-letnico praznovali po ukinitvi učiteljskega, saj je zadnji učiteljski razred zapustil šolske klopi že minulo šolsko leto,« je povedal prof. Troha.

Novomeško učiteljske je dala v dvajsetih letih več kot 600 absolventov. Pretežna večina je odšla poučevati v šole, mnogi pa so spoznali, da je učiteljski kruh pregrenak, in so si drugje poiskali slajši, pa tudi večji kos kruha.

»Zakaj, mislite, večina se vztraja,« sem vprašal.

Prof. Troha je odgovoril: »Učiteljski poklic je še vedno lumen, čeprav tega, žal, ne kažejo osebni dohodki, ki jih prejemo učitelji. V poklicu

se vztraja, kdor se je nanj pripravil in ga opravlja z ljubeznijo. Zapustili so ga predvsem tisti, ki niso mogli sprejeti tega, da v poklicu ni vse tako idealno, kot so slišali v šoli.«

Z ukinitvijo učiteljske je Novo mesto izgubilo šolsko in kulturno ustanovo. Ugotavljamo, da v Novem mestu zdaj ni več šole, kjer bi bilo kulturno življenje tako razgibano kot na učiteljski.

IVAN ZORAN

Manj kot mesec do srečanja slavistov

Manj kot mesec dni nas loči od letošnjega običnega zbora Slavističnega društva Slovenije, 12. in 13. oktobra se bodo v Novem mestu srečali članj Slavističnega društva Slovenije, ki delajo bodisi na univerzi, po srednjih in nižjih šolah in drugje. Pred več kot desetimi leti so se slavisti srečali na Dolenjskem in ponovno srečanje — zanj so se dogovorili na občnem zboru v Mariboru — prinaša v delo novomeške podružnice Slavističnega društva razgibanost in živahne priprave za organizacijski del tega delovnega sestanka slovenskih znanstvenikov, pisateljev ter učiteljev slovenskega jezika.

Novomeška podružnica Slavističnega društva je v pripravah za občni zbor naleteč na polno razumevanje občinske skupščine ter še nekaterih kulturnih ustanov v Novem mestu in Metliki. Slavisti se bodo srečali na plenumu v Smarjeških Toplicah že 11. oktobra, naslednjega dne pa bo v novomeškem Domu kulture občni zbor. Z referati bo nastopila dr. Krefc ter dr. Petre, novomeška podružnica pa bo prispevala referat na temo »Delež Dolenjske v slovenski književnosti. Udeležence občnega zbora bo verjetno več kot sto, nastanili pa se bodo v prenovljenih Smarjeških Toplicah, odkoder bodo v nedeljo odšli v Belo krajino. Ustavili se bodo v Metliki, spoznali bodo delček izvirne belokranjske folklore ter šli na Vinico, v rojstni kraj Otona Zupančiča. Člani novomeške podružnice Slavističnega društva se bodo potrudili, da bodo udeležencem občnega zbora Dolenjsko čim lepše predstavili.

Dragatuš v novem šolskem letu

Ena izmed pridobitev dragatuške osemletke je telefon, ki ga je šola dobila prejšnji mesec. Letošnje šolsko leto so začeli z 252 učenci, kar je nekaj več, kot so jih imeli lani. Dopoldne imajo pouk vsi višji razredi ter učenci 1. in 4. razreda, vsi ostali pa imajo pouk v popoldanskem času. Na šoli je letos 11 učnih moči, kar je dovolj za potrebe šole, radi bi dobili le še učitelja za predmetni pouk slovenščine.

P. BRESČAK

Za pravičnejši in boljši svet

Objavljamo besede, ki jih je ob zaključku letošnjega mednarodnega srečanja kiparjev v Kostanjevici na Krki povedala inž. Vilma Pirkovič, predsednica upravnega odbora Forme vive.

Vse od leta 1961, ko so prvič zapela kiparska diata in kladiva na Formi vi-vi, se sestajajo ob zaključku te umetniške manifestacije. V osmih letih delovanja Forme vive je bilo treba prebroditi marsikatero težavo, posebno v zadnjih letih decentralizacije in gospodarske reforme, ko so celotno breme te mednarodne pomembne akcije morale nositi občinske skupščine Krško in Piran. Zahvala vse naše slovenske in jugoslovanske kulturne javnosti gre njim, vodilnim ljudem v teh dveh slovenskih občinah, ki so dუმeli globlji pomen in trajne vrednote, ki nastajajo na Formi vi-vi, ter vsako leto namenili potrebna sredstva za nadaljevanje akcije.

V teh letih finančne stiske je marsikatera dejavnost zamrznjena zavoljo pomankanja sredstev. Toda Forma viva je upravičena svoj obstoj in se v zadnjih letih kljub finančnim težavam celo razrasla. Vse več krajev v Sloveniji si želi, da bi v organizaciji Forme vive priznani umetniki tudi pri njih ustvarjali monumentalne spomenike trajne vrednosti. Toda za uresničenje teh želja ni dovolj samo denar. Potrebna je široka kulturna razgledanost prebivalstva, takšna, kot je prav tukaj v Kostanjevici in delno tudi drugod na Do-

lenskem, da prebivalstvo sprejme umetnike in njihova dela kot svoje, da jih zna ceniti in živeti z njimi ter je ponosno na pridobljene umetnine. Potrebna je ljubezen do umetnosti, potrebni so ljudje, ki so entuziasti in nesebični ter odlični organizatorji, kakršni so v Kostanjevici. Taki pogoji pa še zdaleč niso povsod. Toda poleg Kostanjevici in Portoroža, tega našega turističnega področja, kjer so svojevrstne prilike, so sečasoma dozoreli potrebni pogoji tudi v Ravnah na Koroškem ter v Mariboru. Z lastnimi finančnimi sredstvi in nesebičnimi organizatorji ter ob veliki podpori delovnih kolektivov in občinskih skupščin so tudi v teh dveh krajih uresničili ideje Forme vive. Tako združuje skupna vez to idilično podeželsko kmetijsko področje pod Gorjanci s turistično mondenim Portorožem, proletarskimi železarskimi Ravnami in industrijskim mestom Mariborom. Dolenjska, Primorska, Koroška in Stajerska so med seboj povezane z enotno organizacijo Forme vive, s skulpturami velike umetniške vrednosti, ki stojijo na javnih prostorih, dostopne ob vsakem času vsem ljudem, polne življenja, lepote in notranje moči.

Široka kulturna razgledanost, materialna in moralna podpora ljudi v občinah in delovnih kolektivih na teh področjih Slovenije, pa tudi razgibana kulturna dejavnost prebivalstva so omogočili, da se Forma viva širi in utrjuje. V Kostanjevici, na Seči, v Ravnah in Mariboru so umetniki na Formi vi-vi ustvarili 132 monumentalnih skulptur, od tega je v galeriji v Kostanjevici 71 skulptur. To je vsekakor dobra bilanca teh osmih let našega kiparskega simpozija.

Vrednotenja Forme vive v naši kul-

turni javnosti ter med kulturnimi krogi v Evropi in drugih kontinentih, široka publiciteta v našem tisku in RTV, kakor tudi laskava priznanja odličnih poznavalcev likovne umetnosti iz raznih držav, vse to nam potrjuje, da Forma viva dobro opravlja svoje plemenito poslanstvo med našim ljudstvom in povezuje našo kulturo s kulturnimi dobrinami drugih dežel.

Nemirni časi, v katerih živimo, so polni velikih nasprotij. Človeštvo je doseglo ogromen tehnični in znanstveni napredek, življenjski standard civiliziranih narodov se dviga v neslutene višine, sleherni posameznik in sleherni narod si prizadeva doseči čim višjo materialno raven, vsakdo se peha, da bi dosegel materialno blaginjo, kot da bi to bila sreča in smoter našega življenja. Istočasno pa prevaja tako posameznike kot vse narode in celotno človeštvo globok nemir. Današnji časi so polni napetosti in negotovosti, kakšna bo prihodnost. Sedanjí čas je poln krivice, brutalnega izkoriščanja in uničevanja posameznikov, narodov in ras, poln je trpljenja nasilnega odveznanja svobode, vojnih grozot, teptanja osnovnih človeških in narodnih pravic. Človeštvo se vse bolj zapleta v protislovja, iz katerih včasih že komajda vidimo izhod. Osnovno vodilo slehernega posameznika v teh težkih časih naj bi bilo: biti in ostati človek, človek v najplemenitejšem in najglobljem pomenu ni. Prav umetnost je ena izmed tistih silnic, ki nam pomagajo, da ostanemo zvesti idealom, da negujemo v sebi vse, kar je dobrega in plemenitega, da živimo svoje življenje častno in pošteno, da damo iz sebe vse najboljše, kar je v nas, da izpolnimo svoj dolg do samega sebe, do naroda, do človeštva. V

Umetnik izpod Travnne gore

Košir je samonikel ljudski umetnik - Rezbaril je že kot otrok - Za umetnost ga je navdušil njegov stric slikar Perušek

Drago Košir živi v prijazni vasi pod vznožjem Travnne gore v Jelovcu pri Sodražici. Po poklicu je uslužbenec, to da ves prosti čas posveča svojemu konjičku, ki pa prerasča že v rezbarsko umetnost. Rezbariti je začel kot deček in je temu delu ostal zvest vse do danes, ko se bliža petemu križu.

Njegova hiša je polna lesenih plastik iz lipe in oreha. Nekatere stvaritve, na primer tista, ki prikazuje zapornike v Begunjah med zadnjo vojno, Predjamski grad, kip Prometeja in druge, so prave umetnine. Košir ima svo-

jevrsten izraz in izreden smisel za oblikovanje človeških figur.

Sicer pa rad pove, da je finel v svoji žlahti zelo imenitnega strica Gregorja Peruška-Haryja, slikarja, Perušek, ki je v naši umetnosti precej znana oseba, je še kot mlad fant odšel za kruhom v Ameriko. Ker je bil nadarjen, se je kmalu uveljavil in v Clevelandu ustanovil celo slikarsko šolo s kubistično smerjo. Košir se ga spominja, ko je prihajal domov na obisk. Stric ga je vzel s seboj v Ljubljano. Tu je Perušek presedel dolge ure z na-

šimi znanimi likovnimi umetniki Gasparijem, Jakcem in drugimi v razgovorih o slikarski umetnosti. Košir je bil takrat še fantič, vendar je rad prisluhnil besedam slikarjev, ki so mu šle do srca. Perušek je umrl 1940 v Clevelandu, star 52 let.

Brez dvoma je imel stric Gregor velik vpliv na svoje ga nečaka, čeprav se ta ni posvetil slikarstvu, temveč rezbarjenju. Drago Košir je samonikel ljudski umetnik z izrednim smislom za lepoto predmeta, ki ga oblikuje.

TAKOLE REZLJA v domačem koticu amater Drago Košir svoje priljubljene figurice, reliefe in kipce vseh vrst (Foto, Drago Mohar, Ribnica)

prelomnih obdobjih, kakršno je naše, je to še posebno pomembno.

Naše življenje je izpolnjeno z naglco, hitenjem, hlastanjem za materialnimi dobrinami. Le malokdaj najdemo čas za poglobljeno, ustvarjalno razmišljanje, le redko si vzamemo čas, da se predamo čudovitim občutjem, ki jih nudi umetnost. Kadar pridemo v to galerijo na prostem med te skulpture, polne notranje govornice, marsikdo ne razume vseh skulptur. V današnjem času, ki nam s svojim silnim tempom vsiljuje površnost, želi umetnik s svojim delom prisiliti gledalca k razmišljanju, k lastnemu iskanju odgovora na vprašanje, kaj je hotel umetnik s svojim delom prisiliti gledalca k razmišljanju, torej tudi skulpture Forme vive, nas silijo k razmišljanju, k poglobljanju v lastno notranjost, v bistvo dogajanja v nas in okoli nas. Govorijo nam o vsem, kar je v nas globokega, nedumljivega, nezrekljivega, neoprejemljivega, večnega v nas, v slehernem človeškem bitju.

Cez sto let ne bo ne nas ne umetnikov, ki so ustvarjali na Formi vivi. Toda njihove skulpture bodo še vedno ostale prav tu, potemnele od sonca in dežja, viharjev in snega, vsem naravnim in družbenim spremembam navkljub. Stale bodo in pričevale bodočin rodovom o našem nemirnem, težkem času, o človeku naše dobe, ki je hotel priti visoko, v kozmos, med zvezde, pa je kljub temu ostal majhen, prikovan na zemljo z vsem svojim trpljenjem, kajti današnji človek kljub velikim znanstvenim in tehničnim dosežkom ni sposoben razrešiti osnovne probleme našega časa, ne premagovati bolezni, lakote, neenakosti med ljudmi, krivic in vojno. Toda poleg tega bodo skulpture pričevale tudi, da je človek naše dobe bil vendarle velik, velik v svojih spoznanjih, prizadevanjih in naporih, da bi ustvaril pravičnejši, boljši svet. Zavljo vsega tega imajo te skulpture

ogromno vrednost za sedanje in bodoče rodove.

Forma viva si je izbrala tri temeljna gradiva: kamen, železo in les. To je v skladu z naravnim bogastvom in pisano razgibanostjo naše zemlje. Vsaka od teh snovi je sposobna govoriti na svoj način in razodevati to, kar je drugim onemogočeno. In vendar si moramo ob pogledu na ta prelepi del Slovenije pod Gorjanci priznati, da je lesu določena pri nas posebna izrazna moč. Les je naša najintimnejša in najplemetnejša prvina. Les je na Slovenskem najbogatejša in najbolj razširjena snov. Iz lesenih posod smo Slovenci začeli piti in jesti, leseni so bili naši prvi domovi, na lesu smo počivali, iz lesa smo rezljali svoje simbole, v lesene zibelke so nas polegali ob rojstvu, z lesom ležemo v grob. Vsa naša zgodovina je povezana z gozdovi. Zato je naša prastara nagnjenost do lesa skladna tudi z današnjo umetniško silo naših ljudi. Posebno razveseljiva pa je odprtost, s katero vabimo umetnike iz vsega sveta, da nam pomagajo odkrivati genije te zemlje, skritega v najrazličnejših oblikah neizoprno lepega lesa. Tako nastaja v umetniški obdelavi našega lesa stvariteljska skupnost, najlepše porošvo prijateljstva in miru na zemlji. Na tem prostoru se s pomočjo navdih, ki ga daje naš les, rušijo meje in predsodki.

Mirno in ponosno lahko rečemo, da se Forma viva s to dimenzijo vključuje v najzlahnejše procese planetarnega zblizovanja in medčloveškega spoznavanja. Dokaz temu niso le dela umetnikov in njihova kvaliteta, temveč tudi izjave samih umetnikov, kajti med nami so ponovno doživeli domačnost in polnost bivanja, življenjsko sproščenost in ustvarjalno srečo. Forma viva dosega v vseh kiparskih materialih uspeh, najlepšega pa nemara prav tu v Kostanjevici, kjer se pokrajina, zgodovina, človek in delo v lesu združujejo v prastaro dinamiko ustvarjanja.

V duhu tega zadočenja se od vsega srca zahvaljujem vsem letošnjim gostom umetnikom za velike umetniške stvaritve, ki so z njimi za trajno obogatili naš prostor, obenem pa se zahvaljujem vsem domačinom za gostoljubnost in odlično organizacijo. Letos sta nam kot vedno zagotovila osnovna finančna sredstva občinski skupščini Krško in Piran, za katalog pa Republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Prvič so nas letos podprli tudi delovni kolektivi iz širšega področja, in sicer iz Krškega, Novega mesta in Brežice. Nesebična, topla vsakodnevna podpora in naklonjenost prebivalstva Kostanjevice je omogočila, da so se umetniki pri nas dobro počutili ter v zanosnem vduhu ustvarili najboljše, kar morejo. Tudi slovenski in jugoslovanski tisk ter RTV so veliko prispevali k popularizaciji in uspehu letošnje akcije. Vsem izrekam v imenu upravnega odbora Forme vive prav prisrčno zahvalo.

Na koncu izrekam najtoplejšo zahvalo našim gostom umetnikom, ki so prišli v njim neznanu Kostanjevico, da bi v našem lesu ustvarili umetniška dela ter nam jih prepustili v trajno last. Udeležence letošnje Forme vive je odlikovala poleg kvalitete tudi izredna delovna vnema ter plodovitost. Namesto šestih skulptur so ustvarili za galerijo Forme vive kar 11 skulptur. Poleg tega pa so za Gorjupovo galerijo v šoli naredili še 4 skulpture, povrh pa še skulpturo pri mostu, posvečeno padlim borcem. Z njihovimi deli je Kostanjevica postala bogatejša za 16 dragocenihi skulpturi. Za vse, kar so letošnji udeleženci Forme vive ustvarili takaj za sedanje in prihodnje rodove iz vsega srca hvala!

Predsednica upravnega odbora Forme vive:

VILMA PIRKOVIC

Eugen Ciuca:

MOJA RODNIKA

Zemlja,
moja mila
mati.

Jasno nebo,
moj dobri
oče.

Jasnina
me kliče
v nebo.

Milina
me vleče
v zemljo.

(Prevedel pesnik
Edvard Kocbek)

Eugen Ciuca: Deklica (flomaster, 1968)

„Z dletom in sekiro za knjigo umetnosti...“

»Pri tej slovesni priliki mi je čast, da vas iskreno pozdravim v imenu udeležencev simpozija leta 1968, ki je nedvomno zelo važen dogodek v kiparski umetnosti. Letos je Anglija poslala umetnika Withfielda, iz Japonske je prispel Mitzyuki Takeda, iz Češkoslovaške Iľečko, Jugoslavijo pa odlično zastopata kiparja navčca Jovanović in Zivković.

Vsi smo vložili v delo svojo ljubezen in smo svoji umetnosti dali izraza v lesu iz jugoslovanskih gozdov ter ta dela prepustili kostanjevski galeriji na prostem.

Ko poklanjamo svoja dela kostanjevski galeriji, edinemu razstavišču te vrste na svetu, želimo ustanoviteljem in sodelavcem, da bi se tudi v bodoče nadalje-

valo to, za svetovno umetnost velepomembno prizadevanje jugoslovanske Forme vive.

Ustanoviteljem tega prelepega vrta umetnosti se iskreno zahvaljujem za povabilo k sodelovanju na simpoziju. Izročamo vam te strani knjige umetnosti, pisane z dletom in sekiro, v katero smo vložili vse svoje ustvarjalne sile.

Kolu umetnikov raznih narodnosti se pridružujemo z vsem srcem in naš prispevek naj priča, da smo tudi mi stopili v ta plemeniti venec človeške kulture, ki ga tako uspešno plete Jugoslavija s svojim simpozijem mednarodnih kiparjev Forme vive.«

(Zaključne besede romunskega umetnika Eugena Ciuce ob zaključku Forme vive 1968)

Muzej ne zmore vsega sam

Naučimo se predvsem vrednotiti to, kar imamo, in delati to, kar lahko!

Pravijo, da so se Brežice odločile, da bodo ubrale pot turističnega razvoja. Izkoristile bodo vse možnosti in prednosti, da se predstavijo domačim in tujim gostom v kar se da lepi luči in iz tega po tegnejo nekaj izkupička.

V podobnih primerih pride vsak navaden kamen prav, mi pa se bolj ali manj poživžgamo na zgodovinski in kulturni spomenik, kakršen je brežiški grad s svojim muzejem in galerijo. Naj se uprava muzeja briga za to, da bo vse lepo in prav!

Uprava je lepo poskrbela za ureditev muzeja in umetniške galerije, za kar se je morala precej zadolžiti. Zelo neodgovorno bi namreč bilo zanemarjati bogastvo, kakršno skriva grad. Medtem pa so vsi ostali poskrbeli za črno-belo nasprotje, ki ga ustvarja vsa okolica muzeja. Tujec, ki se prvič mudi tod, si tako predstavlja vse prej, kot da bo našel toliko kulturnega užitka v okolju, ki spominja bolj na tovarno skladišče ne preveč vzornega podjetja. Nemalo pa je takih, ki prvič zvedo za brežiški muzej, ko preberejo napis pri vohu v grad. Premalo se še spoznamo s propagando, po drugi strani pa takšne stvari precej stanejo. Sam muzej, če bi še tako rad, na finančnem področju ne more kdo ve koliko tvegati.

Vzemimo na primer izdajo brošure, ki bi tujcem predstavila mesto in okolico z vsokulturno dediščino. Takoj se pojavijo vprašanje naklade. Kdo ve, v kolikšni meri se bo za to zavzela turistična zveza, občina, itd. in v kolik-

šni meri bodo znali to izkoristiti v turistične namene? Ali npr. koncert baročne glasbe, ki bi v viteški dvorani našel izredno okolje. Kdo bo zagotovil, ali vsaj skušal prispevati k njegovemu tudi komercialnemu uspehu?

Tako vsaka nova zamisel, ki bi lahko predstavljala le po možnost za uveljavitev Brežice na kulturnem in turističnem področju, ostaja bolj ali manj želja, in upanje muzejske uprave na boljše čase.

Kljub vsemu lahko rečemo vsaj to, da imamo izredno bogat in lepo urejen in oskrbovan muzej in da z veseljem opažamo, da vsaj nekje ne zanemarijo svojega dela zato, ker ni možnosti za uresničevanje najbolj široko zasnovanih načrtov. Ko bi vsi delali vedno najprej to, kar lahko, bi gotovo prej dočakali možnosti za to, kar bi radi.

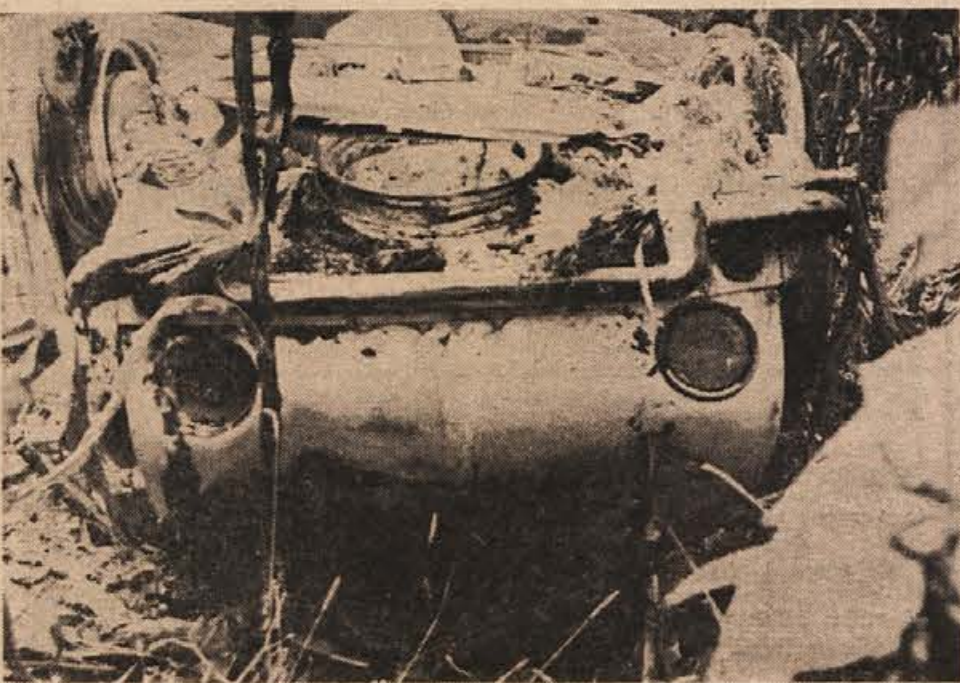
K. S.

Sedem predstav v Operi

Novoški Zavod za kulturno dejavnost je začel zbirati prijave za obisk sedmih opernih in baletnih predstav sobotnega in nedeljskega abonmaja, ki ga je za odročnejše kraje razpisalo Slovensko narodno gledališče v Ljubljani. Abonirani obiskovalci bodo v sezoni 1968/69 videli Foersterjevega »Gorenjskega slavčaka«, Puccinijevo »Madame Butterfly« in »Tosca«, Verdijevega »Trubadurja«, »Rigoletta« in »Aldo«, Smetanovo »Prodano nevesto«, Rossinijevega »Seviljskega brivca«, »Romeo in Julija«, Prokofjeva in baletni večer.

Predsednik Tito na razstavišču »VEGE«

Predsednik Tito si je 12. septembra s soprogom Jovaniko in spremljavo med obiskom zagrebškega veleposlanstva odšel tudi v Ptuj, na katerem razstavi ljubljanska tovarna aparatov in instrumentov VEGA. Predsednikovo spremljevalo so pritegnili avtomatski diapozitivni projektorji, ki jih tovarna izdeluje v sodelovanju z zagrebsonemsko firmo LIESE-GANG. Predsednik Tito pa si je podrobno ogledal lovske daljnogledne in novi projektor — grafoскоп APOLLO 6, izdelan v kooperaciji z družbo AMERICAN OPTICAL CO., razen tega pa se je zanimal za eksponat nürnberške firme EBERLE CO., s katero ima VEGA dolgoročno pogodbo o sodelovanju. Visoke goste so navdušili tudi krožeči reklamni napisi v barvah, ki jih VEGA serijsko izdeluje in je z njimi opremila tudi razstavišni prostor.

Huda prometna nesreča je v soboto, 15. septembra dopoldne, zadela na avtomobilski cesti pri Catežu ob Savitno. Italijanskega državljanina Vincija Budicina, osebnih avtomobil, v katerem sta bili voznikova žena in 13-letna hči Serena, je iz nepojasnjenih razlogov zaneslo s ceste, kakor se je po

„PRAZNIK GROZDJA“ v Ptuju, Borlu in Halozah

Se nekaj dni nas loči od vselega srečanja, ki ga pod vabilom »VINSKA TRIGATEVA« pripravljajo Kmetijski kombinat, Radió, Tehnik in Turistično društvo v Ptuju ob 1900-letnici obstoja mesta Ptuj. Za soboto in nedeljo, 21. in 22. septembra, so v Ptuj, na gradu Borl ob Dravi in v Halozah poskrbeli za pester spored: turisti-gostje bodo lahko sami trgali grozdje v vinogradih, poskušali prvo vrstna haloška vina v ptujskih kletah in haloških zidanih. V soboto dopoldne bodo na Borlu odprli vinogradniško razstavo, popoldne ob 15. uri pa se bo začela slovesna trgatava na Borlu. Tudi ob slabem vremenu lahko sprejme grad Borl do 1000 gostov. V nedeljo dopoldne bodo gostje spet sami trgali grozdje za zobjanje po vinogradih krog Borla, kjer bo po 11. uri tudi folkorni nastop, slovesno bodo postavili klopotec in pod.

Skupine turistov bodo spremljali po Ptuj, na Borlu in po Halozah vodič. Pokrovitelj prireditve je predsednik Obs Ptuj Franjo Rebernak, pripravljali odbor v Ptuj (radijska postaja Ptuj) pa želijo, da se skupine takoj pripravijo; zagotovili jim bodo gostinske usluge, vinograde, pokušajo vin, prenočišča in vse druge — po želji!

Zletniki v triglavskem kraljestvu

Popotni vtisi z letošnjega pohoda na vrh Triglava — Kaj so doživeli udeleženci te zletne prireditve — Na svidenje, Bihac 1969!

Dr. Julius Kugy je zapisal: »Triglav ni gora, Triglav je kraljestvo! In res je to, zato ni čudno, če je stalni sekretariat Zletov bratstva in enotnosti sklenil uvrstiti v zletne prireditve tudi pohod na Triglav. Letošnji pohod na Triglav je bil četrti po vrsti. Začel se je 19. avgusta v Ljubljani, kjer je 24 udeležencev pozdravil organizacijski sekretar Partizana Slovenije Mile Ogrin. Predstavniki Banjaluke, Siska, Prijedora, Bihaca, Novega mesta, Črnomojla in Trebnjega smo nato odšli na pot.

Prvi postanek je bil v Trzinu, kjer nas je pozdravil predsednik občinske skupščine Marjan Bljak s sodelavci. V trziškem muzeju se je krepilo novo prijateljstvo. Koncerta bratov Aharišev, ki so na citrah izvajali slovenske narodne pesmi, dolgo ne bomo pozabili. Pot je vodila proti Ljubelju. Pri spomeniku žrtvam fašističnega koncentracijskega taborišča je delegacija treh republik položila lovorov venec, predsednik TVD Partizan pa je orisil trzinjske internirancev. Zatem smo si ogledali ljubeljski predor. Približevali smo se Begunjam, kraju, kjer se človek skoraj ne more nasmejati. Preveč je odnan ta kraj s črnilni zgodbinami iz časov NOV.

Pred begunjskim muzejem nas je sprejel predsednik Obs Radovljica Franc Cuznar. Odsli smo v Drago, kjer je prof. Eva Simić s predstavniki SRH in SRBIH položila venec k spomeniku talcem. Bivanje na Pokljuki je bilo novo doživetje. Po govoru predsednika Partizana Slovenije Toneta Florjančiča smo zaplesali bratsko kolo. Zjutraj smo se napotili proti Vodnikovici koči, kjer je bil daljši počitek. Vodja kolone Danilo Kova-

čič nas je zbudil še pred sončnim vzhodom: »Na Triglav! In že smo šli proti Planiki. Zborel je Asim iz Bihaca, zato ga je bilo treba odpeljati v Bohinj. Nismo bili še vsi v Planiki, ko je najmlajši udeleženec pohoda, Zdenko iz Petrinje, že našel v trziški vrtov podpis Jovanke Broz. Kraj, ga je začela krožiti od rok do rok. Dobro razpoloženje je pokrivala novica, da so Čekoslovaško zasedle tuje čete. Vzpom na najvišjo jugoslovansko goro je bil srečen. Na majhni slovesnosti pri Aljaževem stolpu sta govorila podpredsednik zletnega odpora Danilo Kovačič in predsednik BiH Ante Bagdanović. Potem smo se fotografirali in žigosali planinske izkaznice. Val smeha nas je zajel, ko je predsednik BiH izročil Danilu Kovačiču originalno zaprto steklenico z rdečo etiketo »Muška vodica«. Ko so steklenico odprli, je zadisalo po pravi bosenski slivovki. Na Kredarici smo si začeli smučanja, ker pa nismo imeli smuč, smo se kmalu vrnili v Planiko. Najstarejši udeleženec pohoda 67-letni Ferid je obljubil, da bo svojo 70-letnico praznoval na Triglavu.

Zjutraj smo se poslovili od kralja gora in se napotili v

1968 OTRIGLAV IV.

MUZEJ VALČE
 MUZEJ V BERAJEM
 1250 m
 TRIGLAVSKI DOM NA KREDBARCI 2515 m
 KOČA pri Triglavskih jezerih 1883 m
 KOČA pod BOGATINOM 1513 m
 KOČA pod BOGATINOM 1513 m
 2091 TRICARICA
 AVIČA DOMINJA
 1205 m

IZLET MINE, SPOMINI OSTANEJO — naši turisti pa si jih bodo lahko osvežili tudi z odtisi žigov znanih planinskih postojank. Na sredi je (obrtnjen) odtis iz Aljaževega stolpa z vrha Triglava

Z naših vtisov

Costilničar ne ve za »brandy«

O gostinskih uslugah v črnomajski občini je bilo že veliko povedanega, na zadnji občinski seji pa smo slišali še to: Neki občinski funkcionar je hodil po terenu in lačen sviril v podeželsko gostilno. Vprašan je za skromno jed, a prav nič niso imeli pri hiši.

— Pa mi dajte vsaj kruha in čebule!
— Nimamo!

Zadnji gostilni je želel silno brandyja. Gostilničar pa je izjavil: — Ne posnaja te pijake. Pij slivovko! Kaj se boš spaloval, saj vem, od kod si doma...

Vsaj še za frizerja...

Na zadnji občinski seji v Črnomojli so dobili odborniki listjo z imeni študentov in dijakov, katerim so odobrili povračilo pri solanju. Videti je bilo splošno zadovoljstvo, da bo toliko otrok deležnih drvažbene pomoči pri solanju, kar vstane neki odborniki s poseleja in pravi:

— Tovariši, zdi se mi, da so vsaj za dva ali tri predlagane eneski za stипendije pretniki. Predlagam, da se bomo lahko ostrigili, saj nosijo rovečki lasa do ramen...

NE HOODI DOMOV BREZ
PAVLOVIC

Takole se je postavil z jurčkom velikonom štirimpolletni Stanko Progar iz Novega mesta, Padersčičeva 8, ko ga je v ponedeljek zjutraj prinesel v spremstvu svoje mamicе pokazat v uredništvo Dolenjskega lista. Jurčka je našel v nedeljo, 15. 1. m., v gozdu pri Raki. Težak je bil 1 kg, premer klobuka pa je imel 25 cm (Foto: M. Vesel)

PLINSKA PEČ

PRVA NA NAŠEM TRZIŠČU

Poraba plina butan ali propan:
max. 200 gr/h — 2500 cal/h
min. 145 gr/h — 1780 cal/h

Novi izdelek ELRE, Skofja Loka
— plin izgorava brez plamenov zaradi katalizatorja
— ni nevarnosti za zastrupljanje zraka
— ne suši zraka
— ne potrebuje odvoda v dimnik
— peč je prenosljiva
— plinsko bombo spravite vanjo
— dimenzije: 42 × 48 × 81
— teža: brez bombe 16 kg

Dvoletna garancija
Po ugodni ceni že v tej sezoni na našem tržišču

Elca ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE — ŠKOFJA LOKA
telefon: h. c. 85-266 — prodaja: 85-383
telegram: ELRA — Skofja Loka

Oglašujete v Dolenjskem listu

<p>Trgovsko podjetje</p> <p>SEVNICA</p> <p>Poslovalnica 1 KVEDROV TRG</p> <p>Vam nudi:</p>	<p>BOGATA IZBIRA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● OBLÖGE ZA POD (tapison, likolit, topli pod stragula, podolit in podobno) ● PÖVOŠČENO PLATNO (razni vzorci in barve) ● PLASTIČNA POSODA 	<p>REKLAMNA CENA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● POTOVALKE 59 din vel. 60 × 35 cm ● LANENI SERVETI samo 2 din
---	--	---

5 Čarovnice v dobi atomov in osvajanja vesolja

V angleških solah dijaki se danes radi uporabljajo žive polže. Če živ polž preleze bradavico, jo bo »odnesel s seboj.

»Gorje mu, ki dvomi, da ni hudobnih moči!«

Praznovanje je povzročilo ljudem veliko trpljenja. Zdravi njega je bilo prelito nič koliko solz in krvi. Že najbolj nedolžno praznovanje je pripeljalo do pošastnih posledic. Ali je kaj bolj smešnega, kot je vera v hudobne moči? Smešni kosmati hudiči, stare čarovnice v svojih izbah — ali ni to podobno bajkam? Toda zaradi slabe volje duhovščine so se te bajke spremenile v krvavo zgodovino.

Do 13. stoletja Cerkev ni nastopala proti praznovanju. Duhovniki so zanikali obstoj čarovnic. Vera v hudobne moči je bila ostanek mnogoboštva. Krščanstvo pa ni trpelo konkurence.

Potem je Cerkev občutila, da se stanje spreminja, da je treba nekaj ukreniti, če si hoče ljudi obrzdati v pokročeni in vladati njihovu razumu. In da bi ohranila nad ljudmi popolno oblast, se je zatekla k nasilju. Pri tem ji je praznovanje prišlo kot nalaga.

Cerkev se je obrnila za 180 stopinj. »Najhujše krivoverstvo je, če se ne verjame v čarolisništvo! In gorje mu, kdor je podvomil v obstoj čarovnic.

Bogoslovci so vneto začeli proučevati vse oblike hudobnih moči. Izoblikovala se je nova znanost — »demnologija.

V Strassbourgu je 1467 izšla knjiga z naslovom »Fortalicium Fidei« (Moč vere). To je bil prvi tiskani učbenik za boj proti čarovnicam. Pisatelj knjige, francoski menih Alfons du Spina, je slovel kot velik »oznanilec hudobnih

»Po takem strahotnem mučenju mora nedolžna žrtev priznati, da je čarovnik, e je izjavil jezuiti, da je leta 1631

moč. V posebnem poglavju govori o desetih kategorijah demonov in daje »znanstvene« razporeditve njihovih karakteristik.

»Kladivo čarovnic« — zakon Cerkve

Raziskovanje »čarovnih zadev« sta tedaj vodila dva inkvizitorja: Jakob Sprengler in Heinrich Kramer. Napisala sta knjigo, ki je kot epidemija kuge spravila v grob na sto tisoče ljudi. Ta učbenik za krvavo mordačijo se imenuje »Maleus Maleficarum« (Kladivo čarovnic). Peva knjiga je izšla v Kölnu 1486 in je do 1520 imela za seboj že trinajst izdaj. Med leti 1574 in 1669 so jo ponatiskali še šestnajstkrat.

V »Kladivu čarovnic« je okrog 250 tisoč besed. Računajo, da je na vsako besedo prišlo nekaj človeških življenj. V knjigi se avtorja stalno sklicujeta na sveto pismo. Podrobno opisujeta hudičeve zločine in dajeta praktične nasvete za lov na čarovnice. Knjiga vsebuje tudi skrbno izdelana navodila za sodnike in rabilje. Že samo sum, da se kdo ukvarja z vražarstvom, je dovolj, da ga obsodijo na smrt — to je temeljna misel knjige.

Knjiga je ugajala papežu in kardinalom in dobila status zakona. Proti koncu 16. in v začetku 17. stoletja pa so knjige o vražarstvu preplavile vso zahodno Evropo.

KAJ SO PRED 50 LETI PISALE DOLENJSKE NOVICE

Shranite pa dobro, da vam živil tatje ne ukradejo!

■ **PRESKRIBTE SE ZA ZIMO** — soditi po sedanjem položaju, bosta prihodnja zima in pomlad zelo hudi. Primanjkovalo bo živil. Svetujemo našim ljudem: Preskrbite se sedaj! Nakupite si, kar se da, seveda tako, kakor znate in veste in po načinu, ki je dovoljen. Shranite pa dobro, da vam živil tatje ne ukradejo. Sušite sadje, kolikor morete.

■ **NE PRODAJATE SVOJIM ZEMLJISC TUDCEM!** Neki ravnatelj iz nemškega Gradeca razposilja po naših krajih posameznim večjim posestnikom okrožnice, v katerih zaupno povprašuje, jeli hočejo prodati svoja posestva, kar se naj njeremu naznani, ker ima baje kupce na razpolgo. Za svoje posredovanje zahteva 20% provizije. Ker tiči nemara za tim kaka nemška banka ali kako drugo društvo, se švart tem počom domačine, da se ne dajo zapeljati slovensko zemljo tujcem prodajati!

■ **SREČNI CASI.** Dež samih bankovcev se je vsul na avstrijsko fronto ob Plavi. Lahko so natančno pomareli avstrijske dvokronske bankovce ter jih spustili za dva milijona lir med avstrijske vojake. Na ta način hočejo pomnožiti papirnati denar v Avstriji in s tem še bolj priznati našo denarno vrednost.

■ **GROZNI CASI!** Govori se, da bodo segli tudi po cerkvenih zlatih in srebrnih posodah. Nemski skofje so vprašali nemško vlado, koliko resnice je in govorili, da bodo zaplenjene zlate in sreberne cer-

(iz DOLENJSKIH NOVIC, 19. septembra 1916)

BRODLOM V VESOLJU

MOČNA BAZA, KI JE ŽE CELE LETO DNI STAJALA NA MARSU, JE BILA DO KRAJA, DA JE BIL TAKO RAVNANJE PRAVILNO.

RUSKI IN AMERIKI ASTRONAVTI PA SO OD SLET NOSILI NA SVOCI OPREMI ENOTNO OZNAKO - ZEMLJA

KONEC

Če želite dobiti več informacij, pošljite to listino na: **AVIČA DOMINJA, BEOGRAD, TRGOVAČKA ULICA 63.**

POLDE OBLAK: Jutro II (les, tempera, stiropor)

Presenečenje v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici

V torek, 24. septembra, bo ob 18. uri v Kostanjevici na Krki slovesna otvoritev slikarske razstave mladega akademskega slikarja Poldeta Oblaka. Umetnik se bo predstavil z vrsto del, ki jih je ustvaril zadnji dve leti. V bistvu bo dopolnil razstavo, ki jo je pred meseci imel v Zürichu. Uvodno besedo o slikarju bo govorila profesorica akademije za likovno umetnost v Ljubljani Spelca Čopičeva. Govornica je znana kot avtorica monumentalne knjige o slovenskem slikarstvu.

V torek zvečer bo pela v Lamutovem razstavišču v Kostanjevici znana črnska sopranistka Bennie Jean Gillette iz Kalifornije.

shwinove opere Porgy and Bess. Dolenjski kulturni festival je pripravil to presenečenje stalnemu občinstvu, ki se že leta redno udeležuje kostanjevskih umetniških večerov.

Izdatki za zdravljenje spet pod drobnogledom

V prvih sedmih mesecih leta večje izdatke, kot je bil imel sklad za zdravstveno zavarovanje delavcev v Novem mestu za 1.380.000 dinar.

„Z lučjo“ skozi vagone po pomoč

Tisoč veselo razpoloženih izletnikov se je v nedeljo, 15. septembra, vračalo s posebnim vlakom iz Nove Gorice v Spodnje Posavje. Nekaj jih je bilo še posebej vročekrvnih. Izraz prevelike razvnetosti je bil tudi krepak udarec sobesednika s steklenico po glavi. Celo je zakrvavelo.

In potem so sopotniki »z lučjo« iskali v vlaku koga, ki bi ranjencu znal ustaviti kri. Obhod po vagonih je bil brezuspešen. Tovariši so se zamislili, da imamo morda le preveč organizacij, ki skrbijo za zdravstveno prosvetljenost prebivalstva. Naštevali so Rdeči križ, civilno zaščito, šole, delavsko univerzo, nakar so ugibali, da bi utegnili biti še katera. J. T.

Ko je izvršilni odbor pri skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev na nedavni seji razpravljaval o poslovanju sklada, sta ga zaskrbeli predvsem naslednji ugotovitvi: da so stroški bolniškega zdravljenja zunaj regije presegli 450.000 dinarjev in da so bili izdatki za zdravlila večji za 420.000 dinarjev.

Izvršilni odbor je naročil Zavodu za zdravstveno varstvo, naj analizira čezmerno potrošnjo denarja za bolnišnično zdravljenje in zdravlila, komunalni zavod za socialno zavarovanje in zdravstvena služba pa sta dobili nalogo proučiti participacijo (soudeležbo pri zdravstvenih storitvah in zdravilih) zavarovancev in kako ta vpliva na smotno potrošnjo. Ob tem je dobil Zavod za socialno zavarovanje nalogo proučiti vse denarne dajatve sklada.

Vso to in podobno problematiko bo pretresala tudi skupščina skupnosti delavskega zavarovanja, ki bo zasedala predvidoma 20. septembra. Rezultati preučitev, ki jih je izvršilni odbor zaupal strokovnim organom, pa bodo tudi podlaga za pripravo novih članov skupščine.

ALI SI ŽE NAROČIL SVOJEMU OTROKU

CICIBANA?

Preizkusile so GABY'S SPRAY

V ljubljanski NAMI je bila od 1. do 31. avgusta demonstracija laka za lase — Gaby's spray-a, ki ga po licenci GABY'S FLYNN COSMETIC ekskluzivno proizvaja tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov LEK Ljubljana. Udeležba na demonstraciji: izredna! Ocena za novi lak: ODLICNO!

POIZKUSITE NAŠE MESNE PROIZVODE

In ostanite tudi njihov potrošnik!

POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- kranjske klobase
- tovske salame
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za brenovke, pečenice in safalade sprejemamo posebna naročila

OBRAT
KLAVNICA
tel. 72-331

»OBRTNIK« NOVO MESTO

NUDIMO VAM UGODEN NAKUP

ženskih in moških jesenskih in zimskih plašcev, ženske, moške in otroške LILION bundice v lepih barvah in modelih, več vrst damskih kostimov, otroške LILION plaščke in pelerinice ter večjo izbiro fantovskih in dekliških hlač.

Vse to dobite po znižanih cenah za 30 do 60 odstotkov,

V NOVI MODI in trgovini na Glavnem trgu.

KRI KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anton Gregorčič, kipep iz Bršlina; Anton Marolt, delavec iz Stranske vasi; Jozefa Turk, članica Novoteksa, Novo mesto; Veruša Matjašič in Franc Hrovatič, člana DMV, Novo mesto; Jozefa Zagar, članica Pionirja, Novo mesto; dr. Zdenka Gosnik, članica zdravstvenega doma Novo mesto; Julijan Zorn, član poklicne šole, Novo mesto; Ludvik Mugerli, član Splošnega trgovskega podjetja, Črnomelj; Anica Mugerli, gospodinja iz Semiča; Nada Jakofčič, gospodinja iz Srednje vasi; Vili Toman, veterinarski pomočnik iz Dragatice; Ivan Osterlič, Ivan Hrustek, Ribard Andrejašič in Ivan Jančar, člani Javne varnosti Črnomelj; Enica Skof in Franc Zupančič, upokojenca iz Črnomlja; Tončka Janžekovič in Janez Skof, člana Klavnice Črnomelj; Fani Gasperič, gospodinja iz Sečjega sela.

Janez Šebenik, član GO Črmošnjice; Stane Šephar, krojač iz Desinca; Stevo Simon, član Belta, Črnomelj; Franc Vrančič, kmet iz Podloga; Marija Kolenc, gospodinja iz Črnomlja; Alojzija Matkovič, upokojenka iz Črmošnjice; Vera Šikonja, gospodinja iz Tribuč; Danilo Stupar, član Opekarnice, Kanjižarica; Ovetka Marselje, Lojza Simonič, Ciril Plut, Anica Lukežič, Rado Markežič, Marija Stefančič, Martina Svazler in Miroslav Petric, člani Iskre, Semič; Ivan Kučinič iz Komunalnega podjetja Črnomelj; Jože Kozan, upokojenec iz Tribuč; Anton Gole, delavec iz Srednje vasi; Ivan Volf, član Rudnika, Kanjižarica; Angela Barič, gospodinja iz Sedevca; Katarina Hrovat, gospodinja iz Tribuč.

ŠTIPENDIRANJE NI MILOŠČINA, JE NALOŽBA V ZNANJE

Enotno štipendijsko politiko in prednost najsposobnejšim!

Denarja je v brežiški občini premalo, da bi lahko pomagali vsem tistim, ki želijo študirati

Kljub temu da v brežiški občini nihče nima pregleda nad politiko stipendiranja, je vedarje očitno, da to ni enotno, potrebam in možnostim prav prilagojeno.

Med študenti in deloma gospodarstveniki se uveljavlja resnica, da stipendiranje ni miloščina in problem socialno skrbstvene narave, am-

pak gospodarska investicija. Bolje je, če takoj popravim pravkar napisano trditev: to, kar se uveljavlja, je mnenje, kako bi moralo biti in ne odraz resničnega stanja. Naše štipendije so bolj gmotna podpora mlademu človeku, ki želi študirati, kot pa podpora onemu, ki je med sovrstniki najbolj sposoben študi-

rati. (Seveda pa ne smemo pozabiti, da mnogi podeljujejo štipendije, ker je to nekakšna družbena moralna obveznost, ki se ji žal ni mogoče izogniti.) Podpora najbolj sposobnih pa je investicija v znanje.

Današnje razmere pri stipendiranju so sad gospodarskih in širših družbenih razmer v občini. Zaostala sredina ne zahteva novih šolanih ljudi in v to sredino sodijo tudi sedanjí organizatorji proizvodnje, seveda ne vsi. Mnogi se celo zavestno upirajo večjim kadrovskim izboljšavam.

Zato je treba pri ustvarjanju enotne štipendijske politike, ki je del kadrovske politike in ta del perspektivnega razvoja občine, začeti od stanja, kakršno je. Njegova glavna značilnost: vsi dejanski in morebitni štipenditorji v občini ponujajo omejeno (nikakor ne naj-

večjo možno) vsoto denarja za štipendije in podpore.

Denarja je premalo, da bi materialno zadosti podprli vsakogar, ki želi študirati. V okviru možnosti, kakršne so oz. bodo, je treba denar razporediti tako, da bo gospodarsko najboljše naložen, da bodo investicije v znanje deležni res najpridnejši, najbolj, intelektualno najbolj zmogni, kratka — najbolj sposobni. In okoli tega jedra lahko zraste enotna štipendijska politika v občini že naslednje šolsko leto.

Ugotavljanje »sposobnosti« prepuštimo v obravnavo učiteljem, psihologom in sociologom. Laiki lahko dodamo le še to, da k »sposobnosti« sodi še zmožnost in zavzetost za delo v družbi in izgrajevanje družbenih odnosov. Na podlagi enotnih meril, ki naj bi jih za ocen-

jevanje sposobnosti pripravili učitelji in drugi strokovnjaki, bi pri temeljni izobraževalni skupnosti ali pri občinski upravi nastajal spisek sposobnih učencev in dijakov, ki so končali zadnji razred osemletke ali gimnazije.

V samoupravna določila štipendijskih virov pa bi morali vnesti osnovni in za vse enak člen: prosilci za štipendije oz. podpore, zapisani v osrednjem občinskem spisku najboljših, imajo pri dodeljevanju štipendij prednost. Se več, resnični talenti bi morali dobiti štipendijo iz posebnega sklada, četudi bi se doma iz kakršnihkoli razlogov upirali nadaljnjemu šolanju. Pri izbiri med enakimi bi odločali že klasični kriteriji, kot so materialno stanje staršev in njihova udeležba v NOB

C. BASKOVIČ

Le kdo je pričakoval takšen uspeh?

(Nadaljevanje s 1. str.)

(N. m.), 4:30, 4. Lampe (Koč.) 4:47, 2. Košir je z osvojitvijo tretjega mesta in z novim osebnim rekordom dosegel največ, kar se je dalo. Lampe pa je nekoliko zaostal za svojimi sposobnostmi, 3000 m — 1. Bulek (M.S.) 9:31, 2. Zuzek (Koč.) 9:58, 5. Bučar (N. m.) 10:43, 6. Stari Zuzek je bil odličen, saj proti odličnemu Buleku ni mogel narediti kaj več, Daljina — Strumbelj (N. m.) 6:40, 2. Klarič (Koč.) 6:28. Spet dve vredni zmagi naših zastopnikov, Strumbelj in Klarič sta dosegla več kot smo pričakovali, Višina — Možina (Koč.) 1:05, 2. Kristan (N. m.) 1:05. Tudi v tej disciplini sta naša atleta dosegla deset točk, kar je najbolj možno, Kroga — 1. Sega (Koč.) 12:72, 2. Virant (N. m.) 12:20. Stane Sega je upravičil pričakovanja in je zanesljivo zmagal, konkurenca je imel le v nadarjenem Novomeščanu Kostjli Virantu, Kopje — 1. Smodej (N. m.) 53:63, 3. Knavs (Koč.) 45:70, Smodej, ki se vedno bolj ogreva za kopje, je dosegel svoj največji uspeh. Zmagal je z veliko prednostjo, Knavs zna metati tudi boljše 4 x 100 m — 1. Novo mesto (Božič Hribnik, Somrak Istenič) 47:24, 4. Kočevje (Hočvar, Klarič, Divjak, Jonas) 48:6. Odlična teka Somrak in Hribnik sta ob krepki podpori Isteniča in Božiča zadostovala za zmago. Zensko — 100 m 1. Virgason (Koper) 12:22, 2. Jakše (N. m.) 13:4, 4. Briški (Koč.) 14:1. Jakšetova je postavila nov rekord in s tem potrdila svoj stalni napredok, Mojca Briči pa je bila zelo solidna, 400 m — 1. K. Močnik (N. m.) 6:24, 5. Struna (Koč.) 7:34. Povratek Močnikove je bil uspešen ravno tako kot pri Isteniču. Z zadnjimi močmi je premagala zelo dobro Kuzmičevico iz Murske Sobotice, Daljina — 1. Saše (N. m.) 4:75, 5. Košir (Koč.) 4:26. Vesna Saše se je s svojimi rezultati ustala in stalno napre-

duje. Koširjeva je bila nekoliko prebrbka za dobro zasedbo skakalk. Višina — 1. Skoberne (M. S.) 1:50, 3. Debeljak (Koč.) 1:30, 4. Pučko (N. m.) 1:30. Odlični Skobernetovi ni bila dorasla nobena tekmovalka. Debeljakova in Pučkova sta zadovoljivi, Kroga 1. Bac (M. S.) 9:77, 2. Zagorc (N. m.) 9:69, 3. Zagorjan (Koč.) 9:61. Zagorčeva je dosegla v kroglu največ, kar se je dalo. Zagorjana je bila solidna. Disk — 1.

Humer (N. m.) 29:47. Marinka Humer je bila premočna zmagovalka. Svoje nasprotnice je porazila kar z osmimi metri razlike, 4 x 100 m — Koper 54:23, Novo mesto (Jakše, Henigman, K. Močnik, Gazvoda) 56:3, 4. Kočevje (Briški, Košir, M. var. Ozura) 60:4. Novomeščanke so predajale zelo slabo in je tretje mesto uspeh. Tekmovalka iz Kočevja pa so tekle slabo. S. DOKL

NOGOMET

Volk sit in koza cela

Teško pričakovano nogometno srečanje med Novomeščani in Belokranjci se je izjemoma končalo neodločeno. Ta izid je vsakako bolj uspešen za Novomeščane kot pa za Belokranjce, ki so bili favoriti. Da ne bo zamere: najboljši in najpragmatični izhod je delitev točk; tako da je volk sit in koza cela. Novomeščanci Celulozarja so doma proti pričakovanju težko porazili nogometne Smartrne. Če bodo to nedeljo iz Rogaska Slatine prinesli celo kožo, potem lahko trdimo, da je Celulozar eno najboljših moštev v tej ligi. Mi jim želimo najboljši izid! Mirenčani so šli na izlet v Jevnico, ker pač sodniška služba ne deluje. Senovški Rudarji so kot po navadi katastrofalno porazili na svojem igrišču vse na novo prispelje goste. Brežičani so sicer položili orožje v Celju, vendar kaže, da bodo za zeleno mižo zmagali.

CELULOZAR — SMARTNO 2:1
Nova zmaga nogometne Celulozarja je ogrela več kot 500 gledalcev, ki so prišli bodrit svoje moštvo. Domači nogometni niso izkoristili vseh možnosti, ki so jih imeli v prvem polčasu. Na njihovo srečo je lastno mrežo prva našel igralec Smartrnega in tako povedel domače nogometne v vodstvo. V drugem delu tekme so domači sicer vsilili gostom svoj stil igre, vendar so zaradi nervozne igre dobili celo zadetek in s tem izenačili. Štiri minute kasneje je igralec Polak iz Smartrnega napravil hud prekršek, ki ga je sodnik kaznoval z najstrožjo kaznijo, Kesen je spremenil v zadetek Andjelkovič.

NOVO MESTO — BELA KRAJINA 2:2
Prvenstveno nogometno srečanje ljubljanske podzvezne lige med Novim mestom in Belo krajino se je končalo z zasluženimi delitvijo točk. V vodstvo so prišli nogometni Novoga mesta z zadetkom Črnoglavičana Weissaa. V 20. minuti je Svajcar izenačil. Gostje so po zaslugi razpoložnega Vidoviča prišli v 82. minuti v vodstvo. Toda že v 59. minuti je mladi Peter Turk izenačil. V. R.

ENOTNOST — MIRNA 1:2
V Jevnici so gostovali nogometni Mirne in v prijateljskem srečanju porazili domačine z 2:1. Tekma bi morala biti prvenstvena, ker pa ni bilo sodnika, so odigrali prijateljsko srečanje. Pri gostih je treba za dobro igro pohvaliti Trataja Zakrajška in Sturma. Zadetke sta dosegla Logar in Repnik, vsak po enega. A. T. in T. Z.

RUDAR (SENOVO) — SOSTANJ 8:2
Na stadionu Rudarja na Senovem je bila v nedeljo odigrana prvenstvena nogometna tekma celjske nogometne podzvezne med domačim Rudarjem in bivšim članom vzhodne cone lige Partizanom iz Soštanja. J. KODELJA

OLIMP (CELJE) — BREŽICE 6:2
ROG — LJUBLJANA 1:0
SVOBODA (LJUBLJANA) — ROG 1:6

ROKOMET

Meglina nedelja za naše rokometnaše

Petekla nedelja je bila za naše rokometnaše precej meglena. Vse tri ekipe v republiškem tekmovalstvu so izgubile srečanja. Se najbolj so je odnesli Ribničani, ki so dolgo časa smučili trboveljskega Rudarja. Tudi v conski rokometni ligi ni bilo nikakršnega izkupička. Novomeščani so podlegli Radečanom, Krmeljčani pa so izgubili pri precejšnjih Sentvidčanih, ki igrajo iz kola v kolo bolje in bodo kandidati za prvo mesto.

BREŽICE — SLOVAN 18:25
V pravem prvenstvenem srečanju za točke so gostje iz Ljubljane s hitrimi protinapadi, čvrsto obrambo in nepremagljivim vratarjem Pircem odnesli iz Brežice obe točki. Domačini so bili kljub temu enakovredni nasprotnik.
Postava Brežice: Mars, Rovani, Antolović, Kolesnik, Avsec, 6. Bosna, Svačić, 5. Lipej, Stangelj, 1. Pavlič in Berglez. V. PODGORSEK

RUDAR (TRBOVLJE) — RIBNICA 21:17
Borbeni in čvrsti rokometni Ribnice so Trboveljane dolgo časa pestili z dobro igro. Večkrat so spravljali v zadrego domače rokometnaše, ki so se komaj proti koncu srečanja zbrali in zmagali s štiritimi zadetki razlike. Ribnica je nastopila v postavi:

Odbojka že - samo kakšna?

Odbojka, privlačna in zabavna sportna igra z žogo, je vsa leta pred vojno in kmalu po njej bila zelo priljubljena. S pojavom dinamičnejših iger, kosarke in rokometu, pa gre ta igra počasi v pozabo. Slovenija, ki je včasih nekaj počenila v tem sportu, je že daleč za ostalimi, ki tudi ne upredujejo. Nekdanji središči Maribor in Ljubljana sta odstopili prednost drugim sportnim vrstam. Pojavljajo se sicer nekateri drugi kraji, ki pa nikakor ne morejo privedi v ospredje. Kako ocenjuje problematiko na tem sportnem področju, preberite odgovore, ki jih je dal znani novomeški aktivni sportnik Janko Goleš.

■ Kako je z odbojko na Dolenjskem? Ali lahko naredite primerjavo še z drugimi kraji v Sloveniji?
»Na Dolenjskem odbojka ni preveč razvita, seveda razen štirih središč: Kočevja, Brestanice, Trebnjega in Novoga mesta. Sodinimo v zlato sredino in smo takoj za Ljubljano, Mariborom, Jesenicami in Ravnami.«
■ So kakšne možnosti, da se odbojka na Dolenjskem dvigne na raven, na kateri je bila pred desetimi leti?
»Če bomo delali z mladimi kadri, kot smo že začeli, se nam obeta najboljši. V drugih krajih so to storili že prej.«
■ Kakšna je kvaliteta ekip, ki igrajo v II. republiški odbojcarski ligi?
»Odbojcarske ekipe Kočevja, Novoga mesta, Trebnjega in Kamne gorice lahko uspešno

igrajo v najvišjem republiškem tekmovalstvu.«
■ Lahko napoveste končni vrstni red v ligi, kjer nastopa vaša ekipa?
»Odlučno srečanje bo v Kočevju; kdor bo zmagoval tega srečanja, ta bo tudi prvak lige. Mislim, da imamo za spoznanje več možnosti.« S. DOKL

PLAVANJE

Zlato za Nevenko Jenkole

Na mednarodnem plavalnem prvenstvu posameznikov in posameznice iz SRS je nastopilo tudi večje zastopstvo iz Trsta, JLA in Medveškaka iz Zagreba. Največ uspeha za Celulozarja je osvojil prvaga mesta in zlato medalje na 200 m delfin za članice, ki jo je osvojila plavalka Nevenka Jenkole. Razveseljivo je bil tudi nastop Franca Čaga, ki je postavil nov klubski rekord na 100 m prost s časom 59,8. Omeniti moramo tudi uspešen nastop Dušana Zlatiča.

Rezultati: moški — 100 m prost — 1. Pangaro (Trst) 57,2, 4. Čargo 59,8, 7. Bizjak 1:02,7; 100 m hrbtno — 1. Potočnik (Ljubljana) 1:08,4, 7. Prosenik 1:23,7, 8. Gražl 1:35,7, 100 m prsno —

1. Giacomini (Trst) 1:16,8, 2. Zlatič 1:16,8, 8. Ziberna 1:23,2, 200 m prost — 1. Pangaro (Trst) 2:09,2, 4. Čargo 2:10,6, 2. ZENSKO — 100 m prsno — 1. Svare (Kranj) 1:24,4, 8. Novak 1:39,2, 200 m prost — 1. Hercog (Ljubljana) 2:39,8, 7. Novak 3:00,7, 200 m delfin — 1. Jenkole 3:10,5.

To tekmovalje je bilo obremen zaključna plavalna prireditel v Sloveniji za letošnje plavalno sezono. Prireditelj je odlično uspešno, kar je plod resnega in požrnovega dela vseh članov upravnega odbora PK Celulozar, ki prav ves prosti čas žrtvuje plavalnemu sportu. Enako velja za sodnike v K Skem. L. HARTMAN

CERKLJE — RUDAR (TRBOVLJE) B 20:19
SENTVID — KRMEJ 31:18

Rokometni Krmelj so to nedeljo doživeli hud poraz, ki gre na račun izključitve Milana Papeža že v četrti minuti igre. Igra je bila na visini, vendar oslabljeno moštvo Krmelja ni bilo kos razgranatim domačinom. Največ zadetkov je bilo doseženih iz hitrih napadov. Vratar gostov je dobro branil. B. DEBELAK

RADEČE — NOVO MESTO 20:14
Novomeški rokometnaši so gostovali v Radečah in so se tudi to

nedeljo vrnilo poraženi. Premagala jih je ekipa Radeč, ki sodi v enako kvaliteto skupino kot Novomeščani. Novomeščani so poznali pripustno igro in stalno napredujejo. Zoper izid srečanja se pritožili, ker domači igralci niso imeli urejenih izkaznic. N. N.

V prvem kolu zasavske rokometne lige so domačini po ožtrdini borbi v drugem polčasu iztržili dve dragoceni točki proti ekipi, ki je poteguje za mesto v vrhu lestvice. V. P.

KOČEVJE — TREBNJE 3 : 1
S potrebno in zasluženim znagost je ekipa Kočevja v nedeljo olajšala pot v prvo republiško ligo, ko je premagala zastopstvo Trebnjega s 3:1 (15:7, 15:9, 12:15, 15:7). Tekma je bila pomembna, zato je bilo v njej precej napak, predvsem v trebnjskem moštvu, ki je zaigralo premalo povezano. K živčnosti je delno pripomogel tudi neodločni sodnik. Tekmo, ki je bila vsrati vetrovnega in deževnega vremena odigrana v telovadnici, je spremljalo čez sto gledalcev, od tega okoli 30 iz Trebnjega. Za Kočevje so nastopili: Murovič, Arko, Koruzar, Figar, Cokorilo, Luzar, Pogorelec, Peje in Bižal za Trebnje pa: M. var, Babnik, Stor, Pavlin, Mohorič, Smuc, Slak, Mišmaš, Opara in Legan. A. A. in M. L.

Od tu in tam

■ **NOVO MESTO** — Preteklo sredo je bilo tu zelo kvaliteto sindikalno prvenstvo v atletiki. Nastopilo je nekaj več kot 100 tekmovalec iz 20 delovnih organizacij. Tekmovalje, ki je bilo zelo uspešno, je postreglo z odličnimi izidi. Zlati so presenetili tekmovalci iz Novoteksa, Pionirja in Krke. V skupnem seštevku točk je med moškimi zmagal Novoteks s 5600 točkami, pred Pionirjem 5470, Krko 4719. Prosvetlo (Sm. in St.) 4639 itd., med ženskami pa K. ka s 6444 točkami, pred Pionirjem 5563, Novolesom 4782, Prosveto 3489 itd.

Zmagovalci v posameznih panogah so bili: moški — 100 m: I. Somrak (Novoteks) 11,9; 1000 m: I. Istenič (Novoteks) 2:54,2; 4x100 m: I. Novoteks (Strumbelj, Bratkovič, Istenič, Somrak) 48,0; daljina: I. Strumbelj (Novoteks) 6,31; višina: I. Strumbelj (Novoteks) 1,65; kroga: I. Piškur (GG) 12,24 m. Zenske — 60 m: I. D. Močnik (K. ka) 65,2; 4x50 m: I. Krka (Tratar, Smale, Skof, Močnik) 35,6; daljina: I. Skof (Krka) 3,97; višina: I. Smale (Krka) 1,25; kroga: I. Kokar (Krka) 7,73 m.
V tekmovalnem programu so nastopili tudi nekateri atleti Novoga mesta in Klavdivarja. Dobre uspehe so dosegli: Slak, Kristan, Košir, Suhaj, Sajetova, Jakšetova, Pučkova, Mervarjeva in Zagorčeva. (N. N.)

■ **KRSKO** — Prvenstveno rokometno srečanje med domačimi rokometnaši in H. astičani je odpadlo: ker ni bilo sodnika. V prijateljskem srečanju so domači zmagali z 22:11 (L. H.)

■ **MIRNA** — Nogometni Mirne so se marljivo pripravili na letošnje nogometno prvenstvo. Posebno jih zanima srečanje z Novim mestom, za katerega so se posebno pripravili. Nogometne tekme so na Mirni dobro obiskane, saj pride nanje tudi več kot 200 gledalcev. Trenine vodi Turk in Jalovec. Največ skrbi je zaradi finančnih težav. Igralec imalo dovolj je mladih je premalo. Pričakujejo, da bodo prizidevanja nogometnešev podprla podjetja Dana, KPD — Dob, TSS itd. (T. Z.)

■ **NOVO MESTO** — V atletski vrste AK Novo mesto se je vključil znani slovenski metalec kopja inž. Ivan Kostiček. Z njegovim prihodom so novomeški atleti dobili krenko pomoč (N. N.)

■ **KRSKO** — V finale posameznega prvenstva SRS za mlajše pionirje, ki je bilo pred kratkim v Kopru so se uvrstili še naslednji mladi plavalci in plavalka Celulozarja: na 200 m prost je bil Jože Gabrič osmi s časom 3:12,3, medtem ko je pri pionirkah bila Nelko Gabričeta na 50 m delfin s časom 49,3, oziroma s časom na 50 m prost s časom 47,8. Meta Novak pa šesta na 50 m hrbtno s časom 47,5 ter sedma na 200 m prost s časom 3:55,2 (L. H.)

■ **NOVO MESTO** — Na teniškem prvenstvu Novoga mesta so osvojili dve zabeležili pomembno zmago že drugo v tem letu, Jože Šolba pred Samom Modičem in Pavlom Uhlom. V drugem turnirski tekmovalje so ni zabeležili. (N. N.)

Košarka v Kočevju

V jesenskem delu tekmovala košarkarstvo Kočevja je negre vse po sreči. Vsa tri moštva, ki tekmujejo v ljubljanski ligi, igrajo s spremenljivo srečo. V nedeljo so s košarkarji Partizanov z Vrhnike izgubili vsa tri srečanja. Mladinci: Kočevje — Vrhnika 46:58; mladinke: Kočevje — Vrhnika 15:25; pionirji: Kočevje — Vrhnika 19:27.

Z novo reorganizacijo treningov in vodnikov bo prav gotovo krenilo na bolje; mladinke bi je naprej vodil inž. Tone Prelesnik, skrb za moške oddelke pa bo prevzel prof. Cveir Arko.

Kje, kdaj in kdo?

V republiški ženski odbojcarski ligi bodo odbojkarice Brestanice imeli doma srečanje z Jesenicami. V drugi republiški odbojcarski ligi bo Kočevje gostovalo v Kamniku, Novo mesto v Kropi, Trebnje pa bodo doma merili moči z Jelšanami. V republiški rokometni ligi bo Ribnica gostila Ormož. Brežičani pa potujejo v Piran. Brežičke rokometnaše bodo ravno tako gostovale v Piranu. V conski rokometni ligi bo Krško gostovalo v Zagorju, Krmelj bo imel doma srečanje z Dupljani. Srečanja Novoga mesta in Grosupljega s Sentvidom oziroma z Radečani pa bosta doma. Košarkarji Novoga mesta bodo gostovali v Kranju pri prvaku v ligi Triglavu. Nogometnaši Celulozarja pojdeto na vročino v Rogasko Slatino. Belokranjci bodo imeli srečanje doma z Induplani, na Mirni pa bo dolenjski derbi Mirna — Novo mesto. Rudar s Senogova bo gostoval v Ljubnem, Brežičani pa bodo igrali doma z Bočem iz Slovenske Bistrice.

Atletsko srečanje mladih

Mladi atleti Novoga mesta in Kočevja so na nedeljskem atletskem tekmovalstvu mestnih reprezentanc Murske Sobotice, Jesenic, Koprja, Kočevja in Novoga mesta ugodno presenetili. Novomeščani so odlično izkoristili prednost domačega terena in zmagali v moški in ženski konkurenci ter si priborili vstop na tekmovalje med najboljšimi slovenskimi atletskimi kolektivi — Celjem, Ljubljano, Kranjem, Novo Gorico in Mariborom. Atleti iz Kočevja, ki so v skupnem seštevku točk bili tretji, bi bili lahko celo boljši, da so imeli nekoliko močnejše žensko zastopstvo.

Borut Hočvar — (slika levo) je najhitrejši Dolenjec v teku na 100 m. Zmagal je na nedeljskem tekmovalstvu v enakovrednem teku z Novomeščani.

nom Marjanom Hribnikom, ki je bil drugi z osebnim rekordom 11,6.

Stane Sega in Kostja Virant — (slika desno) sta si na zmagovalni stopnici toplo stisnila roki in bila zelo razpoložena, ko sta prejela priznanja od člana upravnega odbora AK Novo mesto inž. Janeza Pence. Stane Sega je bil prvi, Kostja Virant pa zaslužen drugi.

Brane Strumbelj — (slika desno) je odkril letošnjih sindikalnih sportnih iger. Na nedeljskem tekmovalstvu je premnočno zmagal v daljini z odličnim rezultatom 6,40. Branetov prvi start v tako zahtevni konkurenci je presenetil poznavalce atletike. Kot kaže, so Novomeščani odkrili odličnega mladega atleta. S. D.

ODBOJKA

Kočevjarji jadrajo v varen pristan

Trebnjanci to nedeljo niso mogli presenetiti dobrih odbojkarjev Kočevja. Ti so še močnejši, saj so dobili pričakovano okreplitev. Njihova ladja jadra po Rini brez ovir in kaže, da je tudi Novomeščani ne bodo mogli torpedirati. Novomeščani so tudi to nedeljo na gladko obrili Bočevane, ki niso prikazali enakovredne igre. Odbojkarice Brestanice se pobirajo svedove svojega dela in so samo v jesenskem delu zabeležile dve pomembni zmagi: nad Kamnikom in Branikom.

BRANIK (MARIBOR) — BRESTANICA 1:3

V drugem kolu jesenskega dela tekmovalja v republiški odbojcarski ligi za ženske je ekipa odbojkarice iz Brestanice premagala ekipo Branika v Mariboru. Zmaga je lepo plačilo dekletom za njihov trud. V tem srečanju so Brestančanke lepo igralo v polju, pa tudi ob mreži so bile zanesljive. Opaziti je, da igrejo od tekme do tekme bolje.

NOVO MESTO : BOVEC 3:0
Odbojkarji Novoga mesta so tudi v nedeljskem srečanju s povprečno ekipo iz Bovca z lahkoto zabeležili pomembno zmago, ki jih pelje k samemu vrhu prvenstvene razpredelnice. Na ta način sta ostali na vrhu samo dve dolenjski ekipi (Kočevje in Novo mesto). Ti dve ekipi bosta med seboj odločili, kdo bo prihodnje leto sodeloval v republiškem tekmovalstvu. Za zdaj so na boljšem Kočevjarji, ki imajo dve točki prednosti in boljko razliko v setih. N. N.

Soglašamo in čakamo dejanj - se zavzeto oglašajo kmetje po vaseh

Zahtevajo carinsko zaščito kmetijskih pridelkov, znižanje carin za stroje, kreditiranje zasebnikov in pouk kmetijstva v šolah

Pripombe, ki jih naštevajo kmetje, kmetijski strokovnjaki in drugi občani v javni razpravi o razvoju kmetijstva v Sloveniji, so si vsebinsko zelo podobne. Vsi se vsak dan srečujejo s težavami na tržišču, s pomanjkanjem denarja za nakup strojev in modernizacijo kmečkih gospodarstev in ne nazadnje z zastarelo miselnostjo in pomanjkljivim strokovnim znanjem.

Z osnutkom stališč, sklepov in priporočil republiške skupščine se strinjajo in želijo, da bi jih tisti, ki so za to pristojni, čimprej osvojili in začeli uresničevati.

Kmetje se zavzemajo predvsem za večjo stalnost pri

prodaji. Njihova želja je, da bi pri nas čimprej dobili službo za raziskavo tržišča, ki bo spremljala na eni strani pridelovanje in na drugi strani porabo in prodajo najvažnejših kmetijskih proizvodov. To bi tvorilo osnovo za ukrepanje pri cenah in intervencijski uvoz. Tako kot industrijske izdelke bi morali zaščititi z uvoznimi carinami tudi kmetijske dobrine.

V razpravah so občani zahtevali ukinitev prometnega davka na drobno kmetijsko mehanizacijo in znižanje carin na kmetijske stroje. Opozorili so na to, da bi usmerili nakupovanje strojev na eno ali največ dve znamki, saj bi potem imeli doma tudi servisno službo.

Na sekretariatu za prosveto in kulturo je nasleavljen predlog, naj bi v osnovnih šolah kmetijskih območij nadomestili tehnični oz. gospodinjski pouk s kmetijstvom.

Močno je prišla do izraza dolgoletna želja po kreditiranju zasebnih kmetov, zato naj bi izvršni svet ukrenil vse potrebno za spremembo predpisov. Kmečko prebivalstvo nalaga hranilne vloge, zato naj bi imelo tudi pravico do potrošniških posojil.

Kmetovalci se močno zanimajo, kakšne so možnosti za starostno ter invalidsko zavarovanje. Želijo, da bi strokovnjaki preučili in predvideli več možnosti, od delovnega do popolnega zavarovanja. Za posamezne kategorije naj bi se potem zavarovalci sami odločali.

S predlogi v javni razpravi je bila seznanjena tudi občinska skupščina in jih je v celoti podprla. J. TEPPEY

Rane sorte grozdja so odlične

Klopotel vabijo v bratvo. Na Bizeljskem so že začeli trgati rane sorte grozdja - rizvanec, portugalko, ranino in šentlovenko. Pridetek ranih sort je zelo kakovosten, precej nad povprečjem. Zaradi škode, ki je ostala po lanskim hudi toči, zaradi zimske in pomladanske pozebe ter zaradi dežja med cvetenjem je pridelok srednji. Vinogradniki so kljub temu zadovoljni, saj vino že dolgo ni bilo tako dobro, kakor ga sladko grozdje obeta to jesen.

Tudi letos izlet v neznanu

Pri AMD v Brežicah so se letos odločili za izlet v neznanu. Za razliko od lanskega leta pa se ga bodo lahko udeležili samo člani društva. Predvidevajo, da bo pot dolga približno 200 km, večji del poti pa naj bi prevozili po asfalu. Ob tej priložnosti nameravajo obiskati tudi eno izmed avtomoto društev.

Radio Brežice

PETEK, 20. SEPTEMBRA: 20.00 - 20.25 - Nove plošče RTB, obvestila in reklame. 20.25 - 21.15 - Glasbena oddaja - Izbrali ste sami.

NEDELJA, 22. SEPTEMBRA: 11.00 - Domače zanimivosti - Majda Vrečer Gibanje gospodarstva v občini Brežice - Vzorilo predavanje: Spoznavni razvoj otrolka med 7. in 11. letom - Damjan Vahen: Madžarska dežela tokačka in čardaš - Pred tednom požarne varnosti - ZA NAŠE KMETOVALCE: Era od bolezni pujskov - Nedeljski intervju o delavnosti Slanovarijske komunalne podjetja Brežice - Pozor, nimas prednosti! Obvestila, reklame in filmski pregled. 13.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 24. SEPTEMBRA: 18.00 - 19.00 - Novo v knjižnici - Jugotom vam predstavlja - Literarni utrinki: William Faulkner - Iz naše glasbene šole - Obvestila in filmski pregled - Tedenski športni komentar. 19.00 - 19.30 - Glasbena oddaja - Od Hindla do Brahmsa

Tudi letos posebne avtobusne proge za šolarje

Kakor prejšnja leta bo poslovalnica ljubljanskega SAP v Brežicah tudi letos organizirala posebne avtobusne proge za šolarje. V Sobenjo vas, Zupelevec in Sromlje vozijo med počitnicami avtobusi dvakrat na teden. Med šolskim letom bodo vozili vsak dan, razen v nedeljo. Iz drugih krajev se bodo dijaki lahko vozili v šolo z rednimi avtobusi. Podjetje da šolarjem 20 odstotkov popusta. Tistim, ki hodijo v osemletko, plača občina ostalih 80 odstotkov; koliko bo letos prispevala za dijake srednjih šol v podjetju še ne vedo.

Razstava gasilske opreme

Pri tržnici v Brežicah bodo v tednu požarne varnosti pripravili razstavo gasilske opreme. V istem tednu, od 23. do 29. septembra, bo strokovni posvet operativnega poveljniškega kadra. Tedaj nameravajo zaprositi gasilci za sprejem pri predsedniku občinske skupščine ter ga seznaniti z nekaterimi organizacijskimi in finančnimi težavami.

NOVO V BREŽICAH

■ OD JESENI DO POMLADI se bodo vsi učenci višjih razredov osnovne šole bratov Ribat naučili plavalni. V okviru telesno-zgodnjega pouka so že začeli obiskovati plavalne tečaje. Vodijo jih trije učitelji telesne vzgoje. V prvih treh urah so v programu tekmovalne igre, nato vaje v prsnem kravljju. Pouk je v olimpijskem bazenu v Čateških Toplicah.

■ NA PROSLAVO 25-LETNICE vseljenske vstaje na Slovenskem Primorju se je v nedeljo jutraj odpravilo s posebnim vlakom okrog 400 ljudi. Nekaj se jih je odpravilo na pot s avtobusi in osebnimi avtomobili. Skoraj vse sindikalne organizacije so prispevale udeležencem slavlja v Novi Gorici denar za vožnjo in delno tudi za prehrano.

■ GIMNAZIJSKA MLADINA bo danes točen ob dvanajstih napolnila dvanajstih let. Prosvetnega doma, kjer bo gostovala gledališka umetnica z Reiki Branjo Verdonik-Rasbergerjeva. Predstavila se bo z monologom iz Cankarjeve gospe Judit. Recital bodo poslušali tudi učenci 7. in 8. razreda osnovne šole.

■ SODIŠČE, OBČINSKA UPRAVA, RANKE, družbeno-politične organizacije in druge javne službe to jesen ne bodo prešle na nov delovni čas. Občinska skupščina se je na zadnji seji strinjala s predlogom komisije, ki je menila, da za to ni ustreznih pogojev. Odloka o petdnevem delovnem tednu niso spremenili.

■ V TEDNU POŽARNE VARNOSTI, ki bo od 23. do 29. septembra, bodo v Brežicah organizirali večjo gasilsko vajo. To bo vaja propagandno-poučnega značaja obenem pa tudi pregled pripravilosti članov gasilskih društev in delovnih organizacij na morebitni požar. Gasilci želijo v tem tednu privabiti v svoje vrste kar največ mladine.

Že nad 10.000 din za rešilni avto

Občinski odbor Rdčnega križa je zbral že 11.000 din za nov rešilni avto. Na RK so povedali, da zbiranje denarja kar dobro napreduje. Nazadnje so prispevali: Region - Brežice 500 din, Jože Rutar, odvetnik v Brežicah, 100 din ter gostilna Primožič - Sromlje 20 din.

Izredna seja konference ZK

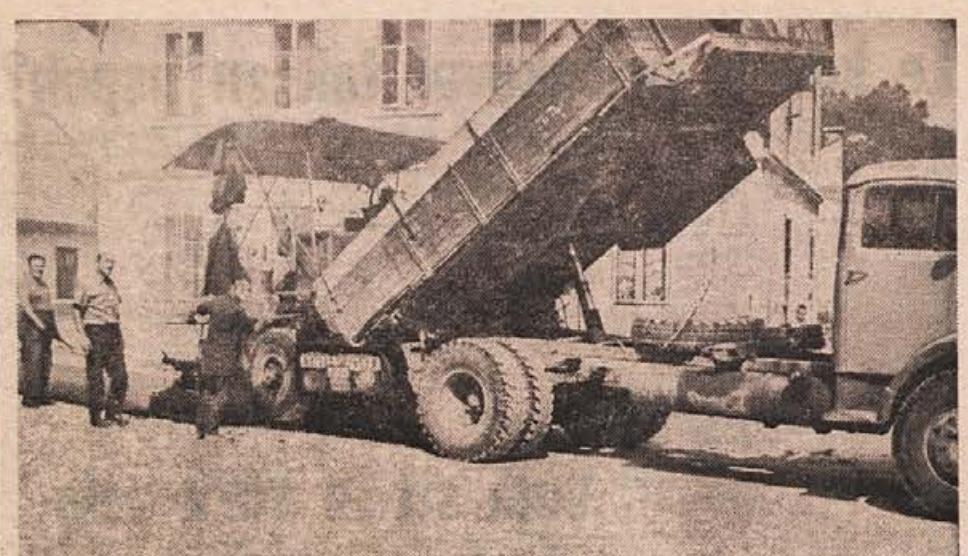
12. septembra je bila v Brežicah izredna seja občinske konference ZK, razširjena s sekretarji krajevnih organizacij in večjih aktivov. Prisoten je bil član CK ZKJ Bogdan Osolnik. Obravnavali so aktualna vprašanja in v mednarodnih odnosih in v zvezi s tem sedanjim položajem Jugoslavije in naloge ZK. Dogovorili so se, da bodo ta vprašanja pretresali s vsem članstvom. Na konferenci so podprli stališča in ukrepe v naši zunanji politiki in poudarili nujnost, da se vse ljudstvo pripravi na obrambno pred morebitnim napadom s katerekoli strani.

Volitve predstavnikov socialnega zavarovanja

Te dni so stekle volitve predstavnikov v komunalno skupnost socialnega zavarovanja v Celju. Mandat je potekel štirim dosedanim članom. Nove člane bodo volili v AGRARCI, v LJUDSKI POTROSNJI, SPLOŠNI BOLNICI in DRUSTVU UPOKOJENCEV v Brežicah. Na zborih bodo razpravljali še o zdravstvenem varstvu in o težah za spremembo ustave in volilnega zakona.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Preteklo štirinajst dni so v brežiški porodnišnici rodile: Anica Jazbinski iz Male Jazbine - Nivenko, Antonija Balon iz Brezovca - Bojana, Karolina Resnik iz Sremca - Francina, Ana Bogovič iz Loč - Marijo, Jožefa Urbanč iz Leskoveca - Irna, Rozalija Medvedček iz Osredka - Vesno in Sonjo, Matilda Pribičič iz Vojskega - deklico, Ema Skofljanc iz Bregov - Francina, Terezija Ferencik iz Trnja - Melito, Slobodanka Milenkovič iz Breže - Snežano, Anka Ključarč iz Javorja - Roberta, Rutar Ljiljica iz Samobora - dečka, Božidar Omerzo iz Oslejke - Božidar, Jelena Pavlovič iz Brdovca - dečka, Majda Kranjc iz Buševca vasi - Majdo, Jožica Ogorevc iz Brezja - Eriko, Marija Zorko iz Bukovška - Branka, Terezija Požun iz Blance - Francina, Jožeta Vajdič iz Lonarjevega dola - Melito, Olga Podgoršek iz Arnovega sela - deklico, Rozalija Petan iz Čurnovca - Slavka, Jožica Medvedek iz Krškega - Boža, Marija Jurkovič iz Kunšperka - Marijo, Kristina Pšeničnik iz Kapel - dečka, Pavla Andolšek iz Lončarjevega dola - dečka, Jelka Levstik iz Leskoveca - Izolka, Marija Starič iz Brezovega - Marjana, Marija Kvaržuh iz Poštene vasi - Draga.

Kračanom se je izpolnila davna želja. Prašni Hočevarjev trg prelivajo z asfaltom. Asfaltirali bodo tudi cesto, ki pelje od tam za mestom tik pod hribom. (Foto: J. Teppey)

Čez teden ali dva se bodo napolnile šolske klopi delavske univerze

DRUŽBENO IZOBRAŽEVANJE ŠE VEDNO NA PRVEM MESTU

Pogovor z nekdanjimi slušatelji naj bi odkril pomanjkljivosti

Začetek delovne sezone je krška delavska univerza pomaknila s septembra na oktober. Prijave za vse oblike izobraževanja počasi prihajajo, čeravno so bili razpisi pravočasno zunaj. Program družbenopolitičnega izpopolnjevanja je dokončno utrjen, medtem ko so nekatere druge šole in tečaji še odvisni od števila vpisanih.

Po že ustaljenem načrtu bodo letos stekla predavanja v dveh oddelkih večerne politične šole prve stopnje. Predvidena je še politična šola druge stopnje s poglobljenim obravnavanjem osnovnih tem v debatni obliki.

Za konec septembra bo delavska univerza skupaj z občinskim komitejem sklicala sestanek z vsemi slušatelji, ki so do sedaj končali politično šolo. Na ta sestanek bodo prišli tudi predavatelji. Beseda med udeleženci naj bi stekla o tem, kako je vsem dosedanjim slušateljem v politični šoli pridobljeno znanje služilo v delovni organizaciji. Povedali naj bi predvsem to, kako jih je to znanje oblikovalo v vlogi samoupravljalcev. Ob tem bi morali odkrito povedati sodbo o programu šole in predlagati morebitne spremembe. Po naročilu občinske konference SZDL bo delavska

univerza priredila seminar za vodstva krajevnih organizacij Socialistične zveze in seminar za člane svetov krajevnih skupnosti. Z izobraževanjem želijo spodbuditi organe krajevne samouprave k zavzetejšemu delu, jim pokazati poti in možnosti za udeleževanje. Za novo sprejete člane Zveze komunistov sta v programu dva seminarja, eden za vodstva krajevnih organizacij in ciklus predavanj o aktualnih dogodkih za vse članstvo.

Februarja prihodnje leto, ko bodo že opravljene sindikalne volitve, se bodo pri

Vinogradnikom nagaja vreme

Spomladi so se vinogradniki iz Podbočja veselili dobre letine, dolgoletna suša in junijsko deževje pa sta prekržala njihove načrte. Mladi nasadi so se osuli, v starejših vinogradih pa je začelo gniti grozdje bele sorte. Napočil je čas trgatve, vreme pa še vedno nagaja. Vinogradniki so nestrpni in se jeziijo, ker vedo, da se njihovo upanje o letošnjem dobrem pridelku vina ne bo uresničilo, če jim bo vreme tudi v prihodnje tako nagajalo. Veseli jih le, da bo kakovost grozdja letos zares dobra. J. Š.

delavski univerzi izobraževala vsa njihova vodstva. S podporo občinskega sindikalnega sveta bo zavod organiziral več zaporednih seminarjev za organe upravljanja.

Temu programu družbenega izobraževanja bodo po potrebi dodali še razne druge oblike, za katere bodo pokazale zanimanje organizacije ali posamezniki. Ustanova si je pridobila že tolikšen ugled, da se z zaupanjem obračajo nanjo. Jt.

Končno rešeni prahu sredi mesta

Krajevna skupnost Krško je pri gradbenem podjetju PIONIR naročila asfaltiranje Hočevarjevega trga. Tudi dni se bodo meščani, ki so tam doma, za vedno poslovili od nadležnega prahu. Tudi v šoli bodo poslej bolj zadovoljni, ker se jim v letnem času ne bo kadilo v učilnice. Modernizacija bo veljala 140.000 dinarjev. Račun zanjo bo poravnala krajevna skupnost iz sredstev, ki jih plačujejo občani za uporabo mestnega zemljišča.

Obvestilo

Vse inšpekcijske službe občinske skupščine Krško kličite na telefon št.

71-064

Delovni prostori omejenih služb so v sobah številka 30 in 33 v II. nadstropju občinske skupščine v Krškem.

KRŠKE NOVICE

■ ZA 70.000 NOVIH DIN BLAGA SO PRODALI. - Tovarna sukna iz Kočevja je pretekli teden prodala delavcem v tovarni papirja kamgarne za oblake in plašče odeva ter druge vrste sukna. Kupcev je bilo veliko, saj so prodali približno za 70.000 din blaga. Nudili so ga na petmesečno odplačevanje brez obresti in brez rokov. Tako kot že večkrat prej je bila tudi sedaj domača trgovina na precej oškodovana.

■ KOPALISCE ZAKLJUČILO SEZONO. - 20. septembra bodo zaprli vrata olimpijskega bazena. V letošnji sezoni je obiskalo kopališče 27.000 kopalcev, kar je precej več kot v preteklem letu. S finančnim uspehom niso najbolj zadovoljni. Celotni promet je znašal le 35.000 din ali skoraj za polovico manj kot lani. Zelo se je letos povečal obisk domačih kopalcev, članov tovarne papirja, ki imajo na kopališče prost vstop.

■ PRIJATELJEM V STISKI SO POMAGALI. - Nedavni dogodki na Češkem so spodbudili družbene organizacije k različnim akci-

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Mladim več domovinske vzgoje

Predlog: prilagoditi metode dela društev, na vaseh pa ustanoviti aktivne mladih zadružnikov

Občinska konferenca Socialistične zveze je prejšnji teden obravnavala mladino in mladinsko organizacijo. Udeleženci so poudarjali, da nas čas uči, da je potrebno mladini dati več domovinske vzgoje. Ugotavljali so stvari, ki jih srečujemo tudi drugod: mladi ljudje so pre malo vključeni v samoupravljanje, starejši jim premalo za-

upajo in jim dajo premalo možnosti, da bi pokazali svoje ustvarjalne sposobnosti. Druge družbeno-politične organizacije, predvsem pa sama Socialistična zveza po mnenju mladih premalo sodelujejo z mladino po vaseh, čeravno je prav tam veliko možnosti za sodelovanje na kulturnem in športnem področju. Na seji so tudi poudarjali, da ni samo udeležba na sestanku znak prizadevnosti in dela; mnogi pa prav po tem sodijo mladino.

Ker je zlasti mladina poklicana, da se udeležuje v

različnih športnih in drugih društvih, je nekaj narobe, če ta društva za mlade niso tako privlačna, kot bi morala biti. Po vsej verjetnosti bo potrebno spremeniti metode dela teh društev. Se posebej bo v prihodnje potrebno paziti na mladince in mladinke, ki zapuščajo osnovne šole in so pogosto za vedno izgubljeni za mladinsko organizacijo.

Zanimiv je bil tudi predlog, naj bi po vaseh znova ustanovljali aktivne mladih zadružnikov, ki bi lahko veliko pripomogli k napredku vasi in zadružnega kmetijstva.

Komunisti na izredni seji

V četrtek, 12. septembra, je bila v Sevnici izredna, razširjena seja občinske konference Zveze komunistov, na kateri so bili člani seznanjeni s stališči osrednjih partijskih vodstev Jugoslavije do češkoslovaških dogodkov. Razpravljali so tudi o vsej ljudski obrambi ter nalogah članov organizacije v sedanjem času. Na seji je sodeloval tudi član OK ZKJ Bogdan Osolinik.

Eno najlepših igrišč v Posavju dograjeno

Konec je popolnoma dograjeno novo športno igrišče pred Domom TVD Partizan. Na lepem asfaltu so se narejela igralna polja, tako da je mogoče igrati rokomet, odbojko in košarko; ravna ploskev pa je uporabna tudi za kolesarjenje in javne telovadne nastope. Kovinsko podjetje je obdalo vse igrišče s primerno židno ograjo, tretnjo manjkajo le še vhodna vrata in prenosni kosi za košarko, kar bo v kratkem tudi narejeno. Gradnja igrišča je stala pet in pol milijona starih dinarjev, in prav škoda bi bilo, da ne bi bil to najlepši športni objekt v občini in eden najlepših v Spodnjem Posavju tudi dobro izkoriščen. Na voljo je vsem športnim skupinam domačega kraja.

Dve kratki iz Krmelja

KONCANA SO GRADBENA DELA na prizidku hale »Metalne« in obratne menze. Pri delu so pomagali prostovoljno tudi člani kolektiva.

PRENAVLJANJE GASILSKEGA DOMA se je že začelo. Do konca novembra bo dobil gasilski dom svojo novo podobo. Delo napreduje, čeprav se prostovoljci še niso odzvali povabilu.

KS Loka: uredili še tri poti

Prebivalci na območju krajevne skupnosti Loka so 3 urejenim krajevnim putem pridružili še tri. Ena vodi v gornji del Račice, druga v srednji Radež, tretja pa do mostu na cesti na Razbor. Te poti so tako preurejene, da je mogoče po njih voziti z osebnimi avtomobili in kombijem. Vse stroške dela so ljudje nosili večinoma sami.

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine je na predlog komisije za volitve in imenovanja bila imenovana za časovno upraviteljico krmeljske šole Milka Senčar. Kot je že znano, je z letošnjim šolskim letom krmeljska šola postala popolna osemletka.

Za novega upravitelja šole v Boštanju je bil imenovan Ivan Šnuderl, dosedanji upravitelj na Velikem Trnu. Novega ravnatelja je imenoval svet šole, občinska skupščina pa je soglašala s tem, da je potrebno poskrbeti za dotedanjo ravnateljico, ki ji manjka poldrugo leto do upokojitve.

V sevniški občini spet bolje kot v Sloveniji

Gospodarstvo sevniške občine ima tudi letos boljše gospodarske uspehe kot celotno slovensko gospodarstvo, so ugotovili na sestanku direktorjev 15. septembra v Sevnici. V občini je narasel v prvi polovici leta celotni dohodek za 10,3 odst., v Sloveniji za 6 odst. Ker pa so stroški narasli le za 9,1 odst., (v SRS za 6 odst.), se je neto proizvod povečal kar za 19,2 odst. ostanek dohodka pa za 36,7 odstotka, medtem ko je bil v Sloveniji celo manjši kot v istem razdobju lani. Seveda so med posameznimi podjetji v občini precejšnje razlike. Več o tem in o posvetu direktorjev bomo še poročali.

Prosvetni delavci o novem zakonu

Včeraj sta bili v Krmelju in Sevnici sindikalni zborovanji prosvetnih delavcev, na katerih so obravnavali teze novega zakona o sistemu izobraževanja. Razpravi sta vodila poslanca Jože Bogovič in Stane Kranjc.

»Mlekarna naj odkupi od naših kmetov!«

Občinski proračun bo plačal 0,10 din od litra mleka celjski mlekarji, ki prodaja sveže mleko na območju sevniške občine, vendar naj mlekarja organizira odkup mleka v občini, kjer je veliko živinorejcev, ki mleka ne morejo prodati. Tako je bila ugotovitev občinske skupščine, ko je bil sprejet odlok o premiji za krajvje mleko. Kot je znano, je občinska premija pogoj, da prodajalec, v tem primeru mlekarja, za doma proizvedeno ali po pogodbi odkupljeno mleko dobi pomoč tudi iz republiškega in zveznega proračuna.

Nova šola na Mirni že raste. V prvi etapi gradnje, ki bo stala 321,5 milijona starih dinarjev, bo zgrajenih 8 učilnic, 6 kabinetov, telovadnica, knjižnica in še nekaj pomožnih prostorov, kasneje pa bo prizidanih še 7 učilnic. Za šolo bodo prebivalci občine v obliki samopriskpeva zbrali do konca tega leta 105 milijonov starih dinarjev. (Foto: Legan)

PRED IZBIRANJEM KANDIDATOV ZA SPOMLADANSKE VOLITVE

Niti pol vprašanih volivcev ni povsem zadovoljnih z odborom

Zanimive ugotovitve anketne SZDL med 236 volivci v trebanjski občini

S pomočjo vodstev krajevnih uradov je bila na območju trebanjske občine izvedena posebna anonimna anketa, ki naj bi pokazala, kako si volivci predstavljajo poslanstvo odbornika in kakšen, mislijo, da je vpliv Socialistične zveze. Anketa je zajela 236 ljudi, ki so naključno prihajali na krajevne urade po različnih opravkih, vprašanja zanj pa je sestavila komisija, ki jo je imenoval izvršni odbor občinske konference SZDL.

44 volivcev od 236 vprašanih je odgovorilo, da svoje ga odbornika v občinski skupščini ne pozna, več kot polovica od tistih, ki ga pozna, pa z njim ni povsem zadovoljna. Četrtni vprašanih volivcev javni nastop njihovega odbornika ne ustreza. Petina jih meni da ima njihov odbor velik vpliv na volivce, petina jih pravi, da majhen, preostali pa trdijo, da ima srednje velik vpliv. 73 ljudi je prepričanih, da njihov odbornik ni dovolj prizadeven družbeno-politično.

Priprave za sprejem mladih v ZK

V soboto, 14. septembra, sta zasedali vodstvi mladinskih aktivov v Trebnjem in Mokronogu ter se dogovarjali za sprejem članov mladinske organizacije v Zvezo komunistov. V Trebnjem predvidevajo na novo sprejeti 5 mladincev, nekaj pa tudi v Mokronogu.

Hrastovica: priključitev vodovoda

Vašcani Hrastovice pri Mokronogu so letos napeljali čez tri kilometre vodovodnega omrežja in sami zbrali blizu šest milijonov starih dinarjev prispevkov v delu in denarju. Prejšnji teden so priključili napeljavo na mokronožski vodovod in prvič dobili tekočo vodo.

POPRAVEK

5. septembra smo na strani »Občina Trebnje praznuje« objavili tudi govor predsednika ObS Cirila Pevca, ki ga je imel ob otvoritvi novega obrata tovarne DANE na Mirni. Ker podatki o prispevku tovarne za različne krajevne potrebe v ponatisu govora niso pravilni, jih popravljamo ter se opravičujemo avtorju, tovarni in bralcem. Stavke se pravilno glasi:

»Za vse te akcije je kolektiv DANE v zadnjih 14 letih izdvojil iz svojega dohodka 214 milijonov starih dinarjev.«

ni delavec; polovica vprašanih pa je dejala, da imajo premalo samoiniciativnega in sposobnega odbornika. Na vprašanje, zakaj odborniki premalo javno nastopajo, jih je pol menilo, da zaradi neaktivnosti, pol pa zaradi neznanja in neobveščeniosti.

Velika večina volivcev je prepričana, da bi jih moral odbor obveščati o delu skupščine. Pol jih misli, da bi bili zato primerni sestanki z volivci, pol pa jih meni, naj bi jih seznanjali preko družbeno-političnih organizacij. Veliko pove tudi mnenje, da dobra polovica anketiranih volivcev misli, da odbornik ne more vplivati na odločitve skupščine. Anketa je pokazala, da si volivci želijo za odbornike predvsem ljudi z življenjskimi izkušnjami, ki bi se zavzemali za volivce. Več kot tri četrtine vprašanih je tudi izjavilo, da je evidentiranje kandidatov potrebno.

Zanimivi so odgovori na vprašanja o vplivu Socialistične zveze. Četrtna vprašanih je dejala, da njihova krajevna organizacija SZDL ni dovolj delavna, pretežni del pa jih meni, naj krajevna organizacija še pogosteje sklicu-

je sestanke, na katerih bi se dogovarjali o skupnih zadevah. Ob tem pa pristavljajo, da je sklepe treba tudi urediti. Več kot tri četrtine jih namreč izjavlja, da sklepi največkrat ostajajo le sklepi.

Na vprašanje, zakaj sklepi niso uresničeni, jih največ ugotavlja, da vodstva premalo prisluzhno hotenju občanov in da so premalo dosledna in premalo delavna. Zanimive so tudi pisane pripombe anketiranih, kar vse skupaj daje vodstvom družbeno-političnih organizacij dovolj kritičnih misli in spodbud, da bodo prihodnje skupščinske volitve dobro pripravile.

M. L.

Pripravljajo album spominskih oblezij NOB

Prejšnji teden se je v Trebnjem sestala komisija za zgodovinsko dejavnost pri občinskem odboru ZB NOV, ki jo vodi Pavle Miklič. Komisija pripravlja izdajo posebnega albuma, v katerem bodo opisana vsa spomska obležja v občini ter bitke in dogodki, povezani z njimi. Gradivo bo lahko služilo tudi kot pripomoček za učenje naše nedavne zgodovine v osnovnih šolah. Album, ki bo stal okoli 150 novih dinarjev in bo verjetno izšel proti koncu letošnjega leta, lahko že vnaprej naročite pri občinskem odboru ZB NOV v Trebnjem.

DROBNE Z MIRNE

PRIZNANJE BORCEM V DANI. Te dni bodo v tovarni rastlinskih specialitet DANI sedmim članom kolektiva, ki so pred kapitulacijo Italije sodelovali v narodnoosvobodilnem boju, podelili spominsko darilo — knjige dr. Toneta Ferencja: Kapitulacija Italije in NOB v jeseni 1943.

MIGOLICA PRI MIRNI: KRAJA v kuhinjski omari. V noči od 8. na 9. september je bilo pri Sebančevih v Migolici ukrajenih 48 starih tisočakov. Storilec, za katerega že sumijo, kdo da je, je pod hišo postavil lestev, prišel v kuhinjo in vzel denar.

DEBENEK SE VEDNO BREZ OSKRBNIKA. Odkar je prejšnji oskrbnik koč na Debencu zaklenil vrata in odšel, se lastniku postojanke TVD Partizan Mirna še ni posrežilo najti novega oskrbnika. V sedanjem, jesenskem času pa je Debenek posebno privlačno: to dokazujejo izletniki, ki kljub temu da koč ni oskrbovana, še radi prihajajo na to lepo izletniško točko.

V RIBNIK LOMJEN KAMEN. Da mirenski ribnik, ki je hkrati tudi kopališče, ne bo postal mlakuža bodo po dnu položili lomljen kamen. Tako je sklenil svet krajevne skupnosti, ki je delno že plačal stroške za gradnjo ribnika, pomoč pa pričakuje tudi od denarja, namenjenega za regulacijo vodotokov.

STARI VODOVOD ZA REZERVO. Mirna je letos dobila nov vodovod, predvsem po zaslugi kolektiva DANE, ta čas pa v kraju urejajo vodovodno napeljavo in odtoke. Stari vodovod, ki je Mirno napajal iz Kraljeve doline pri Zabrdju, so zaprli in ga bodo uporabili v primeru, če bo novi odpovedal ali zaradi kake druge potrebe.

Na zborih volivcev v Smarju pri Sevnici so ljudje pogosto opozarjali na slabo razvežano trgovsko mrežo. Te dni je kmetijski kombinat »ZASAVJE« odprl prvo prodajalno mesa, ki je lepo in sodobno urejena. V isti stavbi bo tudi trgovina z zelenjavo in drugim gospodinjskim blagom (Foto: Legan)

SEVNIŠKI PABERKI

PRED KRVODAJALSKO AKCIJO. V ponedeljek bo od 7. do 15. ure v gasilskem domu krvodajalska akcija, na katero organizacija Rdečega križa vabi kar največ darovalcev. Naslednji dan bo ob istem času dajanje krvi v zdravstveni postaji v Krmelju.

KMALU NACRTI SEVNICE. Proti koncu tega meseca bo dokončno izdelan urbanistični načrt mesta. Razstavljeno bo predpisani čas, prebivalci pa bodo lahko dali nanj svoje pripombe in predloge.

SPREJELI PROGRAM DELA. V sretek je bila seja odbora krajevne organizacije SZNL, na kateri so sprejeli dnevni načrt za zimsko sezono. Njim bodo sledile tudi druge krajevne organizacije.

PRODAJA OB CESTI, LOPA PA PRAZNA. Tržna lopa pri železniški postaji je vedno prazna,

priložnostni prodajalci pa prodajajo sadje kar ob pločniku. Ali pristojni inspektorji tega ne vidijo?

LOKA: STARE CEVI ZDR. ZALE. Te dni so v Loki priključili cevi novega vodovoda na cevi starega. Pri preizkusu se je pokazalo, da bodo stare cevi kljub mnogo močnejšemu pritisku zdržale. Zdaj ne bo potrebno več vsak večer zapirati vodovoda, kar so občutli posebno gostiča in dom počitka.

BREG: Na zadnji seji krajevene organizacije SZDL na Bregu so ljudje močno negotovili nad razdelitvijo denarja, namenjenega za gozdne ceste. Več denarja so zahtevali tudi za svoje hoste.

VRHOVO: KULTURA SE ŽIVI Z VESELICOM. Prosvetno društvo iz Vrbovega je v nedeljo priredilo vrtno veselico z bogatim srečelovom. Pač so prišli tudi živi tako, da prireja veselice, ki časi, da se kulturna dejavnost pa, kot je znano, pogosto miso kulturne.

HISNIKA potrebuje TVD Partizan v Sevnici, ki razpisuje o tem danes posebej mali oglas na zadnji strani Dol. lista.

NOVICE IZ POD GORJANCEV

■ **Stopiče** — Prebivalci bodo izkopali jame in pripravili drogove, krajevna skupnost pa bo plačala režijska dela pri prenovitvi električnega omrežja v Ormošnjicah, na Zajčjem vrhu, v Selih, Velikem in Malem Orešku in na Hribu. Boljšo elektriko bodo najprej napeljali v Ormošnjicah.

■ **Podgrad** — Nedavno so v Podgradu odprli kamnolom, v katerem bodo pripravljali gramoz za popravilo poti. — Kasneje namerava krajevna skupnost poleg kamnoloma odpreti tudi peskokop.

■ **Težka voda** — V tem kraju je edina osemenjevalna postaja za živino v stopiški in podgrajski krajevni skupnosti. Vodstvo krajevne skupnosti Podgrad je že lansko jesen prosilo pristojne organe za dovoljenje, da bi osemenjevalno postajo odprli tudi v Vinji vasi, vendar še po enem letu ni dobil odgovora.

■ **Stopiče** — Toča, ki je bila poleti, je kmetovalcem v stopiški krajevni skupnosti tako skostila vinograde in sadovnjake, da ne bodo imeli veliko spraviti v sode. Prizadejati so sicer prijavili škodo, vendar pa imajo zaradi toče občutno manjši dohodek od vinogradov in sadovnjakov kot lani.

■ **Brusnice** — Šolska kuhinja pri brusniški osnovni šoli bo letos povečala mesečni prispevek staršev za šolske malice od 6 na 8 dinarjev za otroka. Kuhinja bo začela delati 1. oktobra, kako bo delala, pa je odvisno največ od nabiralne akcije, ki jo bodo izvedli med starši učencev do konca septembra. Lani je imela kuhinja 3000 dinarjev dolga, ki jih je morala povrniti šola. Za morebitni letošnji dolg pa šola nima denarja.

■ **Težka voda** — Zelo slabo pot s Težke vode v Stopiče je letos popravila krajevna skupnost Stopiče.

Prvi kilometer škocjanske ceste so delavci novomeškega Cestnega podjetja položili 13. in 14. septembra, če bo vse po sreči, pa bo cesta v celoti asfaltirana še v tem tednu. Dela hitro napredujejo. Preden cesto asfaltirajo, morajo napraviti dobro podlago. Na sliki: s tovornjaka stresajo material za podlago. (Foto: Polde Miklič)

KS V BIRČNI VASI JE SKLENILA

V vsako vas boljšo elektriko

Letos bodo naredili za 80.000 dinarjev prenovitvenih del na električnem omrežju — Skrb za poti, ceste, vodnjake in studence — Ljudska knjižnica se bo preselila iz osnovne šole v Stransko vas

Za tretje leto plačujejo občani v krajevni skupnosti Birčna vas samoprispevek za prenovitev električnega omrežja oziroma za napeljavo trofaznega toka. Delavci in usluž-

benci plačujejo po 0,5 odstotka mesečnih dohodkov, kmetje pa po 2 odstotka davčne osnove.

Letos bodo naredili za 80 tisoč dinarjev prenovitvenih del. Polovico denarja bo prispeval ELEKTRO. V Velikem Podljubnu so vaščani obljubili, da bodo dali kostonjeve drogove. Dela bo imel na skrbi tričlanski gradbeni odbor, ki ga vodi tajnik krajevne skupnosti Jože Rataj.

Tovariš Rataj je povedal, da posveča krajevna skupnost pozornost tudi preskrbi krajev s pitno vodo. Vodovoda nima nobena vas, zato pa gradijo skupne vaške vodnjake in čistijo studence. Do zdaj so zgradili tak vodnjak v Stranski vasi in očistili studence v Birčni vasi in Malem Podljubnu.

Kot je povedal tajnik krajevne skupnosti, skrbijo tudi za poti in ceste. Tako so že popravili cesto iz Gor. v Dol. Mraševo in cesto z Vrha v Mali Podljuben.

Lani je Birčna vas dobila tudi ljudsko knjižnico. Začasno so jo uredili v osnovni šoli. Jože Rataj je povedal, da bodo knjižnico preselili v

Stransko vas, kjer imajo za to pripravljen prostor v lani zgrajenem gasilskem domu.

Straško pokopališče bodo popravili

Stražani bodo začeli v kratkem popravljati obzidje in mrtvašnico na svojem pokopališču. Krajevna skupnost jim bo preskrbela ves potreben material. Pokopališče v Straži je precej zanemarjeno, nedvomno tudi zato, ker na njem pokopljejo manj ljudi.

Brigadirji so se vrnili zadovoljni

Nasmešani, veseli, s pesmijo na ustih, do kože premočeni, kljub temu pa zadovoljni so se v četrtek dopoldne v Novo mesto vrnili brigadirji I. novomeške MDB Majde Silc. Zastavljeni cilj so brigadirji dosegli — postali so štirikrat udarni in zasluženo osvojili najvišje priznanje v naselju »Trak sedmih sekretarjev SKOJa«. Brigada se je dobro odrezala, saj je imela kar 25 udarnikov in 28 pohvaljenih. Na sprejemu, ki so jim ga

Tudi s koši prihajajo

Mercatorjeva blagovnica v Novem mestu privablja čedalje več kupcev tudi s podeželja — V Novem mestu dostava zastoj — Do 10.000 dinarjev potrošniškega kredita — Modna revija?

Mercatorjeva blagovnica na novomeškem Glavnem trgu iztrži vsak dan povprečno 60.000 dinarjev. Največ prodaja tekstila in gospodinjskih

strojev ter pohištva v prodajalni nad Elektrotehno. Prejšnji mesec je imela rekordni promet. Septembrski iztržek bo slabši, vendar še vedno zadovoljiv.

Beležka s seje

Na zadnji seji sveta za prosveto in kulturo pri občinski skupščini Novo mesto so člani sveta razpravljali o predlogu za izdajo zakona o strokovnem izobraževanju po končani šolski obveznosti, govorili so o resoluciji o telesni kulturi (resolucijo je sprejela zvezna skupščina na skupni seji zveznega zbora in prosvetno-kulturnega zbora 21. junija letos), sprejeli so poročilo Medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu ter govorili o Trdinovih nagradah. Tov. Savnik je na povabilo sveta za prosveto in kulturo pripravil vrsto pripomb v zvezi s šolanjem dijakov na poklicnih šolah. Resolucija o telesni kulturi je sprožila že pred časom obravnavane teme, ki zadevajo telesno kulturo v naši občini. O učnih uspehih ob zaključku šolskega leta 1967/68 je poročal tovarš Puiš. Iz podatkov, ki jih je zbral Medobčinski zavod za prosvetno-pedagoško službo, ter razprave, ki je stekla ob tem, je bilo očitno, da delo v prosveti na našem področju lepo napreduje.

Ljudje so se navadili na sodobno trgovino in radi kupujejo v njej. Med nakupovalci niso več samo Novomeščani in prebivalci iz okolice Novega mesta. Čedalje več je kmečkih ljudi. Nema lokrat pridejo v blagovnico možje z naravnimi koši.

Prodajalna je pred dvema mesecema kupila poltovornjak, s katerim zastoj dostavlja blago na dom tistim Novomeščanom, ki kupijo pohištvo in večje količine drugega blaga. Blagovnica poskuša kar najbolj zadovoljiti potrošnike. Med drugim odobrava tudi potrošniška posojila do 10.000 dinarjev za nakup blaga v svojih oddelkih.

Blagovnica, odprta pred nekaj več kot dvema mesecema, je med dolenskim potrošniki zaslovela ne le kot največja, marveč tudi kot odlična preskrbovalka najrazličnejšega blaga za široko potrošnjo. Marsikaj res še ni tako, kot bi moralo biti, toda to bodo z novimi izkušnjami uredili.

Poslovodja Peter Lazar je med drugim povedal, da razmišljajo tudi o manjši modni reviji, na kateri bi prikazali najuspešnejše modele konfekcije, ki je ima konfekcijski oddelek blagovnice dovolj na zalogi.

pripravili predstavniki občinskih političnih organizacij, je zbrane brigadirje pozdravil predsednik Zveze mladine Novo mesto Andrej Repinc, se jim v imenu vseh zahvalil za uspešno in požrtvovalno delo ter jih prosil, da naj bodo zdaj oni tisti, ki bodo pravilno tolmачili pomen mladinskih delovnih brigad.

Najvišje priznanje v brigadi, za k udarnika so prejeli brigadirji: Zinka Jarc, Andrej Veber, Marinka Ban-

delj, Mateja Vesel, Cvetka Zalezina, Martin Vrhovšek, Pavle Kastelic, Zvonka Kokalj, Jože Novak, Franc Ribič, Franc Grmovšek, Franc Sluga, Mirko Golob, Branko Klavs, Darko Fius, Stane Hribar, Jože Šercer, Rajko Vukadnovič, Vinko Alijevič, Jože Cimermandič, Marjan Štamberger, Rudi Redek, Bogdan Mali, Vida Skrbec in Jože Musič.

— Se to: osem brigadirjev je napravilo izpit za voznika A kategorije, sedem pa za B kategorijo. Več jih je opravilo tudi druge koristne tečaje, ki jih v naselju ni manjkalo.

— Ob s'ovesu je bilo izrečeno: »Na svidenje drugo leto!« S. DOKL

Dva razreda v gasilskem domu

Čeprav obiskuje škocjansko osnovno šolo približno enako število učencev kot lani, so morali odpreti učilnico tudi v gasilskem domu, kjer imata pouk dva razreda. V šolo je prišel letos samo en nov učitelj.

Po 20. septembru bo začela delati tudi šolska kuhinja. Mesečni prispevek za šolsko malico bodo povečali s 6 na 10 dinarjev.

KOMPAS NOVO MESTO

organizira 28. 9. in 5. 10.

enodnevni izlet v Avstrijo

z ogledom velesajma v GRADCU

Informacije in prijave sprejema KOMPAS, poslovalnica Novo mesto — Novi trg 8.

Novomeška kronika

■ **KAZENAVO LAMUTOVIH DEL**, ki jo bodo odprli konec oktobra, ko praznuje novomeška občina svoj praznik, pripravljajo uprava Dolenjskega muzeja v obeh mestnih prostorih galerije. Največ slikarjev del je v zasobjni lasti, zato si bodo v prihodnjem mesecu zbirali naslove lastnikov, te slike si bodo ogledali in jih pripravili za razstavo, ki jo bo uredil umetnostni odgovornik dr. Emilijan Cvek.

■ **13 DIJAKOV KSS** je oddalo v torek kri v novomeški bolnišnici. Občinski odbor RK je vikjučil v krvodajalske akcije tudi srednješolsko mladinu. V poletnih mesecih se je zaradi letnih dopustov in poljskih del močno zmanjšalo število krvodajalcev. Ker v novomeški bolnišnici še vedno močno primanjkuje krvi, bo pozikal občinski odbor RK v jesenskih mesecih pridobiti tudi več krvodajalcev s podeželja.

■ **PO 300 OBISKOVALCEV** je videlo vsak film na reviji glasbe-

ni filmov, ki se je minuli petek končala v Domu kulture. Za revijo so prodali tudi nekaj več kot 80 abonmajev.

■ **»SAYONARO»**, ODLICEN ameriški film, bomo verjetno še ta mesec videli v kinu KRKA.

■ **IVICA SERFEZI**, ljubiteljem zabavne glasbe dobro znan kot jugoslovanski pevec zabavnih melodij, bo nastopil 7. oktobra s svojim orkestrom v Domu kulture. Občinstvo bo na tej prireditvi zabavalo tudi napovedovalec, mariborski novinar in humorist Božo Podkrajšek. Prireditve boša organizirala Zavod za kulturno dejavnost in novomeško Turistično društvo.

■ **MEDOBČINSKI ODBOR** Zveze prostovoljcev — borcev za severno mejo 1918—1919 v Novem mestu je te dni pisмено prosil delavce svete gospodarskih organizacij za denarno pomoč, potrebno za izvedbo proslave ob 50-letnici bojev za severno slovensko mejo. Proslava bo 6. oktobra v Novem mestu.

■ **GOSPODINJE SO TUDI** v ponedeljek ugotovljale, da je bila tržnica zelo dobro založena, in tudi nad cenami se niso pritoževale. Cene: krompir 1 din kg, paprika 1,50 do 2 din kg, solata 3 din kg, jajca 80 nar, čebula 2 din, grozdje 1,50 do 2,50 din kg, slive 1 din, breskve 2,50 din kg itd.

■ **PRIJATELJSKO SREČANJE** upokoencev bo v torek, 24. septembra, na Hribu. Avtobus bo odpeljal izpred hotela Metropol ob 14.30. Prijave bodo zbirali v Društvo upokoencev do 23. septembra.

■ **GIBANJE PREBIVALSTVA** — rodile so: Marija Hočvar iz Kettlejevega drevoreda 3 — Andreja Mijda Kokalj iz Volčičeve 41 — dečka, Branka Popović in Volčičeve 8 — dečka in Slavka Zupančič v Rógovske 7 — Tanjo.

Minilo je dolgo kulturno poletje

13. septembra je bila zadnja prireditev Dolenjskega poletja 68 — Boljši odnos do kulture

S filmom »Carmen Jones«, zadnjim na reviji glasbenih filmov v novomeškem Domu kulture, se je 13. septembra končalo Dolenjsko poletje 68.

Za nami je deset dramskih, folklornih, glasbenih, zabavnih in drugih večerov, za nami so razstave in reviji kvalitetnih filmov iz zakladnice Jugoslovanske kinoteke.

Minilo je še eno dolgo kulturno poletje, tradicionalno

torji pa za nove izkušnje. Ze vrejo na dan novi predlogi in izvirnejše zamisli — za naslednje tako poletje leta 1969.

Ocenjujejo, da je kulturne prireditve Dolenjskega poletja 68 obiskalo 4000 do 5000 ljudi, več kot lani. Seveda to še ne pomeni, da so bile te prireditve vse, kar se da predstaviti občinstvu.

Nečesa pa kljub temu ne smemo prezreti, tega, da se je izboljšal odnos do kulture. In na tem bi bilo potrebno graditi!

IVAN ZORAN

KAJ VAM NUDI

DOLENJKA:

KROMPIR IN JABOLKA ZA OZIMNICO

V svojem skladišču v Novem mestu (za Košakovo gostilno) nudimo kvaliteten krompir igor in cvetnik ter jabolka.

Naročila sprejemamo po telefonu 21-567. Ozimnico dostavljamo na željo strank tudi na dom.

Grozdje in drugo sadje ter povrtine dobite v vseh naših prodajalnah na Dolenjskem.

**»NOVOTEHNA«
NOVO MESTO**

razpisuje delovno mesto

PRODAJALCA

POGOJ: KV trgovski pomočnik železniško-tehnične stroke.

Ponudbe sprejema splošni sektor 15 dni po objavi.

Starejši kradel, mlajši pazil

Cigana Slavko Hudorovac, 19, iz Coklovec pri Semiču in starejši mladoletnik M.H. sta 3. septembra ponoči vdrla v črnomaljsko samopostrežno trgovino in ukradla za več kot 1.350 dinarjev živil, cigaret, oblačil in potovalk. Ker sta »premalos« došla, sta se 4. septembra odpeljala z vlakom v Sevnico. Nobena sevnška trgovina pa ni imela takega okna, da bi lahko skozenj zlezla krasti. Zato sta se zvečer odpeljala v Trebnje, kjer sta vdrla skozi okno Mercatorjeve trgovine in odnesla več oblačil, tehničnih predmetov, okraskov in denarja v skupni vrednosti 3.500 dinarjev. Po kraji sta si »malos« oddala.

Obakrat je v trgovino zlezal Slavko Hudorovac, mladoletnik pa je stražil. Za seboj nista puščala sledov in nereda. Ko so jima odvzeli ukradene predmete in ugotavljali, od kod so, so ukradeno blago v trgovinah prepoznali. Osumljenca čakata na sodbo v preiskovalnem zaporu.

Smrtna nesreča v Kočevju

14. septembra ob 15.40 se je pripetila na križišču Tomšičeve in Cankarjeve ceste v Kočevju zelo huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 62-letni Mirko Južnič iz Kočevja, ki je ob nesreči vozil kolo. Po Tomšičevi cesti je vozil z osebnim avtom 22-letni Janez Smolej iz Kočevja, na križišču pa mu je iz neprednostne ceste pripeljal pred avto kolesar. Pri trčenju se je Južnič smrtno ponorečil. Na vozilih je za okoli 8000 din škoda.

Tat v vikendih

Tatinska roka je pred kratkim prebrskala vikend hišice nad Velikimi Poljanami. V okrilju noči je tat vse pretaknil. V eni si je celo ovrli jajca, skuhal kavo in pospravil, kar je premogla skromna zaloga nastajajočega vikenda. Tudi zlate ure ni pozabil odnesti. Končno se je še preoblekel in preobul, nato pa ga je vzela jutranja megla.

V. P.

Hud prekucljaj

15. septembra ob 4.40 se je na cesti v Zgornjih Ložinah prevrnil osebni avto, ki ga je vozil Janez Košir iz Kočevja. Pri nesreči sta bila hufo poškodovana Tine Košir in Miro Maršič, oba iz Kočevja, na vozilu pa je za okoli 4000 din škoda. Do nesreče je po izjavi Koširja prišlo, ker nasproti vozeči avto ni zasenčil luči. Alkoskop je pri preizkusu pozelenel čez polovico.

Smrtna nesreča na mostu v Brežicah

Na veznem mostu med Krko in Savo v Brežicah se je v noči med ponedeljkom in torkom pripetila prometna nesreča s smrtnim izidom. Bilo je 10 minut čez ponoč, ko je pripeljal na most voznik Franc Setinc z dvema sopotnikoma. Bil je namenjen v Brežice. Med vožnjo po mostu je zapeljal v ograjo, jo podrl in se prevrnil nekaj metrov globoko. Njegov sopotnik Emil Orešnik je izgubil življenje, voznik in drugi sopotnik pa sta nesrečo preživela brez hujših posledic. Vzroke še raziskujejo.

Tudi na cesti smo ljudje...

V ponedeljek, 16. septembra ob 7.45, sem se peljal z mopedom iz Sentjerneja v Novo mesto. V Gorenji Brezovici sem pri hiši št. 4 dohitel tovornjak s prikolico, ki je vozil gramoz. Ko sem se prepričal, da je cesta prosta, sem ga zašel prehitevati. Voznik me je pustil, da sem prehitel prikolico, ko pa sem hotel še tovornjak, je namenoma zapeljal čisto na levo. Vrglo me je s ceste, on pa se je odpeljal lepo naprej. Na srečo sem bil toliko priseben, da sem se ognil jarka in drevesa ter tako srečno izpeljal po Metelkovem vrtu spet na cesto.

Prepričan sem, da mi bo še kdo pritrđil, da voznik tovornjaka NM 78-87 s prikolico LJ 25-12 ne spada na cesto, ker namerno ogroža življenje drugih uporabnikov cest.

Ko sem moral s ceste, nisem mogel ugotoviti registrske številke tovornjaka. Številko sem si zapisal na križišču pred IMV v Novem mestu, kamor sem se pripeljal skozi Maharovec in ob Krki deset minut prej kot tovornjak. Za vse imam pričo.

Zahtevam, naj pristojni take voznike najostreje kaznujejo ali pa jim za vedno odvzamejo voziško dovoljenje!

POLDE MIKLIC,
Sentjernej

Mladoletnik na krivi poti

30. in 31. avgusta se je po Bršlinu klatil mladoletnik A. B., ki je ušel iz mladinskega prehodnega doma v Jaršah. V stanovanju Alojza Avbarja je iskal denar, ker pa denarja ni dobil, je odnesel 37 gramofonskih plošč in potovalko. Nato je vse odvrgel pri Pionirjevi žagi, plošč pa do zdaj še niso našli. Iz stanovanja gostilničarke Marije Kump je A. B. odnesel 300 dinarjev. Mariji Kump je vzel tudi osebno izkaznico, vendar jo je odvrgel pri železniškem prehodu v Bršlinu.

vsak četrtek

ZA MLADE PO SRCU

BBBDDDDDDDDDDDDDD

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — mamešljiv uspeh! Prebere ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

VELIKAN MED DETERGENTI NAGRAJUJE

NOGE VELIKANA OSKAR TOTAL

(kakovostni in lepi rdeči predposteljnik, ki pa lahko služijo kot domiselni okrask kjerkoli na tleh v stanovanju) prejmejo: **Elizabeta Rošt, Podvinci; Terezija Škrabl, Sp. Selnica; Marija Hudovernik, Paka; Katarina Zojko, Žetale; Matilda Podgoršek, Maribor; Slavka Uranc, Slov. Gradec; Marija Berghaus, Hotinja vas; Anica Črešnar, Janževa gora; Terezija Bračko, Kozjak; Mira Videnšek, Kavče; Franciška Paradiš, Ložnica; Marija Petrovič, Pačinj; Jožefa Škapin, Jakovce.**

KOLEKCIJE IZDELKOV TOVARNE ZLATOROG

prejmejo: **Jelica Vimpolšek, Cirkovce; Irena Morgan, Razguri; Avgušтина Ornik, Maribor; Marija Karba, Sp. Selnica; Zinka Zupanc, Gotovlje; Vera Kugler, Pirešica; Zinka Bratušek, Maribor**

SUPERAVTOMATSKI PRALNI STROJ GORENJE PS-603

pa je prejel:

Marija Eling, Zg. Bitnje 99, Žabnica pri Kranju.

Nedavno tega je osemletna Romana Elingova med odpiranjem zavitka oskarja kar zagodila:

»Mama, jaz sem pa nekaj našla...!«

Bil je kupon za superavtomatski pralni stroj Gorenje. Vsekakor presenetljivo odkritje, ki pa ni sprožilo eksplozije veselja. Elingovi so bili pač prepričani, da jim oskarjev kupon daje samo pravico do udeležbe pri žrebanju. V resnici pa pomeni dobitke!

Zato ob številniku v skromni kuhinji stare prithične hišice stoji zdaj najsodobnejši pralni stroj. Stoji in čaka — na vodo!

»Štiri hčerkice imam in z možem ne bova mogla čakati na dograditev nove hišice z vodovodom. Cev bomo čimprej speljali v kuhinjo. Veliko pranje je ob mirujočem stroju že prav mučno...!«

Sedemindvajsetletna nagrajenka Elingova si je za pomočnika izbrala oskarja tedaj, ko še ni bil total niti velikan.

»Redno ga kupujem tri leta — po deset zavitkov mesečno. In še ga bom! V hišo mi je pripeljal stroj, opral pa mi je že tudi možovo srajco, ki so jo hčerkice tako zamazale z napolitankami, da sem skoraj obupala, ko je z vrsto drugih sredstev nisem uspela očistiti.«

Gospodinja Elingova je naposled povedala, da bo ostala zvesta hiši Zlatorog. V stroju ji bo namreč pral oskarjev sposobnejši brat mixal.

VELIKAN MED DETERGENTI

PA NADALJUJE SVOJ POHOD PO SLOVENIJI. ZATO DOBRO POGLEJTE V ZAVITEK, MORDA JE PRAV V VAŠEM NAGRADNI KUPON!

VAŠA KORIST IN ŠE NAGRADNE POVRHU!

RES JE: DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO s podružnico v KRSKEM in ekspoziaturami v METLIKI in TREBNJEM je namenila vlagateljem vezanih vlog z odpovednim rokom nad 1 leto 30 nagrad:

- 1 osebni avtomobil »Zastava 750«
- 1 motorna kosilnica »Alpina«
- 1 šivalni stroj »Mirna«
- 2 kolesi »Pony«, Rog
- 5 mikserjev z mlinčkom za kavo
- 5 transistorjev Captain de-luks
- 5 likalnikov z regulatorjem
- 10 jedilnih priborov za 6 oseb, »Kordun«

Pri nagradnem žrebanju bo udeležen vsak vlagatelj, ki bo imel na dan 31. X. 1968 na svoji hranilni knjižici pri banki naloženih najmanj 2.000 din z odpovednim rokom nad 1 leto. Vsak vlagatelj dobi pri nagradnem žrebanju toliko žrebnih listkov, kolikorkrat izpolnjuje pogoj nagradnega žrebanja, vendar je lahko nagrajen samo enkrat.

Nagradno žrebanje bo v prostorih banke 11. XI. 1968.

Občani, ne zamudite priložnosti!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

rdečila za ustnice in laki za nohte

BB BRIGITTE BARDOT

**GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO**

obvešča
cenjene kupce, da bo

**PRODAJA BUKOVIH DRV
IN DRV OSTALIH TRDIH
LISTAVCEV**

v njegovih skladiščih v Novem mestu, Strazi, Črnomlju in Trebnjem, po zelo ugodnih cenah.

Bukova drva: od 57,00 do 73,00 Ndin za prm.

Drva ostalih trdih listavcev: od 43,00 do 59,00 Ndin za prm.

Po želji kupcev dostavljamo drva na dom. Dostavo zaračunamo posebej.

Od 15. septembra je spet odprta pre-
urejena in povečana prodajalna

TEKSTILANA

v Kočevju in je odslej odprta tudi
popoldan.

**ODEJE
IN TEKSTILNO
BLAGO**

lahko dobite na 5-mesečni kredit brez obresti, po-
loga in porokov.

Kolektiv TEKSTILANE se priporoča potrošnikom
za obisk prodajalne in hkrati čestita občanom za
bližnji občinski praznik, združen s proslavo 25-let-
nice kočevskega zbora!

**KRKA
TOVARNA ZDRAVIL
NOVO MESTO**

oddelek za zdravilna zelišča
NOVO MESTO, Novi trg 9
telefon: 21-304

**NABIRALCEM
ZDRAVILNIH ZELIŠČ**

priporočamo, da v mesecu septembru in ok-
tobru nabirajo predvsem naslednja zdravilna zelišča:

LIST: rdeče jagode, jetrnika, slezenovca, ozkoliste-
ga trpotca, regrata

RASTLINO: navadne plahčice, krvavega mlečka, vod-
ne kreše, škrdolice, zimzelena

KORENINE IN KORENIKE: preobjede, gladeža, ve-
likega divjega janeža, sladkih koreninic, regrata

Na vašo željo vam pošljemo cenik.

Nabirajte samo tista zdravilna zelišča, ki jih dobro
poznate!

Vsem nabiralcem sporočamo, da odkupujemo zdra-
vilna zelišča in suhe gobe tudi v naši odkupni po-
staji v Novem mestu, Novi trg 9 (avtobusna postaja).
Pošiljke nad 30 kg pošljite po železnici na nas-
lov: Krka, oddelek za zdravilna zelišča, železniška
postaja Novo mesto.

ORGANIZATORJEM IN ZBIRALCEM priznamo za
njihovo delo provizijo po dogovoru.

Zdravilna zelišča in suhe gobe, ki jih oddaste oseb-
no, vam izplačamo takoj pri prevzemu. Za blago,
ki ga pošljete po železnici, pa najkasneje v 3 dneh
po prejemu blaga. Stroške za prevoz po železnici
plača »Krka«.

Vsa potrebna navodila o nabiranju in odkupu zdra-
vilnih zelišč lahko dobite v našem Oddelku za zdra-
vilna zelišča v NOVEM MESTU, NOVI TRG 9.

**PLASTIČARJI,
sprejmemo**

**sposobnega orga-
nizatorja in vodje
obrata plastike**

Odkupimo tudi stroje za
brizganje. Osební dohodki
po poslovnem uspehu.

Učne delavnice CSS Ko-
čevje — Ljubljanska c. 12,
tel. 86-089.

Frutella

**UGODEN
NAKUP
JABOLK ZA
OZIMNICO**

nud

Kmetijski kombinat
»ZASAVJE«
SEVNICA

**plantažna
jabolka**

lahko dobite vsak torek in
vsako soboto od 6. do 18.
ure na sadjarskem obratu
v Sevnici po zmernih
cenah.

Sindikalnim organizacijam
dajemo pri večjem naku-
pu poseben popust

Se priporočamo!

- Ne, v tako sobo gost ne bo vstopil! Prej jo
bo treba pošteno urediti.
- Od kod pa denar?
- Gospodinja, privarčuj ga namensko in dobila
boš kredit pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali njenih poslovnih enotah
v KRŠKEM, TREBNJEM ali METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta
zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,50%, za veza-
ne vloge do 8%! — In ne pozabite tudi na ugodne obresti za
sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka
od 4-6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še od 1,5 do
2,5 odstotka v dinarjih!

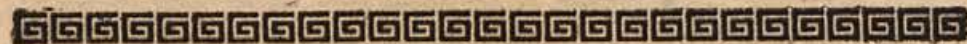
Vse informacije in preizkusne vožnje
za avtomobile

AUDI 60 — AUDI · AUDI L. — AUDI 80 L. —
AUDI 80 VARIANT — AUDI SUPER 90
pri

AUTOCOMMERCE

LJUBLJANA, TRDINOVA 4 in pri predstavnih
Autocommerce: Beograd — Kataničeva 18; Zagreb —
Varšavska 4; Sarajevo — Kralja Tomislava 19; Novi
Sad — Bul. M. Tita 9; Skopje — Orce Nikolov 29;
Rijeka — Račkog 28; Split — Matije Gubca 6.

	DM	Carinski in ostali stroški
AUDI 60		
Cena vozila z 2 vrati	5.300,—	13.217,90
Cena vozila s 4 vrati	5.450,—	13.784,00
AUDI N		
Cena vozila z 2 vrati	5.680,—	14.305,10
Cena vozila s 4 vrati	5.697,—	15.045,20
AUDI L		
Cena vozila z 2 vrati	5.880,—	14.758,10
Cena vozila s 4 vrati	6.207,—	15.745,75
AUDI 80 L		
Cena vozila z 2 vrati	5.992,—	15.011,80
Cena vozila s 4 vrati	6.207,—	16.396,25
AUDI 80 VARIANT		
Cena za osebno vozilo	6.374,—	16.831,45
Cena za dostavno vozilo	6.374,—	16.831,45
AUDI SUPER 90		
Cena vozila z 2 vrati	6.250,—	16.675,45
Cena vozila s 4 vrati	6.700,—	18.950,70

AVTOMOBILISTI!

zdaj je čas

za zimsko protektira-
nje gum! — Ne vozite
z gladkimi in izrab-
ljenimi gumami, ker
drsijo in s tem ogra-
žajo varnost vožnje!

GRADBENO IN OBRATNO PODJETJE NOVO MESTO

je odprlo v svojem vulkanizerskem obratu
v Kettejevem drevoredu 1 — pri bencinski črpalki v Novem mestu
ZBIRALNICO AVTO PLASČEV ZA PROTEKTIRANJE Z LETNIM IN
ZIMSKIM PROFILOM.

PROTEKTIRANJE BO OPRAVLJAL

PROTEKTOR — VULKAN iz Ljubljane.

Stroj za denar,
kupon
zastonj!

KUPON za
40 Ndin dobite
pri nakupu pralnega
stroja GORENJE, tip 603,
KUPON za 25 Ndin pa pri nakupu pralnega
stroja GORENJE, tip 652,

v prodajalnah NOVOTEHNE v Novem mestu, Metliki in Krškem
ter v prodajalnah drugih trgovskih podjetij, ki sodelujejo z
NOVOTEHNO.

KMETOVALCI POZOR!

V Murski Soboti je konsignacijsko skladišče kmetijske zveze kmetov Štajerske iz Gradca, Avstrija. - Rabljeni KMETIJSKI STROJI, TRAKTORJI, PRIKLJUČKI, KOSILNICE, ORODJE, NOVI REZERVNI DELI. - Šestmesečna garancija - Zagotovljena servisna služba. - Možen nakup na kredit. - Ogled in prodaja pod strokovnim vodstvom od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure - KIK Pomurka, obrat KZ Agromerkur, Murska Sobota, Ulica Iva Lola Ribarja 3

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 20. SEPTEMBRA: 8.06 Glasbena matineja, 9.40 Dvakrat deset, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Dušan Terčelj: Ukrep ob letošnji trgatvi, 12.40 Čez polja in potoke, 13.30 Priporočajo vam, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Turistični napotki, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Človek in zdravje, 17.15 Koncert po željah poslušalcev, 18.45 Kulturni globus, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Ireno Kohn, 20.00 Koncert zboru Celovških madrigalistov, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 21. SEPTEMBRA: 8.06 Glasbena matineja, 9.25 Čez travnike zelene, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Janez Verbič: Navsveti za siliranje krme v jeseni, 12.40 Pesmi iz hrvaškega Primorja, 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo beat! 18.15 Pravkar prispele, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Sobotni večer s napovedovalko Bredo Hieng, 20.30 Radijska igra - Wolfgang Eckel: »Gospod v sivih hlačah«, 21.30 Iz fonoteke radia Koper, 22.10 Oddaja za našo izseljence.

NEDELJA, 22. SEPTEMBRA: 6.00 - 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Karel Capek: »Poštarska pravljica«, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I., 10.00 Se pomnite, tovariši... a) Janez Kosovelar: Napad na Peterje, b) Rado Pušenjak: Mladi Janko Rilčić v poslednjem boju, 10.25 Pesni borbe in dela, 10.45

Nedeljski mozak lepih melodij, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II., 13.15 Operetne uvertüre, 14.00 Čez hrib in dol, 14.30 Humoreska tega tedna - Tone Partljič: Dve humoreski, 16.00 Radijska igra - Friedrich Dürrenmatt: »Stanitzky in narodni junaki«, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer«, 22.15 Serebnadi večer.

PONEDELJEK, 23. SEPTEMBRA: 8.06 Glasbena matineja, 9.10 Iz albuma skladb za mladino, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Cvetko Čuk: Rezonančni les iz naših godov, 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestror, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Lahka glasba s Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 »Signal«, 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 469«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Tatjana Gros, 20.00 Skupni program JRT - studio Zagreb - Z letošnjih Dubrovniških poletnih iger, 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 24. SEPTEMBRA: 8.06 Operna matineja, 8.55 Radijska šola za srednje stopnjo - O ritmu - I. del, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Nac Lovšin: Rodovniške reje imajo prav dobre telice in privesnice rjave pasme, 12.40 Iz kraja v kraj, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert za oddih in zabavo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 V torek na svidenju! 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Igra sim-

fonični orkester RTV Ljubljana, 18.15 Iz naših studior, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Lidija Kodrič, 20.00 Radijska igra Zofia Posmilac: »Potnica iz kabine 45«, 21.15 Parada popevk, 22.10 Glasbena medijra.

SREDA, 25. SEPTEMBRA: 8.06 Glasbena matineja, 9.10 Kaj pojo otroci po sveti, in pri nas, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milena Jasbec: Kako vplivamo na ugodnejšo in redno rodno sadnega drevja, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.45 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Georg Philipp Telemann: »Pimplione« - opera, 22.10 Zaplešite z nami.

ČETRTEK, 26. SEPTEMBRA: 8.06 Operna matineja, 9.25 V pianiski koči, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - Ekonomika, 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 15.20

Visoko kvalitetna sodobno embalirana

Zahtevajte jo v naši trgovini!

Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Četrtekov Simfonični koncert, 18.15 Glasba in turizem, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Metko Stok, 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov, 21.00 Sto let slovenske lirike - X, 22.10 Komorno-glasbeni večer.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 22. IX.

9.10 KMETIJSKA ODDAJA V MADŽARSCINI (Beograd)
TEST Z GLASBO (Ljubljana)
9.25 POROCILA (Ljubljana)
9.30 DOBRO JUTRO VOŠCIMO Z ANSAMBLOM MIHE DOVŽANA IN ZADOVOLJNIMI KRANJCI (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
10.45 RESNICA IN LEGENDA O CORTEZU - ameriški film (Ljubljana)
11.35 CIRKUS - angleški film (Ljubljana)
12.00 NEDELJSKA TV KONFERENCA (do 13.00) (Zagreb)
17.40 VELESEJEMSKI BIRO (do 18.00) (Zagreb)
18.00 CILJ JE LEP, A POT JE TEŽAVNA (Ljubljana)
18.30 TV KAZIPOT (Ljubljana)
18.50 CIKCAK (Ljubljana)
19.05 SAGA O FORSYTH - serijski film (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.45 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.50 SPORT IN TURIZEM - prenos s festivala v Kranju (Ljubljana)
21.50 SPORTNI PREGLED (JRT)
22.20 TV DNEVNIK (Beograd)

PONEDELJEK, 23. IX.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 RUSCINA (Zagreb)
14.45 TV V SOLI (Zagreb)
15.45 RUSCINA (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Beograd)
17.00 POROCILA (Zagreb)
17.05 MALI SVET - oddaja za otroke (Zagreb)
17.30 S PONI PO MEHIKI - poljudno znanstveni film (Ljubljana)
17.55 PO SLOVENJI (Ljubljana)
18.25 SLOVENSČINA - vejica (Ljubljana)
18.50 SAMORASTNIKI - kulturna reportaža (Ljubljana)
19.20 VARIJETA SPRETNJEZEV - češkoslov. oddaja (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.35 TV DRAMA (Ljubljana)
21.35 ODDAJA RESNE GLASBE (Ljubljana)
22.05 POROCILA (Ljubljana)

TOREK, 24. IX.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 ANGLESCINA (Zagreb)
14.50 TV V SOLI (Zagreb)
15.45 ANGLESCINA (Zagreb)
16.40 FRANCOŠCINA (Beograd)
18.00 RISANKA (Ljubljana)
18.20 OBREZJE - oddaja za italijansko narodnostno skupino (Ljubljana)
18.45 NOVOSTI IZ STUDIJA 14 (Ljubljana)
19.15 SVET NA ZASLONU - veliki (Ljubljana)
19.55 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.40 LAZNIČKA - slovenski celovečerni film (Ljubljana)
22.10 MARTIAL SOLAL TRIO - oddaja iz cikla Jaz festival v Ljubljani (Ljubljana)
22.35 POROCILA (Ljubljana)

SREDA, 25. IX.

17.05 MADŽARSKI TV PREGLED (Beograd)

TEST Z GLASBO (Ljubljana)

17.20 POROCILA (Zagreb)
17.25 PALCICA - oddaja za otroke (Zagreb)
17.45 PISANI TRAK (Ljubljana)
18.00 TUBERKULOZA - ob tednu boja proti TBC (Ljubljana)
18.20 KUŠTRAVCEK - oddaja za otroke (Zagreb)
19.05 SPREHOD SKOZI BALETNE IN ANTIBALETNE FILME REŽISERJA CRTA SKO. DLARJA - oddaja iz cikla Baletna lepjenka (Ljubljana)
19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.35 HLAPEC JERNEJ IN NJEGOVA PRAVICA - prenos iz otvoritve SP (Ljubljana)
21.50 FERRY MASON - serijski film (Ljubljana)
22.40 POROCILA (Ljubljana)

ČETRTEK, 26. IX.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMSCINA (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Beograd)
15.40 NEMSCINA (Zagreb)
17.10 POROCILA (Ljubljana)
17.15 RINGARAJA: Igramo se šolo (Ljubljana)
18.00 PO SLOVENIJI (Ljubljana)
18.15 PROPAGANDNA MEDIGRA (Ljubljana)
18.20 V NARODNEM RITMU (Beograd)
18.45 PO SLEDEH NAPREDKA (Ljubljana)
19.05 PRI »LONDONU« - humoristična oddaja (Beograd)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.35 SAGA O FORSYTH - IV. epizoda (Ljubljana)
21.25 KAJ BEREMO SLOVENCIL - iz cikla Kulturne diaagonale (Ljubljana)
22.25 POROCILA (Ljubljana)

PETEK, 27. IX.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
11.30 FRANCOŠCINA (Beograd)
14.45 TV V SOLI (Zagreb)
17.50 BUFFALO BILL - serijski film (Ljubljana)
18.20 MLADINSKI KONCERT - 19.05 NA SEDMI STEZI (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.45 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.50 DEKLICA - ameriški celovečerni film (Ljubljana)
POROCILA (Ljubljana)
POSNETEK NOGOMETNE TEKME ZA MEDCELINSKI POKAL ESTUDIANTSKA (La Plata) - MANCHESTER UNL. TED (Ljubljana)

SOBOTA, 28. IX.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
18.15 POROCILA (Ljubljana)
18.20 MALA CAROVNICA - mladinska igra (Ljubljana)
18.30 DISNEYEV SVET - serijski film (Ljubljana)
19.20 S KAMERO PO SVETU (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.35 HUMORISTIČNA ODDAJA (Beograd)
21.35 OSVAJALCI - serijski film (Ljubljana)
22.25 GLASBENA ODDAJA (Ljubljana)
22.45 TV KAZIPOT (Ljubljana)
23.05 POROCILA (Ljubljana)

Novost v svetovni kozmetiki

Uporabljam **gaby's spray** za idealno pričesko zato ker...

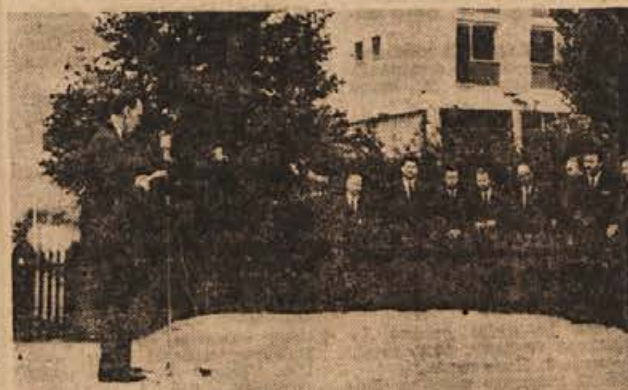
gaby's spray ne masti in ne lepi las se razčesuje brez težav utrjuje in da lep sijaj pričeski

Po licenci **gaby's** FLYNN COSMETIC ekskluzivno v Jugoslaviji proizvaja

LEK LJUBLJANA

Odprli so Pomurski sejem

Prejšnjo soboto so v Gornji Radgoni odprli VI. gospodarsko turistični in potrošniški sejem. Ob otvoritveni slovesnosti je v navzočnosti Mira Zupančiča, člana CK ZKS, Vlada Jancžiča, sekretarja Medobčinskega sveta ZKS za Pomurje, dr. Otmarja Dinacherja, okrajnega glavarja iz avstrijske Radgone, Alfreda Merliinija, župana avstrijske Radgone, predsednikov soboške, lendavske in radgonske občine ter drugih gostov, govoril o pomenu sejma Bogo Verdev, predsednik upravnega odbora Pomurskega sejma in direktor zdravilišča Radenska slatina. Na sejm razstavlja in prodaja svoje izdelke rekordno število podjetij in zasebnikov - 62 iz Avstrije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije. Na sliki: med govorom Boga Verdeva. Foto: T. S.

trajno goreča **KAMIN** EMO 5 peč

za VSE VRSTE JUGOSLOVANSKIH PREMGOV

EMO CELJE

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

